ކޮމިޓީ އެންޑް ރިސަރޗް ސެކްޝަން | ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާ
ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
" "
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމިގޮތުގެ
ރިޕޯޓު
ރިޕޯޓު ނަންބަރު: M19/GT/2021/07
01 ޖުލައި 2021

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ
މި ކޮމިޓީ އުފެދިފައިވަނީ 11 ޖޫން 2019 ގައި ބޭއްވި، 19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 6 ވަނަ ޖަލްސާގައެވެ. މި ކޮމިޓީގެ
މަސްއޫލިއްޔަތަކީ ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަގާފަތާގުޅޭ އެންމެހައި ކަންކަން ބަލައި ދިރާސާކޮށް، ތަރައްޤީގެ
މަޝްރޫޢުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލައި، އެ އިދާރާތައް ޒިންމާދާރުކުރުވައި،
ޤައުމީ ތަރައްޤީއާގުޅޭ އެންމެހައި ކަންކަމުގައި އެ އިދާރާތަކަށް ލަފަޔާއި މަޝްވަރާދިނުމެވެ.
ކޮމިޓީގައި ހިމެނޭ މެންބަރުން:
ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރުގެ ނައިބު
އަޙްމަދު ޢަބްދު اله އިބްރާހީމް ޝަރީފް
ބާރަށު ދާއިރާ ކެލާ ދާއިރާ
ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން
އަޙްމަދު ސަލީމް ޔޫނުސް ޢަލީ
ހޯރަ ށި އިރާ ހޮޅުދޫ ދާއިރާ
ފު ދާ
ޢަބްދުލްޣަނީ ޢަބްދުލްޙަކީމް އިބްރާހީމް ނަސީމް
ކުރެންދޫ ދާއިރާ ތުލުސްދޫ ދާއިރާ
އިކްރާމް ޙަސަން
އަޙްމަދު ހާރޫން
ދިއްގަރު ދާއިރާ މަނަދޫ ދާއިރާ
އަޙްމަދު ސަޢީދު
ގެމަނަފުށި ދާއިރާ
2 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
ފިހުރިސްތު
ޞަފްޙާ
1. ތަޢާރަފް 4
2. ބިލުގެ މަސައްކަތް ކޮމިޓީން ކުރިއަށްގެންދިޔަ ގޮތް 4
3. ބިލުގައި ހިމެނޭ ކަންތައްތައް : 6
4. ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ މައިގަނޑު އިޞްލާޙުތައް : 8
5. ނިންމުން 42
ޖަދުވަލު1- : ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް އިޞްލާޙްކޮށްފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު
ޖަދުވަލު2- : ބިލު ދިރާސާކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ހާޒިރުވި
ނިސްބަތް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ހާޒިރީގެ ތަފްޞީލު
3 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
1. ތަޢާރަފް
މިއީ، 6 ޖުލައި 2020 ގައި ބޭއްވުނު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 15 ވަނަ
ޖަލްސާގައި، "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު" ދިރާސާކުރުމަށްޓަކައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި
ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުއްވުމާ ގުޅިގެން، ކޮމިޓީން ބިލު ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓެވެ. އެ ބިލު ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުއްވީ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިކްރާމް ޙަސަންއެވެ. ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން
އިއްވަވާފައިވަނީ 8 ޖޫން 2020 ގައި އޮތް 19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 3 ވަނަ ޖަލްސާގައެވެ.
މީގެ އިތުރުން، 23 ޖޫން 2020 ގައި އޮތް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 10 ވަނަ
ޖަލްސާ އާއި، 1 ޖުލައި 2020 ގައި އޮތް 19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 14 ވަނަ ޖަލްސާގައި،
އަދި 6 ޖުލައި 2020 ގައި އޮތް 19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 15 ވަނަ ޖަލްސާގައި ބިލުގެ
އިބްތިދާއީ ބަހުސް ކުރިއަށްގެންދެވުމަށްފަހު އެ ޖަލްސާގައި ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވި 62 މެންބަރުންގެ
އިއްތިފާޤުން ބިލު މަޖިލީހުން ބަލައިގަތުމަށްވަނީ ފާސްކުރައްވާފައެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު ހުށަހެޅުއްވުމުގެ މަޤްޞަދެއްގެގޮތުގައި ސަރުކާރުން ފާހަގަ ކުރައްވާފައިވަނީ، ޤާނޫނު
ނަންބަރު 6/2008 (ޢާންމު ގަވާއިދުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ހިމެނޭ "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ
ގަވާއިދު" އަށް ޤާނޫނީ ބާރު ލިބިދިނުމަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބާބެހޭ ޤައުމީ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކޮށް، ރަސްމީ
ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި، އެއްކުރެވޭ މަޢުލޫމާތުގެ ނަތީޖާ ހޯދުމާއި، ޢާންމުކުރުމާއި، ބޭނުންކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ
އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅައި، އެކަންކަން ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމަށްޓަކައި މިނިވަން މުއައްސަސާއެއް އުފެއްދުމާއި، އެ
މުއައްސަސާގެ ބާރުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ބަޔާންކުރުމެވެ.
2. ބިލުގެ މަސައްކަތް ކޮމިޓީން ކުރިއަށްގެންދިޔަ ގޮތް
" ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު" ގެ މަސައްކަތް ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީން ފަށާފައިވަނީ 8 ޖުލައި
2020 ގައި އޮތް ކޮމިޓީގެ 2020 ވަނަ އަހަރުގެ 39 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައެވެ. އެގޮތުން، އެ ބައްދަލުވުމުގައި ބިލުގެ
ސުންގަޑި ކަނޑައެޅުމަށްފަހު، 9 ޖުލައި 2020 އިން ފެށިގެން 16 ޖުލައި 2020 ގެ ނިޔަލަށް އެ ބިލާ ގުޅޭގޮތުން
4 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
ޢާންމުންގެ ޚިޔާލު ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ހުލުވާލުމަށް ނިން މުމާއެކު، ލިޔުމުން ބިލަށް އިޞްލާޙު ހުށަހެޅުއްވުން އެދި
ތިރީގައިވާ 15 ފަރާތަށް ސިޓީ ފޮނުވުމަށްވެސް އެ ބައްދަލުވުމުގައި ކޮމިޓީންވަނީ ނިންމާފައެވެ.
1. މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ؛
2. ނޭޝަނަލް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސް؛
3. ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ނޭޝަނަލް ރެޖިސްޓްރޭޝަން؛
4. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ޔުނިވަރސިޓީ؛
5. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިސްލާމީ ޔުނިވަރސިޓީ؛
6. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް؛
7. ނޭޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަން؛
8. މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ (މީރާ)؛
9. ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ؛
10. މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަން؛
11. މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް؛
12. މިނިސްޓްރީ އޮފް ކޮމިއުނިކޭޝަން، ސައިންސް އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީ؛
13. މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް؛
14. މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތު؛ އަދި
15. ޔުނައިޓެޑް ނޭޝަންސް އިންޓަރނޭޝަނަލް ޗްލިޑްރެންސް އެމަރޖެންސީ ފަންޑް (ޔުނިސެފް).
ލިޔުމުން ބިލަށް އިޞްލާޙު ހުށަހެޅުއްވުން އެދި ކޮމިޓީން ދަންނަވާފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ބިލަށް އިޞްލާޙު
ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ ނޭޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަން، މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ (މީރާ)، މިނިސްޓްރީ އޮފް
ކޮމިއުނިކޭޝަން، ސައިންސް އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، އަދި ނޭޝަނަލް ބިއުރޯ އޮފް
ސްޓެޓިސްޓިކްސްއިންނެވެ. މީގެ އިތުރުން، މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީއަކީ އެ އޮތޯރިޓީގެ މަޤްޞަދުތައް
ޙާޞިލުކުރުމަށްޓަކައި ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް، އެކުލަވާލައި، ދިރާސާކޮށް އަދި ޝާއިޢުކުރުމުގެ މަސައްކަތްކުރަމުންދާ
5 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
މުއައްސަސާއަކަށްވާތީ، ބިލާ ގުޅޭގޮތުން ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަންކަމާއި ބިލަށް ގެންނަން ފެންނަ އިޞްލާޙުތައް ހިމެނޭ
ކަރުދާހެއް އެ އޮތޯރިޓީން ހުށަހަޅުއްވާފައިވެއެވެ.
ލިޔުމުން ބިލަށް އިޞްލާޙު ހުށަހެޅުއްވުމުގެ ފުރުޞަތު ހުޅުވާލުމުގެ އިތުރުން ބިލާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރެއްވުމަށް 21
އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި އޮތް ކޮމިޓީގެ 2020 ވަނަ އަހަރުގެ 63 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސާއި
މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އަދި ނޭޝަނަލް ބިއުރޯ އޮފް
ސްޓެޓިސްޓިކްސްގެ ކަމާގުޅޭ ފަންނީ ބޭފުޅުންނާ ކޮމިޓީންވަނީ ބައްދަލުކުރައްވާފައެވެ.
ކޮމިޓީން ބިލު ދިރާސާކުރުމުގައި ބިލުގެ ހުރިހާ މާއްދާއެއް ވަކިވަކިން ކިޔުމަށްފަހު، ވަކިވަކި މާއްދާތަކާމެދު ކޮމިޓީގެ
މެންބަރުންގެ މެދުގައި މަޝްވަރާކޮށް ބިލު އިޞްލާހުކުރި އެވެ. އެގޮތުން، އެކި ފަރާތްތަކުން ބިލަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ
އިޞްލާޙުތަކާއި، ބިލާ ގުޅޭގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މަޖިލީހުގެ ތަޅުމުގައި ފާޅުކުރައްވާ ފައިވާ
ޚިޔާލުފުޅުތަކަށް ކޮމިޓީންވަނީ ރިޢާޔަތްކޮށްފައެވެ.
ބިލު ދިރާސާކުރު މުގެ މަސައްކަތުގައި ކޮމިޓީގެ ޖުމްލަ 18 ބައްދަލުވުން ބޭއްވިއެވެ. އަދި އެ މަސައްކަތުގައި ކޮމިޓީގެ
މެންބަރުން ގާތްގަނޑަކަށް 19 ގަޑިއިރު ހޭ ދަކޮށްފައިވެއެވެ.
3. ބިލުގައި ހިމެނޭ ކަންތައްތައް:
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތަފާސްހިސާބާބެހޭ ޤައުމީ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކޮށް ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި، އެއްކުރެވޭ
މަޢުލޫމާތުގެ ނަތީޖާ ހޯދުމާއި، ތަފާސް ހިސާބު ޢާންމުކުރުމާއި ބޭނުންކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތައް
ބަޔާންކޮށްފައިވާ، "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު" 9 (ނުވައެ އް) ބާބުގެ މައްޗަށް ބަހާލާފައިވާއިރު އެ ބިލުގައި
ޖުމުލަ 70 (ހަތްދިހަ) މާއްދާއާއި 1 (އެކެއް) ޖަދުވަލު ހިމެނެއެވެ.
ބިލުގެ ފުރަތަމަ ބާބުގައި، ބިލުގެ ތަޢާރަފާއި، މަޤްޞަދު ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ބިލުގެ ދެވަނަ ބާބުން މޯލްޑިވްސް
ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިސްގެ ނަމުގައި ދައުލަތުގެ އިދާރާއެއް އުފައްދައި، އެ ބިއުރޯގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޒިންމާތައް
އަދި ބާރުތައް ބަޔާންކޮށް، އެ ބިއުރޯ ހިންގުމުގެ އެންމެ އިސް ފަރާތެއްގެގޮތުގައި ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން
ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ މަޤާމަށް މީހަކު ޢައްޔަންކުރާނެގޮތާއި، އެ މަޤާމުގެ
ޝަރުޠުތަކާއި، މަޤާމުގެ މުއްދަތު އަދި މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދިނުމާއި މަޤާމުން ވަކިކުރުމާއި މަޤާމު ހުސްވުމާގުޅޭ
6 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
މާއްދާތައް، އަދި ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ މުސާރައާއި ޢިނާޔަތްތަކާއި އޭނާގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އެ ބާބުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.
މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިސްގެ މަސައްކަތްތަކާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބާގުޅޭ ސިޔާސަތުތައް
އެކުލަވާލުމަށާއި ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ކުރިއެރުވުމަށް ލަފާދިނުމަށް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ކައުންސިލުގެ ނަމުގައި
ކައުންސިލެއް އޮންނަންވާނެކަމަށް ބިލުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައިވަނީ ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އެގޮތުން، އެ ކައުންސިލު
އެކުލެވިގެންވާނީ 10 (ދިހައެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށްކަމަށް ބަޔާންކުރުމާއެކު، އެ ކައުންސިލަށް މެންބަރުން
ޢައްޔަނުކޮށް ވަކިކުރުމާއި މެންބަރުކަމުން ވަކިވުމާގުޅޭ މާއްދާތަކާއި، ކައުންސިލުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ކައުންސިލާގުޅޭ
އެނޫންވެސް ކަންކަން އެ ބާބުގައި ހިމަނާފައިވެއެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުމާގުޅޭ މާއްދާތައް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ބިލުގެ ހަތަރުވަނަ
ބާބުގައެވެ. އެގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބާބެހޭ މަޢުލޫމާތު
ފޯރުކޮށްދޭ މައި އިދާރާއަކީ މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިސްކަމަށް ބަޔާންކުރުމާއެކު، ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު
ފޯރުކޮށްދޭ އެހެނިހެން އިދާރާތަކަކީ ކޮބައިކަން އެ ބާބުގައި ތަފްޞީލުކޮށްފައިވެއެވެ.
ބިލުގެ ފަސްވަނަ ބާބާއި ހަވަނަ ބާބުގައިވަނީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި އެއްކުރެވޭ މަޢުލޫމާތުގެ ނަތީޖާ ހޯދުމާއި، އެ
ތަފާސްހިސާބު ބޭނުންކުރުން، އަދި މަޢުލޫމާތުގެ ސިއްރު ހިފެހެއްޓުމާއި މަޢުލޫމާތު ޢާންމުކުރުމާގުޅޭ މާއްދާތަކެވެ. މީގެ
އިތުރުން، ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ ފަރާތްތަކާމެދު ފިޔަވަޅުއެޅުމާއި، މާލީ ކަންކަން ބިލުގެ ހަތްވަނަ ބާބާއި އަށްވަނަ ބާބުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ސިއްރު ހިފެހެއްޓުމާއި، ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް އެކުލަވާލުމާއި، ޤާނޫނަށް
ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއި މާނަކުރުމާގުޅޭ މާއްދާތައް ހިމަނާފައިވަނީ ބިލުގެ ނުވަވަނަ ބާބުގައެވެ.
7 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
4. ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ މައިގަނޑު އިޞްލާޙުތައް:
ބިލާ ގުޅޭގޮތުން އެކި ފަރާތްތަކުން ފާޅުކުރައްވާފައިވާ ޚިޔާލުފުޅުތަކަށާއި ބިލަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިޞްލާޙުތަކަށް
ރިޢާޔަތްކޮށް ކޮމިޓީން ބިލަށް ގެނެސްފައިވާ މުހިންމު ބަދަލުތައް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 1:
ބިލުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 1 މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތަފާސްހިސާބާބެހޭ ޤައުމީ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކޮށް، ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު
އެއްކުރުމާއި، އެއްކުރެވޭ މަޢުލޫމާތުގެ ނަތީޖާ ހޯދުމާއި، ޢާންމުކުރުމާއި، ބޭނުންކުރުމުގައި
އޮތް ގޮތް (ހ)
ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމަށާއި، އެކަންކަން ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމަށްޓަކައި
މިނިވަން މުއައްސަސާއެއް އުފައްދައި، އެ މުއައްސަސާގެ ބާރުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 1 މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތަފާސްހިސާބާބެހޭ ޤައުމީ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކޮށް، ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު
އެއްކުރުމާއި، އެއްކުރެވޭ މަޢުލޫމާތުގެ ނަތީޖާ ހޯދުމާއި، ޢާންމުކުރުމާއި، ބޭނުންކުރުމުގައި
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ (ހ)
ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނެވެ.
ގޮތް
ސަބަބު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ކަންކަން ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލުމަށް، މި ބިލުން
މިނިވަން މުސްތަޤިއްލު މުއައްސަސާއެއް އުފެއްދުމަކީ މުހިންމުކަމެއްކަމަށް ކޮމިޓީއަށް ނުފެންނާތީއާއި،
އެކަމުގެ ސަބަބުން ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތައް ބޮޑުވެ، ދައުލަތަށް އިތުރު މާލީ ބުރައެއް އުފުލަން ޖެހޭނެކަމަށް
ފެންނާތީ، މި ބިލުން މިނިވަން މުއައްސަސާއެއް އުފައްދާގޮތަށް އޮތް އޮތުން އުނިކޮށް، މި އަކުރު
އިޞްލާޙުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 2:
ބިލުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 2 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ދާއިރާ ތަރައްޤީކުރުމާއި، ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދީ އަދި އިޖްތިމާޢީ
ޙާލަތު އަންގައިދޭ މުހިންމު ތަފާސްހިސާބު ޤައުމީ ފެންވަރުގައި އެއްކޮށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ
އޮތް ގޮތް (ހ)
އެންމެހައި ރައްޔިތުންނަށް އިތުބާރުހުރި ގޮތެއްގައި، އެއްހަމައެއްގައި ފޯރުކޮށްދިނުން؛
8 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 2 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ދާއިރާ ތަރައްޤީކުރުމާއި، ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދީ، އިޖްތިމާޢީ އަދި
ތިމާވެށީގެ ޙާލަތު އަންގައިދޭ މުހިންމު ތަފާސްހިސާބު ޤައުމީ ފެންވަރުގައި އެއްކޮށް،
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ (ހ)
ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެންމެހައި ރައްޔިތުންނަށް އިތުބާރުހުރި ގޮތެއްގައި، އެއްހަމައެއްގައި
ގޮތް
ފޯރުކޮށްދިނުން؛
ސަބަބު ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް ފޯރުކޮށްދިނުމަކީ މި ބިލުގެ މުހިންމު އެއް މަޤްޞަދުގެ ގޮތުގައި ހިމެނޭއިރު، މި
ބިލުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެއްކޮށް ފޯރުކޮށްދެވޭ ތަފާސްހިސާބުގެ ތެރޭގައި ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދީ، އިޖްތިމާޢީ
އަދި ތިމާވެށީގެ ޙާލަތު އަންގައިދޭ ތަފާސްހިސާބުވެސް ހިމެނުމާއެކު، "ތިމާވެށީގެ ޙާލަތު އަންގައިދޭ
"
ތަފާސްހިސާބު އިތުރުކޮށް މި އަކުރު އިޞްލާޙުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 3:
ބިލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާ ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކޮށް، 5 ވަނަ މާއްދާ އުނިކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 4 ބި އުރޯގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަ ކާއި ޒިންމާތައް :
އޮތް ގޮތް
ބިއުރޯގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.
(ހ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބަކީ ދީމިޤްރާޠީ މުޖްތަމަޢެއް ތަރައްޤީކުރުމުގައި ލާޒިމު
ވަސީލަތެއްކަމުގައި ބަލައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ، އިޖްތިމާޢީ އަދި ތިމާވެށްޓާއި،
އާބާދީއާބެހޭ ތަފާސްހިސާބުގެ އަލީގައި ޤައުމުގެ ޙާލަތު ވަޒަންކުރުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމުގެ
ގޮތުން ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލައި، ފަސޭހައިން ބޭނުންހިފޭ ނެފަދަ ގޮތެއްގައި، އެ
މަޢުލޫމާތު ވަކިފަރާތަކަށް ނުޖެހި އެއްހަމައެއްގައި ޢާންމުކޮށް ފޯރުކޮށްދިނުން؛
(ށ) ބިއުރޯއިން ފޯރުކޮށްދޭ ތަފާސްހިސާބަކީ އިތުބާރުހުރި ތަފާސްހިސާބަށް ހެދުމަށްޓަކައި،
ތަފާސްހިސާބު ބަލަހައްޓާ އިދާރާތަކުގައި ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް، ރައްކާކޮށް
ޢާންމުކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފެންވަރުގައި
ޤަބޫލުކުރެވޭ ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް އެކުލަވާލުން؛
9 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
(ނ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާބާދީއާއި ދިރިއުޅޭ ތަންތަނުގެ ބޯހިމެނުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީ
ވަޒަންކުރުމަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމަށް ޤައުމީ
ފެންވަރުގައި ބޭނުންވާ މުހިންމު ސަރވޭތައްކުރުމާއި، ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލުމުގައި
ބޭނުންކުރާނެ ކްލެސިފިކޭޝަން ނުވަތަ ކޯޑިންގ ސިސްޓަމްތައް އެކުލަވާލުން؛
(ރ) ފަޤީރުކަމާއި ދިރިއުޅުމުގެ ޙާލަތުގެ ނާޒުކުކަމާބެހޭ ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް ބެލެހެއްޓުން ؛
(ބ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީގެ ދުވެލި ވަޒަންކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޤައުމީ
އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ މިންގަނޑާއި، ކޮންސިއުމަރ ޕްރައިސް އިންޑެކްސް (ސީ.ޕީ.އައި.)
ފަދަ މުހިންމު އިޤްތިޞާދީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް، އެކުލަވާލައި ޢާންމުކުރުން؛
(ޅ) ސަރުކާރާއި ދައުލަތުގެ އެކި އިދާރާތަކުން ޢާންމުންނަށް އަމާޒުކޮށްގެން ކުރާ
ތަފާސްހިސާބާބެހޭ ސަރވޭތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީ ބެލެހެއްޓުން؛
(ކ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީއަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ އަދި އިޖްތިމާޢީ
ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައެޅުމާއި އެ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރެވޭ މިންވަރު ދެނެގަތުމަށް
ބޭނުންވާ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބާއި ޑެޒިގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސްޓިކްސް، ތަފާސްހިސާބުގެ
ޤައުމީ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އެއްކޮށް ބަލަހައްޓައި އެ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ
ފަރާތްތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުން؛
(އ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ތަރައްޤީކޮށް ކުރިއެރުވުމުގައި ހިއްސާވެ
އެހީތެރިވުމުގެ ގޮތުން ދޭދޭ ޤައުމުތަކުގެ މެދުގައާއި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފަރާތްތަކާއެކު
ތަފާސްހިސާބުގެ ރޮނގުން ގުޅުން ޤާއިމްކުރުން؛
(ވ) ޤައުމީ ފެންވަރުގައި ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ ޑެޒިގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސްޓިކްސް އެކަމަކާ
ގުޅުންހުރި އިދާރާއެއް މެދުވެރިކޮށް އެއްކޮށް ބެލެހެއްޓުމުގެ ކަންކަން ވިލަރެސްކުރުން؛
(މ) ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި ރައްކާތެރިކޮށް ބެލެހެއްޓުމާއި ޢާންމުކުރުމާގުޅޭ ގަވާއިދުތައް
ހަދައި ހިންގުން؛
(ފ) ޤައުމީ ތަފާސްހިސާބުގެ ދުރުރާސްތާގެ ސްޓްރެޓަޖީ އެކުލަވާލައި، ތަންފީޒުކުރުން؛
10 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
(ދ) ޤައުމީ ތަފާސްހިސާބުގެ ދުރުރާސްތާގެ ސްޓްރެޓަޖީއަށް ބިނާކޮށް ތަފާސްހިސާބުގެ އަހަރީ
ޕްރޮގްރާމް ތައްޔާރުކުރުމާއި ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އުފައްދަންޖެހޭ
ޑެޒިގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ކަނޑައަޅައި، ޑިސެމިނޭޝަން ޕޮލިސީއާއި އެޑްވާންސް
ރިލީޒް ކަލަންޑަރއާ އެއްގޮތަށް ޢާންމުކުރުން؛
(ތ) ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ތަރައްޤީކުރުމަށްޓަކައި ތަފާސްހިސާބުގެ ދާއިރާއިން
މީހުން ބިނާކުރުން.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 4 ބިއުރޯގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަ ކާއި ޒިންމާތައް :
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ
ބިއުރޯގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.
ގޮތް
(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި، ބެލެހެއްޓުމާއި ބޭނުންކުރުމުގައި އެއްހަމަ
މިންގަނޑުތަކެއް ބޭނުންކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމުގެގޮތުން، ބައިނަލްއަޤްވާމީ މިންގަނޑުތަކާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޢަމަލުކުރާނެ މިންގަނޑުތަކެއް އެކުލަވާލުން؛
(ށ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި، އެއްކުރެވޭ މަޢުލޫމާތުގެ ނަތީޖާ ހޯދުމާއި،
ޢާންމުކުރުމާއި، ތަފާސްހިސާބު ބޭނުންކުރުމުގެ އުސޫލުތަކާ އި މިންގަނޑުތައް
ކަނޑައަޅައި، ފެންވަރު ހިފެހެއްޓުން؛
(ނ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބަކީ ދީމިޤްރާޠީ މުޖްތަމަޢެއް ތަރައްޤީކުރުމުގައި ލާޒިމު
ވަސީލަތެއްކަމުގައި ބަލައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ، އިޖްތިމާޢީ އަދި ތިމާވެށްޓާއި،
އާބާދީއާބެހޭ ތަފާސްހިސާބުގެ އަލީގައި ޤައުމުގެ ޙާލަތު ވަޒަންކުރުމަށް
އެހީތެރިވެދިނުމުގެގޮތުން ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލައި، ފަސޭހައިން ބޭނުންހިފޭނެފަދަ
ގޮތެއްގައި، ވަކިފަރާތަކަށް ނުޖެހި، އެއްހަމައެއްގައި އެ މަޢުލޫމާތު ޢާންމުކޮށް
ފޯރުކޮށްދިނުން؛
(ރ) ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުން ފޯރުކޮށްދޭ ތަފާސްހިސާބަކީ އިތުބާރުހުރި
ތަފާސްހިސާބަށް ހެދުމަށްޓަކައި، ތަފާސްހިސާބު ބަލަހައްޓާ އިދާރާތަކުގައި ތަފާސްހިސާބު
11 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
އެއްކޮށް، ރައްކާކޮށް، އަދި ޢާންމުކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް
ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފެންވަރުގައި ޤަބޫލުކުރެވޭ ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް އެކުލަވާލުން؛
(ބ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާބާދީއާއި ދިރިއުޅޭ ތަންތަނުގެ ބޯހިމެނުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީ
ވަޒަންކުރުމަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމަށް ޤައުމީ
ފެންވަރުގައި ބޭނުންވާ މުހިންމު ސަރވޭތައް ކުރުމާއި، ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލުމުގައި
ބޭނުންކުރާނެ ކްލެސިފިކޭޝަން ނުވަތަ ކޯޑިންގ ސިސްޓަމްތައް އެކުލަވާލުން؛
(ޅ) ފަޤީރުކަމާއި ދިރިއުޅުމުގެ ޙާލަތުގެ ނާޒުކުކަމާބެހޭ ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް، އަދި
ބެލެހެއްޓުން ؛
(ކ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީގެ ދުވެލި ވަޒަންކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޤައުމީ
އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ މިންގަނޑާއި، ކޮންސިއުމަރ ޕްރައިސް އިންޑެކްސް (ސީ.ޕީ.އައި)
ފަދަ މުހިންމު އިޤްތިޞާދީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް، އެކުލަވާލައި ޢާންމުކުރުން؛
(އ) ސަރުކާރާއި ދައުލަތުގެ އެކި އިދާރާތަކުން ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އަދި ޑެޒިގްނޭޓެޑް
ސްޓެޓިސްޓިކްސް އެކުލަވާލުމަށް ކުރެވޭ ސަރވޭތައް ރަޖިސްޓަރީކޮށް، އެ ރަޖިސްޓަރީ
ބެލެހެއްޓުން ؛
(ވ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީއަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ އަދި އިޖްތިމާޢީ
ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައެޅުމަށާއި އެ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރެވޭ މިންވަރު ދެނެގަތުމަށް
ބޭނުންވާ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބާއި ޑެޒިގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސްޓިކްސް، ތަފާސްހިސާބުގެ
ޤައުމީ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އެއްކޮށް، ބަލަހައްޓައި އެ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ
ފަރާތްތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުން؛
(މ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ލޭބަރ މާރކެޓާބެހޭ ސަރވޭތައްކުރުމާއި، ލޭބަރ މާރކެޓާބެހޭ
ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް، އެކުލަވާލައި، މަދުވެގެން ކޮންމެ 3 (ތިނެއް) އަހަރަކުން
އެއްފަހަރު ޢާންމުކުރުން؛
12 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
(ފ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ތަރައްޤީކޮށް ކުރިއެރުވުމުގައި ހިއްސާވެ
އެހީތެރިވުމުގެގޮތުން، ދޭދޭ ޤައުމުތަކުގެ މެދުގައާއި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފަރާތްތަކާއެކު
ތަފާސްހިސާބުގެ ރޮނގުން ގުޅުން ޤާއިމްކުރުން؛
(ދ) ޤައުމީ ފެންވަރުގައި ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ ޑެޒިގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސްޓިކްސް އެކަމަކާ
ގުޅުންހުރި އިދާރާއެއް މެދުވެރިކޮށް އެއްކޮށް، އަދި ބެލެހެއްޓުމުގެ ކަންކަން
ވިލަރެސްކުރުން؛
(ތ) ޤައުމީ ތަފާސްހިސާބުގެ ސްޓްރެޓަޖީތައް އެކުލަވާލައި، އަދި ތަންފީޒުކުރުން؛
(ލ) ޤައުމީ ތަފާސްހިސާބުގެ ސްޓްރެޓަޖީތަކަށް ބިނާކޮށް ޤައުމީ ތަފާސްހިސާބުގެ އަހަރީ
ޕްރޮގްރާމް ތައްޔާރުކުރުމާއި، ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އުފައްދަންޖެހޭ
ޑެޒިގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ކަނޑައަޅައި، ޑިސެމިނޭޝަން ޕޮލިސީއާއި އެޑްވާންސް
ރިލީޒް ކަލަންޑަރާ އެއްގޮތަށް ޢާންމުކުރުން؛
(ގ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ދިވެހިރާއްޖެއާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގެ
ފަރާތްތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި މެދުވެރިއެއްގެ ދައުރު އަދާކުރުން؛
(ޏ) ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ތަރައްޤީކުރުމަށްޓަކައި ތަފާސްހިސާބުގެ ދާއިރާއިން
މީހުން ބިނާކުރުން ؛
(ސ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކަށް ބޭނުންވާ ފަންނީ ލަފާދިނުން؛
(ޑ) ރަނގަޅުނޫންގޮތުގައި، ނުވަތަ މާނަ އޮޅޭގޮތަށް ތަފާސްހިސާބު ބޭނުންކުރާނަމަ އެކަންކަން
އިޞްލާޙުކުރާނެގޮތުގެ ލަފާދިނުން ؛
(ޒ) ތަފާސްހިސާބާގުޅޭ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކަށް ރައްޔިތުން އަހުލުވެރިކުރުވުން؛
(ޓ) ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި، ރައްކާތެރިކޮށް ބެލެހެއްޓުމާއި ޢާންމުކުރުމާގުޅޭ ގަވާއިދުތައް
ހަދައި ހިންގުން؛
13 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
(ޔ) ޑެޒިގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ މަސައްކަތްތައް ފުރިހަމައަށް
ކުރުމަށްޓަކައި ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން ބަލަހައްޓާ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު
އެއްކޮށް އަދި އެކުލަވާލުމަށް އެއްވެސް އިދާރާއަކުން ނުކުޅެދޭފަދަ ޙާލަތްތަކުގައި،
ބިއުރޯގެ ފަރާތުން އެކަމަށް ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން؛ އަދި ބިއުރޯގެ
ފަރާތުން އެކަމަށް ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދޭނެ ގޮތް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ
ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ޕ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން ބިއުރޯގެ މަޤްޞަދުތައް
ޙާޞިލުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަން ކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 5 މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބިއުރޯއާ ޙަވާލުކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައި
ބިއުރޯއިން އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރަންވާނެއެވެ.
އޮތް ގޮތް
(ހ) ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ރަނގަޅު ފެންވަރަކަށް ތައްޔާރުކުރެވިފައިވާ ތަފާސްހިސާބާބެހޭ
މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުން ؛
(ށ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި، އެއްކުރެވޭ މަޢުލޫމާތުގެ ނަތީޖާ ހޯދުމާއި،
ޢާންމުކުރުމާއި، ތަފާސްހިސާބު ބޭނުންކުރުމުގެ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅައި
ފެންވަރު ހިފެހެއްޓުން ؛
(ނ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކަށް ބޭނުންވާ ފަންނީ ލަފާދިނުން؛
(ރ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ދިވެހިރާއްޖެއާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގެ
ފަރާތްތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި މެދުވެރިއެއްގެ ދައުރު އަދާކުރުން؛
(ބ) ރަނގަޅުނޫން ގޮތުގައި، ނުވަތަ މާނަ އޮޅޭގޮތަށް ތަފާސްހިސާބު ބޭނުންކުރާނަމަ
އެކަންކަން އިޞްލާޙުކުރާނެގޮތުގެ ލަފާ ދިނުން؛
(ޅ) ތަފާސްހިސާބާގުޅޭ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތައް ފަސޭހައިން އެނގޭގޮތަށް ފޯރުކޮށްދިނުމާއި،
ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކަށް ރައްޔިތުން ހޭލުންތެރި ކުރުވުން؛
14 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
(ކ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި، ބެލެހެއްޓުމާއި ބޭނުންކުރުމުގައި އެއްހަމަ
މިންގަނޑުތަކެއް ބޭނުންކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމުގެ ގޮތުން، ބައިނަލްއަޤްވާމީ
މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ޚާއްޞަ މިންގަނޑުތަކެއް
އެކުލަވާލުން؛
(އ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން ބިއުރޯގެ މަޤްޞަދުތައް
ޙާޞިލުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ އެހެނިހެން ކަންކަން ކުރުން.
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ 5 އުނިކުރުމަށް
ގޮތް
ސަބަބު ބިލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބިއުރޯގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޒިންމާތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ބިލުގެ 5
ވަނަ މާއްދާގައި ބިއުރޯގެ އިތުރު ޒިންމާތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، އެ ދެ މާއްދާގައިވެސް ހިމަނާފައިވަނީ
ބިއުރޯއިން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތައްކަމަށްވާތީ، ބިލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި 5 ވަނަ މާއްދާ ވަކި
ދެ މާއްދާއެއްގެ ގޮތުގައި ބޭއްވުމުގެ ބަދަލުގައި، ބިއުރޯއިން އަދާކުރަންޖެހޭނެކަމަށް 5 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުހިންމު މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ހިމެނޭގޮތުން ބިލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާ އިޞްލާޙުކޮށް، ބިލުގެ
5 ވަނަ މާއްދާ އުނިކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 4:
ބިލުގެ 6 ވަނަ މާއްދާއަކީ ބިލުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 6 ބިއުރޯގެ ޢާންމު ބާރުތައް :
އޮތް ގޮތް
(ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބިއުރޯގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޒިންމާތައް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ކަންކަން ކުރުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެމަތިން، ބިއުރޯއިން ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު، ބިއުރޯއަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ) ޑެޒިގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ މަސައްކަތްތައް ފުރިހަމައަށް
ކުރުމަށްޓަކައި ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން ބަލަހައްޓާ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު
އެއްކޮށް އެކުލަވާލުމަށް އެއްވެސް އިދާރާއަކުން ނުކުޅެދޭފަދަ ޙާލަތްތަކުގައި، ބިއުރޯގެ
15 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
ފަރާތުން އެ އިދާރާއެއްގައި ބިއުރޯގެ މުވައްޒަފަކު ބަހައްޓައިގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް
ގޮތަކަށް އެކަމަށް ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެވިދާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ގޮތަކުންވެސް
އެ މަސައްކަތްތައް ފުރިހަމަނުވާފަދަ ޙާލަތްތަކުގައި އެއިދާރާއަކުން ކުރަމުންއައި
ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތް ވަގުތީގޮތުން ބިއުރޯއިން ކުރާ ގޮތަށް
ހަމަޖެއްސުމުގެ ބާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ނ) މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދުތައް ޙާޞިލުކުރުމުގެ ގޮތުން ބިއުރޯއިން ކުރާ ކަންކަމަށާއި ދޭ
ޚިދުމަތްތަކަށް ފީއެއް ނުވަތަ އަގެއް ނެގުމުގެ ބާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ބިއުރޯއިން ފީ ނުވަތަ އަގު ނަގާނެ
މިންވަރާއި އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ބ) ބިއުރޯގެ މަޤްޞަދުތައް ޙާޞިލުކުރުމުގައި އެކި ދާއިރާތަކުގެ ތަފާސްހިސާބު
އެކުލަވާލުމުގައި ގެންގުޅޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅައި، ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ
ނިޒާމު ހަރުދަނާކުރުމަށްޓަކައި ބިއުރޯއަށް ލަފާދިނުމަށް ބޭނުންވާ އެކިއެކި ފަންނީ
ކޮމިޓީތައް އެކުލަވާލުމުގެ ބާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 5 ބިއުރޯގެ ބާރުތައް :
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ
ގޮތް
(ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބިއުރޯގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޒިންމާތައްކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން
ކުރުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެމަތިން، ބިއުރޯއިން ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު، ބިއުރޯއަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތްތަކަށް ފީއެއް ނުވަތަ އަގެއް ނެގުމުގެ ބާރު
ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
16 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
ސަބަބު މި މާއްދާގެ (ހ) ފިޔަވައި ދެން ހުރި އަކުރުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބިއުރޯގެ ބާރުތައް ބިލުގެ އެހެން
މާއްދާތަކުން ބިއުރޯއަށް ލިބިދީފައިވާތީ، ބިލުގައި މާއްދާތައް ތަކުރާރުވިޔަ ނުދިނުމަށްޓަކައި މި މާއްދާގެ
(ހ) އާއި (ށ) ފިޔަވައި އެހެން އަކުރުތައް މި މާއްދާއިން އުނިކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 5:
ބިލުގެ 7 ވަނަ މާއްދާއަކީ ބިލުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 7 ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން :
އޮތް ގޮތް
(ހ) މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސްގެ އެންމެ އިސް ފަރާތަކީ، ޗްފީ
ސްޓެޓިސްޓީޝަންއެވެ.
(ށ) ބިއުރޯއާގުޅޭ ކަންކަމުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ޖަވާބުދާރީވާނީ ޗްފީ
ސްޓެޓިސްޓީޝަނެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 6 ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން :
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ
މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ހިންގާނީ، މިނިސްޓަރުގެ ލަފާގެމަތިން ޗްފީ
ގޮތް
ސްޓެޓިސްޓީޝަންއެވެ.
ސަބަބު ބިލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުނުއިރު މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސްއަކީ މިނިވަން
މުއައްސަސާއެއްގެ ގޮތުގައި އޮތް އޮތުން ބަދަލުކޮށް، ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއްގެ ގޮތުގައި އެ ބިއުރޯ
ހިންގުމަށްޓަކައި ބިލުގެ މާއްދާތައް އިޞްލާޙުކުރުމާ ގުޅިގެން، މި މާއްދާގެ ދަށުން ބިއުރޯ ހިންގުމުގެ
އެންމެ އިސް ފަރާތުގެ ހައިސިއްޔަތުން ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ ބާރުތައް ތަންފީޒުކުރަންވާނީ
މިނިސްޓަރުގެ ލަފާގެމަތިންކަމަށް ބަޔާންކުރުން މުހިންމުކަމަށް ކޮމިޓީއަށް ފެންނާތީ މި މާއްދާ
އިޞްލާޙުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 6:
ބިލުގެ 8 ވަނަ މާއްދާއަކީ ބިލުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
8 ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ޢައްޔަންކުރާނެ ގޮތް:
17 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
ބިލުގައި މާއްދާ (ހ) ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ޢައްޔަނުކުރާނީ، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.
އޮތް ގޮތް
(ށ) ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ޢައްޔަންކުރަން ބޭނުންވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އެ މަޤާމަށް
ޢައްޔަންކުރުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފެންނަ ނަމެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުށަހަޅާ
ނަމަކީ، ޢާންމުކޮށް އިޢުލާނުކޮށް، އެކަމަށް އިޖާބަދޭ މީހުންގެ ތެރެއިން ހޮވާލެވޭ ނަމެއް
ކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ. އަދި މި ގޮތުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުށަހަޅާ ނަން، ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހަށް ފޮނުވާއިރު، ޢާންމުކޮށް އިޢުލާނުކޮށްގެން އެކަމަށް އިޖާބަދިން އެހެން މީހުންގެ
ނަންތައްވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މަޢުލޫމާތަށްޓަކައި، އެ މަޖިލީހަށް
ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުށަހަޅާ
ފަރާތުގެ ނަން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއްގައި، އެ ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެ
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތުން ފާސްވެއްޖެނަމަ، ޗްފީ
ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ މަޤާމަށް ރަ އީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އޭނާ ޢައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.
(ބ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު ޢައްޔަންކުރާ ފުރަތަމަ ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން
ޢައްޔަންކުރުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް
ނަމެއް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެ މަޤާމަށް މީހަކު ޢައްޔަންކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުށަހަޅާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އެ މަޤާމަށް މީހަކު ޢައްޔަންކުރުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 7 ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ޢައްޔަންކުރުން :
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ
ގޮތް
18 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
(ހ) ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ޢައްޔަންކުރާނީ، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަންކުރާ ފަރާތަކީ، ޢާންމުކޮށް
އިޢުލާންކުރުމުން އެކަމަށް އިޖާބަދޭ މީހުންގެ ތެރެއިން ހޮވާލެވޭ މީހެއްކަމުގައި
ވާންވާނެއެވެ.
(ނ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު ޢައްޔަންކުރާ ފުރަތަމަ ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން،
މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ
ޢައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.
ސަބަބު ބިލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުނުއިރު މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސްއަކީ މިނިވަން
މުއައްސަސާއެއްގެ ގޮތުގައި އޮތްއޮތުން ބަދަލުކޮށް، ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއްގެ ގޮތުގައި އެ ބިއުރޯ
ހިންގުމަށްޓަކައި ބިލުގެ މާއްދާތައް އިޞްލާޙުކުރުމާ ގުޅިގެން، ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ޢައްޔަންކުރުމަށް
ބިލުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އިޖުރާއަތުތައް ބަދަލުކޮށް، ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ މަޤާމަކީ ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުން ޢައްޔަންކުރާ މަޤާމެއްގެގޮތުގައި ކަނޑައެޅުމުގެ ބަދަލުގައި، އެ މަޤާމަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ
ޢައްޔަންކުރާ މަޤާމެއްކަމުގައި ހަމަޖެއްސުން މުހިންމުކަމަށް ކޮމިޓީއަށް ފެންނާތީ، މި މާއްދާ
އިޞްލާޙުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 7:
ބިލުގެ 11 ވަނަ މާއްދާއަކީ ބިލުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، އެ މާއްދާގެ (ހ) ތިރީގައިވާ ގޮތަށް
އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 11 ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން އޭނާގެ މަޤާމުން ވަކިކުރެވޭނީ ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ މަޤާމާ
އެކަށީގެންނުވާފަދަ ކަމެއް ކުރިކަމަށް، ނުވަތަ އެ މަޤާމު އަދާކުރުމަށް އުޛުރުވެރިވާފަދަ ޙާލަތެއް
އޮތް ގޮތް (ހ)
މެދުވެރިވެއްޖެކަމަށް، ނުވަތަ މަޤާމު އަދާކުރުމުގެ ޤާބިލުކަން ނެތްކަމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ
ކަމާބެހޭ ކޮމިޓީއަށް ފެނިގެން، އޭނާ މަޤާމުން ވަކިކުރަން ފެންނަކަމަށް އެ ކޮމިޓީން ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައި، އެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއްގައި ހާޒިރުވެ ވޯޓުގައި ބައިވެރިވާ މެންބަރުންގެ
އަޣުލަބިއްޔަތުން ފާސްކުރުމުންނެވެ.
19 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 10 ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން އޭނާގެ މަޤާމުން ވަކިކުރެވޭނީ ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ މަޤާމާ
އެކަށީގެންނުވާފަދަ ކަމެއް ކުރިކަމަށް، ނުވަތަ އެ މަޤާމު އަދާކުރުމަށް އުޛުރުވެރިވާފަދަ ޙާލަތެއް
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ (ހ)
މެދުވެރިވެއްޖެކަމަށް، ނުވަތަ މަޤާމު އަދާކުރުމުގެ ޤާބިލުކަން ނެތްކަމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް
ގޮތް
ފެނިއްޖެނަމައެވެ.
ސަބަބު ބިލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުނުއިރު މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސްއަކީ މިނިވަން
މުއައްސަސާއެއްގެ ގޮތުގައި އޮތްއޮތުން ބަދަލުކޮށް، ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއްގެ ގޮތުގައި އެ ބިއުރޯ
ހިންގުމަށްޓަކައި ބިލުގެ މާއްދާތައް އިޞްލާޙުކުރުމާ ގުޅިގެން، މި މާއްދާގެ ދަށުން ބިއުރޯ ހިންގުމުގެ
އެންމެ އިސް ފަރާތުގެ ހައިސިއްޔަތުން ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ ބާރުތައް ތަންފީޒުކުރަންވާނީ
މިނިސްޓަރުގެ ލަފާގެމަތިންކަމަށް ބަޔާންކުރުން މުހިންމުކަމަށް ކޮމިޓީއަށް ފެންނާތީ މި މާއްދާ
އިޞްލާޙުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 8:
ބިލުގެ 13 ވަނަ މާއްދާއަކީ ބިލުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 13 ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ގެ މުސާރައާއި ޢިނާޔަތްތައް :
އޮތް ގޮތް
ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ މުސާރައާއި ޢިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުންނެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 12 ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ގެ މުސާރައާއި ޢިނާޔަތްތައް :
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ
ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ މުސާރައާއި ޢިނާޔަތްތަކަކީ މިނިސްޓަރެއްގެ ނައިބުގެ މަޤާމަށް
ގޮތް
ކަނޑައެޅިފައިވާ މުސާރައާއި ޢިނާޔަތްތަކެވެ.
ސަބަބު ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންއަކީ މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ހިންގުމުގެ އެންމެ އިސް
ފަރާތްކަމަށްވީ ހިނދު، އެ މަޤާމުގައި ހުންނަ ފަރާތަކަށް މަޤާމާ އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ މުސާރައާއި
ޢިނާޔަތްތައް ލިބިދެވޭކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި، އަދި އެ މަޤާމުގެ ފެންވަރު ބިލުން ހާމަކޮށްދިނުމަށްޓަކައި
މި މާއްދާ އިޞްލާޙުކުރުން.
20 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 9:
ބިލުގެ 16 ވަނަ މާއްދާއަކީ ބިލުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 16 ބިއުރޯގެ މުވައްޒަފުން :
އޮތް ގޮތް
(ހ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާއިރު މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ އެންޑް
އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ ދަށުން ހިނގަމުންއައި، ނޭޝަނަލް ބިއުރޯ އޮފް
ސްޓެޓިސްޓިކްސްގައި މަސައްކަތްކުރަމުންދާ އެންމެހައި މުވައްޒަފުން، މި ޤާނޫނަށް
ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ބިއުރޯގެ
މުވައްޒަފުން ކަމުގައި ހަމަޖެހުނީއެވެ.
(ށ) ބިއުރޯގެ މުވައްޒަފުންގެ މައްޗަށް ހިނގާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ
ޤާނޫނު(އާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުތަކެވެ.
(ނ) ބިއުރޯގެ ފަންނީ އަދި އިދާރީ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާގެ ގިންތިތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
ބަޔާންކުރާ އިދާރީ އޮނިގަނޑެއް ބިއުރޯއިން އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ. އެ އޮނިގަނޑުގައި
ބިއުރޯގެ މުވައްޒަފުންގެ މަޤާމުތަކުގެ ޝަރުޠުތަކާއި އެކި ކަންކަމަށް މުވައްޒަފުން
ތިބެންވާނެ ޢަދަދު ކަނޑައަޅާފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަ ށް 15 ބިއުރޯގެ މުވައްޒަފުން :
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ
ގޮތް
(ހ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން
ހިނގަމުން އައި ނޭޝަނަލް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސްގެ އެންމެހައި މުވައްޒަފުން،
މި ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އުފެދޭ އިދާރާއަށް އެހިނދުން ފެށިގެން
ބަދަލުވީއެވެ.
(ށ) ބިއުރޯގެ މުވައްޒަފުންގެ މައްޗަށް ހިނގާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2007 (ދިވެހި ސިވިލް
ސަރވިސްގެ ޤާނޫނު(އާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުތަކެވެ.
21 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
(ނ) ބިއުރޯގެ ފަންނީ އަދި އިދާރީ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާގެ ގިންތިތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
ބަޔާންކުރާ އިދާރީ އޮނިގަނޑެއް މިނިސްޓްރީގެ ލަފާގެމަތިން ބިއުރޯއިން އެކުލަވާލައި،
ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި، އެ އޮނިގަނޑުގައި ބިއުރޯގެ
މުވައްޒަފުންގެ މަޤާމުތަކުގެ ޝަރުޠުތަކާއި އެކި ކަންކަމަށް މުވައްޒަފުން ތިބެންވާނެ
ޢަދަދު ކަނޑައަޅާފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
ސަބަބު ބިލަށް ގެނެވިފައިވާ އިޞްލާޙުތަކު ގެ ސަބަބުން، މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސްއަކީ މިނިވަން
މުއައްސަސާއެއްކަމަށް ނުވާތީއާއި މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން ހިނގާ ސަރުކާރުގެ އިދާރާއަކަށްވާތީ، ބިއުރޯގެ
މުވައްޒަފުންގެ މައްޗަށް ހިނގާނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2007 (ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނު)
އާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދުތައްކަމަށް ބަޔާންކުރުން މުހިންމުކަމަށް ފެންނާތީ، މި މާއްދާ
އިޞްލާޙުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 10:
ބިލުގެ 23 ވަނަ މާއްދާއަކީ ބިލުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރާއި،
(4) ވަނަ ނަންބަރު ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 23 ( )3 ތަފާސްހިސާބު އުފައްދާ ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގެ ތެރެއިން 4 (ހަތަރެއް) ފަރާތެއް؛
އޮތް ގޮތް (ށ)
(4) މި އަކުރުގެ (3) ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ދައުލަތުގެ އިދާރާތައް ފިޔަވައި ބިއުރޯއިން
އެކުލަވާލައި ޢާންމުކުރާ ތަފާސްހިސާބު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކާއި އިދާރާތަކުގެ ތެރެއިން 4
(ހަތަރެއް) ފަރާތެއް.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 22 ( )3 ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ފޯރުކޮށްދޭ ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގެ ތެރެއިން މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ
4 (ހަތަރެއް) ފަރާތެއް؛
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ (ށ)
ގޮތް
(4) މި އަކުރުގެ (3) ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ދައުލަތުގެ އިދާރާތައް ފިޔަވައި ބިއުރޯއިން
އެކުލަވާލައި ޢާންމުކުރާ ތަފާސްހިސާބު ބޭނުންކުރާ ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ އަދި ސިވިލް ސޮސައިޓީ
ތަމްސީލުކުރާނެ 4 (ހަތަރެއް) ފަރާތެއް.
ސަބަބު މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލަށް ޢައްޔަންކުރާ
ފަރާތްތައް ކަނޑައަޅާނެގޮތުގެ ތަފްޞީލު ބިލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވުމާއެކު، އެފަރާތްތައް ކަނޑައަޅާނީ
މިނިސްޓަރުކަމަށް ބަޔާންކޮށް އެ ނަންބަރު އިޞްލާޙުކުރުމާއެކު، ތަފާސްހިސާބުގެ ކައުންސިލެއް އޮތުމުގެ
22 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
މަޤްޞަދަކީ، ޑޭޓާ ބޭނުންކުރާ ސަރުކާރާއި، ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ، އަދި ސިވިލް ސޮސައިޓީއާއި
އެކެޑޭމިއާގެ ފަރާތްތަކަށް ބޭނުންވާނެ ލަފާ ދެވޭނެ ނިޒާމެއް ޤާއިމްކުރުންކަމަށްވާތީ، އޭގެ ސަބަބުން
ޤައުމީ ތަފާސްހިސާބުގެ ނިޒާމަކީ ޢާންމު އެކި ބޭނުންތަކާ ގުޅިގެން ނިންމާ ނިންމުންތައް ޞައްޙަ
ތަފާސްހިސާބުގެ މައްޗަށް ބިނާކުރުމަށް މަގުފަހިވެގެން ދިޔުންކަމަށްވުމާއެކު، ސިވިލް ސޮސައިޓީއާއި
ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ ތަމްސީލުވާގޮތަށް އެ ކައުންސިލު އެކުލަވާލުން މުހިއްމުކަމަށް ފެންނާތީ، މި މާއްދަގެ
(ށ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރުވެސް އިޞްލާޙުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 11:
ބިލުގެ 23 ވަނަ މާއްދާއަކީ ބިލުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، އެ މާއްދާގެ (ނ) އާއި (ރ) ތިރީގައިވާ ގޮތަށް
އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 23 މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ޔުނިވަރސިޓީން
ކައުންސިލަށް ޢައްޔަނުކުރާ މެންބަރު ވާންވާނީ، އެ ޔުނިވަރސިޓީގެ ޑީން ނުވަތަ އެ މަޤާމަށްވުރެ
އޮތް ގޮތް (ނ)
މަތީ މަޤާމެއް، އަދާކުރާ، ތަފާސްހިސާބާބެހޭ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ ފަރާތަކަށެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 22 މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ޔުނިވަރސިޓީން
ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލަށް ޢައްޔަންކުރާ މެންބަރު ވާންވާނީ، ތަފާސްހިސާބުގެ ނުވަތަ
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ (ނ)
ރިސަރޗްގެ ދާއިރާއިން ޑިގްރީ ފެންވަރުގެ ސަނަދެއް ޙާޞިލުކޮށްފައިވުމާއެކު އެއިން ދާއިރާއަކުން
ގޮތް
ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ ފަރާތަކަށެވެ.
ސަބަބު ޤައުމީ ޔުނިވަރސިޓީން ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލަށް ޢައްޔަންކުރާ މެންބަރުގެ ޝަރުޠުގެ ގޮތުގައި ވަކި
މަޤާމެއްގައި ހުރި ފަރާތަކަށްވުން ލާޒިމުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، އެފަރާތުގެ ތަޢުލީމީ ފެންވަރުގެގޮތުން
ދަށްވެގެން ހުންނަންޖެހޭނެ މިންވަރެއް ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅުމަކީ ކައުންސިލަށް އެންމެ އެކަށީގެންވާ
ފަރާތްތައް ހޮވުމަށް މަގުފަހިކޮށްދޭނެ ކަމެއްކަމަށްވާތީ، މި އަކުރު އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 23 މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރާއި)4(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މެންބަރުންގެ
ގޮތުގައި ކައުންސިލަށް ޢައްޔަނުކުރަންވާނީ، ތަފާސްހިސާބު، އިކޮނެމިކްސް، ޑެމޮގްރަފީ، ސޯޝަލް
އޮތް ގޮތް (ރ)
ސައިންސް ފަދަ ރޮނގަކުން ޑިގްރީއެއް ނުވަތަ އެއާ އެއް ފެންވަރުގެ ސަނަދެއް ޙާޞިލުކޮށް،
ހިންގުމުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ އަދި ތަފާސްހިސާބު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކެވެ.
23 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 22 މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރާއި)4(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މެންބަރުންގެ
ގޮތުގައި ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލަށް ޢައްޔަންކުރަންވާނީ، ތަފާސްހިސާބު، ނުވަތަ
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ (ރ)
އިކޮނޮމިކްސް، ނުވަތަ ޑެމޮގްރަފީ، ނުވަތަ ސޯޝަލް ސައިންސް، ނުވަތަ އެންވަޔަރަމަންޓަލް
ގޮތް
ސްޓަޑީސް، ނުވަތަ ޑޭޓާ ސައިންސް، ނުވަތަ އެކައުންޓިންގފަދަ ރޮނގަކުން ޑިގްރީއެއް ނުވަތަ
އެއާ އެއް ފެންވަރުގެ ސަނަދެއް ޙާޞިލުކޮށް، ހިންގުމުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކެކެވެ.
ސަބަބު ކައުންސިލުގެ މެންބަރުންނަކީ ތަފާތު އެކި ދާއިރާތަކުން ހޮވާލެވޭ މެންބަރުންނަށްވުމަކީ ކައުންސިލުގެ
މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށާއި، ތަފާސްހިސާބުގެ ދާއިރާއިން އަލަށް ތަޢާރުފުވާ ދާއިރާތަކުން
ދިރާސާތައްކޮށް ޤައުމީ ތަފާސްހިސާބު ތަރައްޤީކުރުމާއި ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުމުގައި މަޝްވަރާއާއި
ލަފާދިނުމަށް މަގުފަހިކޮށްދޭނެ ކަމެއްކަމަށްވާތީ، މި އަކުރު އިޞްލާޙުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 12:
ބިލުގެ 24 ވަނަ މާއްދާއަކީ ބިލުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 24 މެންބަރުން ޢައްޔަ ނު ކުރުން :
އޮތް ގޮތް
(ހ) ކައުންސިލަށް މެންބަރުން ޢައްޔަނުކުރާނީ މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.
(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ މެންބަރު
ޢައްޔަންކުރާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ޔުނިވަރސިޓީންނެވެ.
(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރާއި)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި
ބަޔާންކުރާ މެންބަރުން ފިޔަވައި އެނޫން މެންބަރުން ނުވަތަ މެންބަރެއް ޢައްޔަންކުރަން
ބޭނުންވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އެފަހަރަކު ޢައްޔަނުކުރަންޖެހޭ މެންބަރުންގެ ޢަދަދަށްވުރެ
މަދުނޫން ޢަދަދަކަށް މީހުންގެ ނަން ބިއުރޯއިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބިއުރޯއިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ހުށަހަޅާ ނަންތަކަކީ
ޢާންމުކޮށް އިޢުލާނުކޮށްގެން އެކަމަށް އިޖާބަދޭ މީހުންގެ ތެރެއިން ހޮވާލެވޭ ނަންތަކެއް
ކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ. އަދި މިގޮތުން ބިއުރޯއިން ހުށަހަޅާ ނަންތައް ފޮނުވާއިރު،
24 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
ޢާންމުކޮށް އިޢުލާނުކޮށްގެން އެކަމަށް އިޖާބަދިން އެހެން މީހުންގެ ނަންތައްވެސް
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަޢުލޫމާތަށްޓަކައި ބިއުރޯއިން ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ބ) ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާތައް ބާއްވާނެ ގޮތާއި، ކައުންސިލުގެ ހިންގުމާގުޅޭ އެނޫންވެސް،
އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ޅ) ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާތައް ބޭއްވުމާ ގުޅޭގޮތުންނާއި ކައުންސިލްގެ އިދާރީ ހިންގުމަށް
ބޭނުންވާ ކަންކަން ހަމަޖައްސާނީ ބިއުރޯއިންނެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 23 މެންބަރުން ޢައްޔަ ނު ކުރުން :
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ
ގޮތް
(ހ) ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލަށް މެންބަރުން ޢައްޔަންކުރާނީ މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ
ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓަރެވެ.
(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ މެންބަރު
ކަނޑައަޅާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ޔުނިވަރސިޓީންނެވެ.
(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ މެންބަރުން
ޢައްޔަންކުރަން ބޭނުންވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އެފަހަރަކު ޢައްޔަންކުރަންޖެހޭ މެންބަރުންގެ
ޢަދަދަށްވުރެ މަދުނޫން ޢަދަދަކަށް މީހުންގެ ނަން ބިއުރޯއިން މިނިސްޓަރަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބިއުރޯއިން މިނިސްޓަރަށް ހުށަހަޅާ ނަންތަކަކީ ޢާންމުކޮށް
އިޢުލާނުކޮށްގެން އެކަމަށް އިޖާބަދޭ މީހުންގެ ތެރެއިން ހޮވާލެވޭ ނަންތަކެއް ކަމުގައި
ވާންވާނެއެވެ.
ސަބަބު މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސްއަކީ މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން ހިނގާ ސަރުކާރުގެ
އިދާރާއެއްގެގޮތުގައި ބަދަލުކޮށް ބިލަށް ގެނެސްފައިވާ އިޞްލާޙުތަކުގެ ސަބަބުން ، ސްޓެޓިސްޓިކަލް
ކައުންސިލަށް މެންބަރުން ޢައްޔަންކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް މަތިކުރުމުގެ
25 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
ބަދަލުގައި އެކަމަކީ މިނިސްޓަރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއްކަމުގައި ހަމަޖެއްސުން މުހިންމުކަމަށް ފެންނާތީ، މި
މާއްދާ އިޞްލާޙުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 13:
ބިލުގެ 26 ވަނަ މާއްދާއަކީ ބިލުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 26 ކައުންސިލު ގެ ރައީސް
އޮތް ގޮތް
(ހ) ކައުންސިލްގެ ރައީސްކަމުގެ މަޤާމަށް ކައުންސިލްގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މެންބަރަކު
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަނުކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ކައުންސިލްގެ ރައީސްގެ މަޤާމަށް
ޢައްޔަންކުރަންވާނީ، ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން އަދި ކައުންސިލާއި ދައުލަތް ތަމްސީލުކުރާ
އިދާރާތަކުގެ މެންބަރުން ފިޔަވައި އެނޫން މެންބަރެކެވެ.
(ނ) ކައުންސިލުގެ ރައީސްގެ ޒިންމާތަކަކީ ކައުންސިލުގެ މަސައްކަތްތައް ރާވައި ހިންގުމާއި
ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާތަކުގެ ރިޔާސަތު ބެލެހެއްޓުމެވެ.
(ރ) ކައުންސިލުގެ ރައީސް ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކުރުމަށް އޭނާ އުޒުރުވެރިވެއްޖެ ޙާލަތެއްގައި،
އެކަން ކުރުމަށް ކައުންސިލުގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މީހަކާ ކައުންސިލުގެ ރައީސް
ޙަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 25 ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލް ގެ ޖަލްސާތަކުގެ ރިޔާސަތު ބެލެހެއްޓުން:
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ
ގޮތް
(ހ) ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާތަކުގެ ރި ޔާސަތު ބަލަހައްޓާނީ ޗްފީ
ސްޓެޓިސްޓީޝަނެވެ.
26 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާތަކުގެ
ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓާ ފަރާތުގެ ޒިންމާތަކުގެ ތެރޭގައި، އެ ކައުންސިލްގެ މަސައްކަތްތައް
ރާވައި ހިންގުން ހިމެނެއެވެ.
(ނ) ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާތަކުގެ ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓާ ފަރާތް ނެތް
ޙާލަތެއްގައި އެކަން ކުރުމަށް، އެ ކައުންސިލްގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މީހަކާ އޭނާ
ޙަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.
ސަބަބު ސްޓްޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލަކީ މިނިސްޓަރު ޢައްޔަންކުރާ މެންބަރުންތަކެއްގެ މައްޗަށް އެކުލެވޭ
ކައުންސިލެއްގެ ގޮތުގައި ބިލަށް ގެނެވިފައިވާ ބަދަލުތަކަ ށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އެ ކައުންސިލުގެ ރައީސަކީ
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަންކުރާ ފަރާތެއްކަމުގައި އޮތްއޮތުން ބަދަލުކުރުން މުހިންމުކަމަށް ފެންނާތީއާއި،
ކައުންސިލުގެ ރައީސްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ގޮތުގައި ބިލުގައި ކަނޑައަޅާފައިވަނީ، ކައުންސިލުގެ
މަސައްކަތްތައް ރާވައި ހިންގުމާއި ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާތަކުގެ ރިޔާސަތު ބެލެހެއްޓުންކަމަށްވުމާއެކު، އެ
ކައުންސިލުގައި ރައީސަކު ހުންނަންޖެހޭގޮތަށް ކަނޑައެޅުމުގެ ބަދަލުގައި، މި މާއްދާގެ އަރިމަތީ ސުރުޚީ
"ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާތަކުގެ ރިޔާސަތު ބެލެހެއްޓުން"، އެގޮތަށް ބަދަލުކޮށް، ރިޔާސަތު
ބަލަހައްޓާ ފަރާތަކީ ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންކަމުގައި ހަމަޖައްސައި، އެފަރާތުގެ ޒިންމާތަކަކީ ކޮބައިކަމާއި،
ޒިންމާތައް އަދާކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭގޮތް ބަޔާންކޮށް، މި މާއްދާ އިޞްލާޙުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 14:
ބިލުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ތިރީގައިވާ ގޮތަށް މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.
އިތުރުކުރުމަށް 26 މެންބަރުންނަށް ދެވޭ އެލަވަންސް :
ހުށަހަޅާ ގޮތް
ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މަޤާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން އެ ކައުންސިލްގެ
މެންބަރުކަން އަދާކުރާ ފަރާތްތައް ފިޔަވައި އެނޫން މެންބަރުންނަށް، އެފަރާތްތަކުން ހާޒިރުވާ
ޖަލްސާތަކަށް ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ޙަވާލުކޮށްފައިވާ
މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ އެލަވަންސެއް ދޭންވާނެއެވެ.
27 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
ސަބަބު ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ މެންބަރުންނަށް މުސާރައެއް ނުވަތަ ޢިނާޔަތެއް ދޭންޖެހޭގޮތަށް ބިލުގައި
ކަނޑައަޅާފައިނުވާތީ، އެ ކައުންސިލުގެ މެންބަރުންގެ މަސައްކަތަށް އުޖޫރައެއް ކަނޑައެޅުން މުހިންމުކަމަށް
ފެންނާތީ، އެ ކައުންސިލްގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މަޤާމުގެ ހަ އިސިއްޔަތުން މެންބަރުކަން އަދާކުރާ
ފަރާތްތައް ފިޔަވައި އެނޫން މެންބަރުންނަށް، އެފަރާތްތަކުން ހާޒިރުވާ ޖަލްސާތަކަށް ކަނޑައެޅޭ ޢިނާޔަތެއް
ދޭންޖެހޭގޮތަށް ބަޔާންކޮށް މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 15:
ބިލުގެ 27 ވަނަ މާއްދާ ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 27 މެންބަރު ކަމުގެ ދައުރު :
އޮތް ގޮތް
ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ފިޔަވައި ކައުންސިލަށް ޢައްޔަނުކުރެވޭ މެންބަރުންގެ މެންބަރުކަމުގެ
މުއްދަތަކީ 3 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަހެވެ. މިގޮތުން ޢައްޔަނުކުރެވޭ މެންބަރެއް ޢައްޔަނުކުރެވޭނީ
ގިނަވެގެން 2 (ދޭއް) ދައުރަށެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 27 ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ފިޔަވައި ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލަށް ޢައްޔަންކުރެވޭ މެންބަރުންގެ
މެންބަރުކަމުގެ މުއްދަތަކީ 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހެވެ. މިގޮތުން ޢައްޔަންކުރެވޭ މެންބަރަކު
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ
އިތުރު ދައުރަކަށް ޢައްޔަންކުރުމަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
ގޮތް
ސަބަބު ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ މެންބަރުންގެ ދައުރު 5 (އަހަރު) ދުވަހަށް ބަދަލުކުރުން މުހިންމުކަމަށް
ކޮމިޓީއަށް ފެންނާތީ، މި މާއްދާ އިޞްލާޙުކޮށްފައި.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 16:
ބިލުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރު އުނިކޮށް، އެ އަކުރުގެ ނަންބަރުތައް ތަރުތީބުކޮށް، އެ އަކުރުގެ)5(
ވަނަ ނަންބަރު ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 28 ( )4 މަޤުބޫލު ޢުޛުރެއްނެތި ވިދިވިދިގެން ކައުންސިލުގެ 3 (ތިނެއް) ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުނުވުން؛
އޮތް ގޮތް (ހ)
28 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
އިޞްލާޙުކުރުމަށް އުނިކުރުން
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ
ގޮތް
ބިލުގައި މާއްދާ 28 ( )5 މެންބަރެއްގެ މަޤާމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން، އެ މެންބަރެއްގެ މަސްއޫލިއްޔަތާއި
ވާޖިބު އަދާނުކުރެވޭ ކަމަށް ފެނިގެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެ މެންބަރަކު މަޤާމުން ވަކިކުރުން؛
އޮތް ގޮތް (ހ)
އިޞްލާޙުކުރުމަށް (4) 28 މެންބަރެއްގެ މަޤާމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން، އެ މެންބަރެއްގެ މަސްއޫލިއްޔަތާއި
ވާޖިބު އަދާނުކުރެވޭކަމަށް ފެނިގެން މިނިސްޓަރު އެ މެންބަރަކު މަޤާމުން ވަކިކުރުން؛
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ (ހ)
ގޮތް
ސަބަބު ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ މެންބަރުންނަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަންކުރާ ބަޔަކަށްނުވުމާއެކު،
އެފަރާތްތައް މަޤާމުން ވަކިކުރުމުގެ ބާރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބިދިނުމުގެ ބަދަލުގައި އެ ބާރު
މިނިސްޓަރަށް ލިބިދިނު ން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 17:
ބިލުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އުނިކޮށް، އެ މާއްދާގެ އަކުރުތައް ތަރުތީބުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 28 މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ކައުންސިލްގެ ރައީސް އޭނާގެ މަޤާމުން
އިސްތިޢުފާދިންކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ކައުންސިލްގެ މެންބަރުކަމުން އިސްތިޢުފާނުދޭހާ ހިނދަކު،
އޮތް ގޮތް (ނ)
ކައުންސިލްގެ މެންބަރުކަމުން އޭނާ އިސްތިޢުފާދިންކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް އުނިކުރުން
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ
ގޮތް
29 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
ސަބަބު ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ ރައީސްއާގުޅޭ މާއްދާއަށް ގެނެސްފައިވާ ބަދަލަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، މި
އަކުރު ބިލުން އުނިކުރުން މުހިންމުކަމަށް ކޮމިޓީއަށް ޤަބޫލުކުރެވޭތީ، މި އަކުރު އުނިކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 18:
ބިލުގެ 30 ވަނަ މާއްދާ ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 30 ކައުންސިލު ގެ ޖަލްސާތައް :
އޮތް ގޮތް
(ހ) ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާއެއް މަދުވެގެން ކޮންމެ 3 (ތިނެއް) މަހުން 1 (އެކެއް) މަހު
ބާއްވަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއެއް ބޭއްވުމަށް އެދި
މަދުވެގެން ކައުންސިލުގެ 3 (ތިނެއް) މެންބަރުން ލިޔުމަކުން ރައީސަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ
ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއެއް ބޭއްވުމުގެ އިޚްތިޔާރު ރައީސަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި ރައީސް
ނެތް ޙާލަތެއްގައިނަމަ، ކައުންސިލްގެ ރައީސްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ވަގުތީ ގޮތުން
އަދާކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މެންބަރަށް އެ އިޚްތިޔާރު ލިބިގެންވެއެވެ.
(ނ) ކައުންސިލުގެ މައްސަލައެއްގައި، ލަފައެއް ހޯދުމަށް އެދި ކައުންސިލުގެ ރައީސަށް ލިޔުމުން
ހުށަހެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެފަދައިން
ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ހުށަހެޅުން ލިބޭތާ 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކައުންސިލުގެ
ޖަލްސާއެއް ބާއްވައި، އެ މައްސަލައާމެދު ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ.
(ރ) ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއެއް ބޭއްވޭނީ މަދުވެގެން 4 (ހަތަރެއް) މެންބަރުން
ހާޒިރުވެގެންނެވެ.
(ބ) ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާތަކުގެ ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓާނީ ކައުންސިލުގެ ރައީ ސެވެ. އޭނާއަށް
ހާޒިރުނުވެވޭ ޙާލަތެއްގައި ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓާނީ، އެ ޖަލްސާއަކަށް ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ
ތެރެއިން އިންތިޚާބުކުރެވޭ މެންބަރެކެވެ.
30 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
(ޅ) ކައުންސިލުން ވަކި ގޮތަކަށް ކަމެއް ނިންމާނީ، ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވާ
މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުންނެވެ . އެފަދައިން ނަގާ ވޯޓު އެއްވަރު ވެއްޖެނަމަ ގޮތެއް
ނިންމުމަށްޓަކައި ވޯޓު ދިނުމުގެ ޙައްޤު ރައީސަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ކ) ކައުންސިލުން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާތަ ކަށް ކައުންސިލުގެ
މެންބަރުންގެ އިތުރުން، އޮބްޒަރވަރުންގެ ގޮތުގައި އެހެން ފަރާތްތައް
ބައިވެރިކުރެވިދާނެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް އެފަދައިން ބައިވެރިކުރެވޭ ފަރާތަކަށް
ޖަލްސާގައި ބަހުޘްކުރެވޭ ކަންކަން ނިންމުމުގައި ވޯޓުގައި ބައިވެރިއެއް ނުވެވޭނެއެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 30 ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލް ހިންގުން:
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ
ގޮތް
(ހ) ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާއެއް މަދުވެގެން ބާއްވާނެ މިންވަރާއި،
ޖަލްސާތަކުގެ ކޯރަމާއި، ޖަލްސާތައް ބޭއްވޭނެ ގޮތް، އަދި އެ ކައުންސިލްގެ މަސައްކަތްތައް
ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތުގެ ގަވާއިދު، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާތާ 2 (ދޭއް)
މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓަރުގެ ލަފަޔާއެކު ބިއުރޯއިން އެކުލަވާލައި، މި ޤާނޫނުގެ
ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާތައް ބޭއްވުމާގުޅޭ ކަންކަމާއި އެ ކައުންސިލްގެ
އިދާރީ ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ކަންކަން ހަމަޖައްސާނީ ބިއުރޯއިންނެވެ.
ސަބަބު ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާތައް ބާއްވާނެގޮތްފަދަ ބިއުރޯގެ އިދާރީ އިންތިޒާމްތަކާގުޅޭ
އުސޫލުތައް ބިލުގައި އެހާ ތަފްޞީލުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، ޖަލްސާތަކާގުޅޭ ކަންކަން ބިއުރޯއިން
ކަނޑައަޅައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރު މުގެ ބާރު މި މާއްދާއިން ބިއުރޯއަށް
ލިބިދިނުމާއެކު، ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާތާ 60 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކައުންސިލަށް މެންބަރުން
ޢައްޔަންކުރަންވާނެކަމަށް 22 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، ކައުންސިލުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް
ގެންދެވޭނީ ހިންގުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް އެކުލަވާލެވިގެންކަމަށްވުމާއެކު، މި މާއްދާގައި މި ބަޔާންކުރާ
ކައުންސިލުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާގޮތުގެ ގަވާއިދު އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެކުލަވާލުމަށްޓަކައި،
މި މާއްދާ އިޞްލާޙުކުރުން.
31 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 19:
ބިލުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ތިރީގައިވާ ގޮތަށް މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.
އިތުރުކުރުމަށް 31 ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު :
ހުށަހަޅާ ގޮތް
ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު އެކުލެވިގެންވަނީ ތަފާސްހިސާބުގެ މައި އިދާރާއާއި ރަސްމީ
ތަފާސްހިސާބު ފޯރުކޮށްދޭ އެހެނިހެން އިދާރާތަކުގެ މައްޗަށެވެ.
ސަބަބު ބިލުގެ ހަތަރުވަނަ ބާބުގެ ގޮތުގައި ހިމަނާފައިވާ، "ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު" ގެ ތަޢާރުފެ އް
ހިމަނާފައިނުވުމާއެކު، ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު އެކުލެވިގެންވާގޮތް ބިލުގައި ބަޔާންކުރުމަށް މި
މާއްދާ އިތުރުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 20:
ބިލުގެ 32 ވަނަ މާއްދާއަކީ ބިލުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 32 ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ފޯރުވައިދޭ އެހެނިހެން އިދާރާތައް :
އޮތް ގޮތް
(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުގައި ހިމެނޭނީ، މި ޤާނޫނުގައިވާ
ތަފާސްހިސާބުގެ އަސާސްތަކާއި އުސޫލުތަކުގެ މަތިން ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް
އެކުލަވާލައި ޢާންމުކުރާ ސަރުކާރާއި ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކުގެ ތަފާސްހިސާބުގެ
ޔުނިޓްތަކެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޔުނިޓްތައް ވާންޖެހޭނީ ފަންނީގޮތުންނާއި މަސައްކަތުގެ
ގޮތުން ޕްރޮފެޝަނަލީ އިންޑިޕެންޑަންޓް ތަންތަނަށެވެ. އެ ޔުނިޓުތަކުގެ މަސައްކަތްތައް
ބައްޓަންކުރަންވާނީ އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ނުފޫޒު ނުފޯރުވޭފަދަ ގޮތަކަށެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 33 ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ފޯރު ކޮށް ދޭ އެހެނިހެން އިދާރާތައް :
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ
ގޮތް
32 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
(ހ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ފޯރުކޮށްދޭ އެހެނިހެން އިދާރާތަކަކީ، ތަފާސްހިސާބުގެ މައި އިދާރާ
ފިޔަވައި، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް އެކުލަވާލައި،
ޢާންމުކުރާ، ސަރުކާރާއި ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އެހެން ޤާނޫނެއް ނުވަތަ ގަވާއިދެއްގެ ދަށުން
ހަމައެކަނި އިދާރީ ބޭނުމަށް މަޢުލޫމާތު އެއްކުރާ އިދާރާތަކެއް ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު
ފޯރުވައިދޭ އެހެނިހެން އިދާރާގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިދާރާތައް ވާންޖެހޭނީ ފަންނީގޮތުންނާއި
މަސައްކަތުގެގޮތުން ޕްރޮފެޝަނަލީ އިންޑިޕެންޑަންޓް ތަންތަނަށެވެ.
ސަބަބު މި މާއްދާގެ އަރިމަތީ ސުރުޚީގައި، "ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ފޯރުވައިދޭ އެހެނިހެން އިދާރާތައް"، މިގޮތަށް
ބަޔާންކޮށްފައިވީ ނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ
ޤައުމީ ނިޒާމުގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކާ ގުޅޭގޮތުންކަމަށްވާތީ، އަދި، ބިލުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި
އިތުރުކޮށްފައިވާ މާއްދާގައި ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު އެކުލެވިގެންވާގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައިވުމާއެކު،
އެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ފޯރުކޮށްދޭ އެހެނިހެން އިދާރާތަކަކީ ކޮބައިކަން މި
މާއްދާގައި ބަޔާންކުރުމުގެގޮތުން މި މާއްދާ އިޞްލާޙުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 21:
ބިލުގެ 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާ އުނިކޮށް، 35 ވަނަ މާއްދާއަކީ ބިލުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި،
ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 33 ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީ
އޮތް ގޮތް
(ހ) ތަފާސްހިސާބާބެހޭ މަސައްކަތްތައް އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ކުރުމަށް ދައުލަތުގެ
އިދާރާތަކަށް މަގުފަހިކޮށް އެހީތެރިވުމުގެ ގޮތުން "ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު
"
ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީ ގެ ނަމުގައި ބިއުރޯއިން ކޮމިޓީއެއް ޤާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ބިއުރޯއާއި ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގެ ފަރާތުން ހިންގާ ތަފާސްހިސާބާބެހޭ ކަންކަން
ވިލަރެސްކުރުމުގެ އެންމެ އިސް ފަރާތެއްގެ ގޮތުގައި ޙަރަކާތްތެރިވާނީ ތަފާސްހިސާބުގެ
ޤައުމީ ނިޒާމު ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީއެވެ.
33 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
(ނ) ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީގައި ތަމްސީލުވާނެ ދާއިރާތަކާއި،
ކޮމިޓީއަށް މެންބަރުން ޢައްޔަންކޮށް ވަކިކުރާނެގޮތާއި، ކޮމިޓީ ހިންގާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތައް
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބިއުރޯއިން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 33 އުނިކުރުން
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ
ގޮތް
ބިލުގައި މާއްދާ 34 ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް :
އޮތް ގޮތް
(ހ) ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.
(1) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ މިންގަނޑު)ޖީ.ޑީ.ޕީ.(ގެ
ހިސާބުތަކާއި އިޤްތިޞާދީ އަދި އިޖްތިމާޢީ މުހިންމު މިންގަނޑުތައް
ތައްޔާރުކުރުމުގައި އެ ދާއިރާތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ބިއުރޯއާ ޙިއްޞާކުރުން؛
(2) ތަފާސްހިސާބުގެ މަސައްކަތްތައް އެއް އުސޫލަކުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު
ޙަވާލުވެފައިވާ ހުރިހާ އިދާރާތަކުގެ މެދުގައި، މަސައްކަތް ރާވައި ހިންގުމުގައި
އޮންނަންޖެހޭ ގުޅުން ހަރުދަނާ ގޮތެއްގައި ޤާއިމުކޮށް އެ މަސައްކަތް
ވިލަރެސްކުރުން؛
(3) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ހަރުދަނާކުރުމަށްޓަކައި އެކި
ދާއިރާތަކުން ނެގޭ މަޢުލޫމާތުގެ ފެންވަރު ރަނގަޅުކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރުން؛
(4) ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ ލަފާގެ މަތިން ބޯހިމެނުމާއި ތަފާސްހިސާބާބެހޭ
ސަރވޭތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމާ ގުޅޭގޮތުން ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކަށް
އިރުޝާދުދިނުން؛
34 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
(5) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި، ބެލެހެއްޓުމާއި ރައްކާކުރުމާއި
ބޭނުންކުރުމުގައި އެއްހަމަ މިންގަނޑުތަކެއް ބޭނުންކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމަށް
ބައިނަލްއަޤްވާމީ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖެއަށް
ޚާއްޞަ މިންގަނޑުތަކެއް އެކުލަވާލުމަށް ބިއުރޯއަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދީ އެ
މިންގަނޑުތަކަށް ޢަމަލުކުރަމުންދާ މިންވަރު ބެލުން؛
(6) ތަފާސްހިސާބު ބަލަހައްޓާ އިދާރާތަކުން ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލައި
ހާމަކުރުމުގައި، ތަފާސްހިސާބުގެ މަސްދަރުތަކާއި، މިންގަނޑުތަކާއި
އިޖުރާއަތުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ޢަމަލުކުރެވޭ ސައިންޓިފިކް އުސޫލުތަކާއި،
ބައިނަލްއަޤްވާމީ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ޢަމަލުކުރޭތޯ ބެލުން؛
(7) ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރާ ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގެ މަސައްކަތް ތަކުރާރުވެ
ފުށުނާރާނެހެން ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމުގެ ކަންކަން ރާވައި ހިންގައި،
ވިލަރެސްކުރުން؛
(8) ޤައުމީ ތަފާސްހިސާބުގެ ދުރުރާސްތާގެ ސްޓްރެޓަޖީ އެކުލަވާލުމުގައި ވަކި
ދާއިރާތަކުން އެކުލަވާލަންޖެހޭ ތަފާސްހިސާބާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން؛
(9) ޤައުމީ ތަފާސްހިސާބުގެ ދުރުރާސްތާގެ ސްޓްރެޓަޖީއަށް ބިނާކޮށް ތަފާސްހިސާބުގެ
އެކި ދާއިރާތަކުގެ އަހަރީ ޕްރޮގްރާމް ތައްޔާރުކުރުން؛
(10) ތަފާސްހިސާބުގެ މުހިންމުކަމާ ގުޅޭގޮތުން ޢާންމުން ހޭލުންތެރިކުރުވުމުގެ
މަސައްކަތްތައް ކުރުން.
(ށ) ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ކަމުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން
ކުރުމުގައި ކޮމިޓީން ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބިއުރޯއިން ހަދާ
ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
35 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 34 އުނިކުރުން
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ
ގޮތް
ބިލުގައި މާއްދާ 35 މި ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކޮމިޓީގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބިއުރޯއިން
އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފަންނީ ލަފާ ހޯދުމަށްޓަކައި، މި
އޮތް ގޮތް
ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ފަންނީ ކޮމިޓީތައް ބިއުރޯއަށް
ޢައްޔަންކުރެވިދާނެއެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 34 ކޮމިޓީތައް އުފެއްދުން
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބިއުރޯއިން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ ލަފާ
ގޮތް
ހޯދުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އެކަމާގުޅޭ
ކޮމިޓީތައް އުފެއްދުމުގެ ބާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ސަބަބު ބިއުރޯގެ މަސައްކަތްތަކަށް ތަފާތު އެކި ނަންނަމުގައި ޤާނޫނުން ކޮމިޓީތައް ކަނޑައަޅުމުގެ ބަދަލުގައި،
ބިއުރޯގެ މަސައްކަތްތަކަށް ކޮމިޓީތައް އެކުލަވާލަން ޖެހިއްޖެ ހިނދެއްގައި އެކަން ކުރެވޭނެ މަގު ބިލުގައި
ފަހިކޮށްދިނުން.
ކޮ މިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 22:
ބިލުގެ 51 ވަނަ މާއްދާއަކީ، ބިލުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، އެ މާއްދާގެ (ށ) ތިރީގައިވާ ގޮތަށް
އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 51 މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު ކުރި ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އޭނާ
ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އޭގެ އިތުރުން، އެ މީހަކު
އޮތް ގޮތް (ށ)
60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާ އަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
36 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 50 މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު ކުރި ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ވަޒީފާއާބެހޭ
ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޭނާއާމެދު ފިޔަވަޅުއެޅުމާއެކު، އެ މީހަކު 5،000/- (ފަސްހާސް)
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ (ށ)
ރުފިޔާއާއި 60,000/- (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
ގޮތް
އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ސަބަބު ބިއުރޯގެ މުވައްޒަފަކަށް ނުވަތަ ތަފާސްހިސާބާބެހޭ ޤައުމީ އިދާރާއެއްގެ މުވައްޒަފަކަށް ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގައި
ލިބޭ މަޢުލޫމާތެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ކުރިން، ސީދާގޮތެއްގައި ނުވަތަ ނުސީދާގޮތެއްގައި ނަމަވެސް އޭނާގެ
އަމިއްލަ މަންފާއަށް ނުވަތަ ފައިދާއަށް އެ މަޢުލޫމާތެއް ބޭނުންކޮށްފިނަމަ އެމީހަކު ކުރި ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑު
މިނަށް ބަލައި އެމީހަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ދީފިނަމަ، އަދި، އެންމެ ދަށްވެގެން
ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެ ޢަދަދެއް ޤާނޫނުގައި ކަނޑަނާޅައިފިނަމަ، އެފަދަ ޢަމަލެއް ހިންގައިފިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ
އެކި މުވައްޒަފުންނާމެދު އެކި އުސޫލުން ޢަމަލުކުރުމަށް މަގުފަހިވާނެކަމެއްކަމަށާއި، އެކަމުގެ ސަބަބުން
ހަމަހަމަކަމެއް ނެތި މުވައްޒަފުންނަށް އަދަބު ލިބުމުގެ ފުރުސަތު ހުޅުވިދާނެކަމަށް ފެންނާތީ ، މި އަކުރު
އިޞްލާޙުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 23:
ބިލުގެ 52 ވަނަ މާއްދާއަކީ، ބިލުގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، އެ މާއްދާގެ (ށ) ތިރީގައިވާ ގޮތަށް
އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 52 މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު ކުރި ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އޭނާ
ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އޭގެ އިތުރުން، އެ މީހަކު
އޮތް ގޮތް (ށ)
60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާ އަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 51 މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު ކުރި ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ވަޒީފާއާބެހޭ
ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޭނާއާމެދު ފިޔަވަޅުއެޅުމާއެކު، އެ މީހަކު 5،000/- (ފަސްހާސް)
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ (ށ)
ރުފިޔާއާއި 60,000/- (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
ގޮތް
އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
37 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
ސަބަބު މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢަމަލެއް ހިންގައި ފަރާތަކުން ކުރި ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑު މިނަށް ބަލައި
އެމީހަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ދީފިނަމަ، އަދި، އެންމެ ދަށްވެގެން
ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެ ޢަދަދެއް ޤާނޫނުގައި ކަނޑަނާޅައިފިނަމަ، އެފަދަ ޢަމަލެއް ހިންގައިފިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ
އެކި މުވައްޒަފުންނާމެދު އެކި އުސޫލުން ޢަމަލުކުރުމަށް މަގުފަހިވާނެކަމެއްކަމަށާއި، އެކަމުގެ ސަބަބުން
ހަމަހަމަކަމެއް ނެތި މުވައްޒަފުންނަށް އަދަބު ލިބުމުގެ ފުރުސަތު ހުޅުވިދާނެކަމަށް ފެންނާތީ، މި އަކުރު
އިޞްލާޙުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 24:
ބިލުގެ 53 ވަނަ މާއްދާއަކީ، ބިލުގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، އެ މާއްދާގެ (ށ) ތިރީގައިވާ ގޮތަށް
އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 53 މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު ކުރި ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އޭނާ
ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އޭގެ އިތުރުން، އެ މީހަކު
އޮތް ގޮތް (ށ)
60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާ އަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 52 މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު ކުރި ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ވަޒީފާއާބެހޭ
ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޭނާއާމެދު ފިޔަވަޅުއެޅުމާއެކު، އެ މީހަކު 5،000/- (ފަސްހާސް)
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ (ށ)
ރުފިޔާއާއި 60,000/- (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
ގޮތް
އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ސަބަބު މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢަމަލެއް ހިންގައި ފަރާތަކުން ކުރި ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑު މިނަށް ބަލައި
އެމީހަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ދީފިނަމަ، އަދި، އެންމެ ދަށްވެގެން
ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެ ޢަދަދެއް ޤާނޫނުގައި ކަނޑަނާޅައިފިނަމަ، އެފަދަ ޢަމަލެއް ހިންގައިފިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ
އެކި މުވައްޒަފުންނާމެދު އެކި އުސޫލުން ޢަމަލުކުރުމަށް މަގުފަހިވާނެކަމެއްކަމަށާއި، އެކަމުގެ ސަބަބުން
ހަމަހަމަކަމެއް ނެތި މުވައްޒަފުންނަށް އަދަބު ލިބުމުގެ ފުރުސަތު ހުޅުވިދާނެކަމަށް ފެންނާތީ، މި އަކުރު
އިޞްލާޙުކުރުން.
38 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 25:
ބިލުގެ 54 ވަނަ މާއްދާއަކީ، ބިލުގެ 53 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، އެ މާއްދާގެ (ށ) ތިރީގައިވާ ގޮތަށް
އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިލުގައި މާއްދާ 54 މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު ކުރި ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އޭނާ
ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އޭގެ އިތުރުން، އެ މީހަކު
އޮތް ގޮތް (ށ)
60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާ އަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 53 މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު ކުރި ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ވަޒީފާއާބެހޭ
ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޭނާއާމެދު ފިޔަވަޅުއެޅުމާއެކު، އެ މީހަކު 5،000/- (ފަސްހާސް)
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ (ށ)
ރުފިޔާއާއި 60,000/- (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
ގޮތް
އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ސަބަބު މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢަމަލެއް ހިންގައި ފަރާތަކުން ކުރި ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑު މިނަށް ބަލައި
އެމީހަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ދީފިނަމަ، އަދި، އެންމެ ދަށްވެގެން
ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެ ޢަދަދެއް ޤާނޫނުގައި ކަނޑަނާޅައިފިނަމަ، އެފަދަ ޢަމަލެއް ހިންގައިފިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ
އެކި މުވައްޒަފުންނާމެދު އެކި އުސޫލުން ޢަމަލުކުރުމަށް މަގުފަހިވާނެކަމެއްކަމަށާއި، އެކަމުގެ ސަބަބުން
ހަމަހަމަކަމެއް ނެތި މުވައްޒަފުންނަށް އަދަބު ލިބުމުގެ ފުރުސަތު ހުޅުވިދާނެކަމަށް ފެންނާތީ، މި އަކުރު
އިޞްލާޙުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 26:
ބިލުގެ 55 ވަނަ މާއްދާއަކީ، ބިލުގެ 54 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، އެ މާއްދާގެ (ށ) ތިރީގައިވާ ގޮތަށް
އިޞްލާޙުކުރުން.
39 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
ބިލުގައި މާއްދާ 55 މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، ކަމުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް 5,000 (ފަސް
ހާސް(ރުފިޔާއާ 30,000)ތިރީސް ހާސް(ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
އޮތް ގޮތް (ށ)
އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
އިޞްލާޙުކުރުމަށް 54 މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، ކަމުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް 1،000/-
(އެއްހާސް) ރުފިޔާއާ 5،000/- (ފަސް ހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ (ށ)
އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ގޮތް
ސަބަބު މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާގެ ޢަދަދުތައް މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ ޢަމަލާ
އެކަށީގެންނުވާ މިންވަރަށް ބޮޑުކަމަށް ކޮމިޓީއަށް ފެންނާތީ، މި އަކުރު އިޞްލާޙުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 27:
ބިލުގެ 57 ވަނަ މާއްދާއަކީ، ބިލުގެ 56 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ގޮތުގައި ތިރީގައިވާ
ގޮތަށް އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.
އިތުރުކުރުމަށް 56 މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވީ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއަކުންނަމަ، އެ މުއައްސަސާ ހިންގުމާ
ޙަވާލުވެ ހުރި އެންމެ އިސް ފަރާތް މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރަންވާނެއެވެ.
ހުށަހަޅާ ގޮތް (ނ)
ސަބަބު މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ ޢަމަލެއް މުއައްސަސާއަކުން ހިންގާ ޙާލަތެއްގައި ޖޫރިމަނާކުރެވޭނީ
ކޮން ފަރާތަކުންކަން ބަޔާންކޮށް، މި އަކުރު އިތުރުކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 28:
ބިލުގެ 66 ވަނަ މާއްދާއަކީ، ބިލުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ގޮތުގައި ތިރީގައިވާ
ގޮތަށް އަކުރެއް އިތުރުކޮށް، އަކުރުތައް ތަރުތީބުކުރުން.
40 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
އިތުރުކުރުމަށް 65 ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ މެމްބަރުން، ތަފާސްހިސާބުގެ ސިއްރު ހިފެހެއްޓުމަށް އެއްބަސްވެ
އިޤްރާރެއްގައި ސޮއިކޮށް، އެއަށް ފުރިހަމައަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
ހުށަހަޅާ ގޮތް (ށ)
ސަބަބު ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް އަދި ބަލަހައްޓާ އިދާރާގެގޮތުން ބިއުރޯއިން ހުރިހާ ވަގުތެއްގައިވެސް މަޢުލޫމާތުގެ
ސިއްރު ހިފެހެއްޓިފައިވާކަން ކަށްވަރުކުރަންޖެހޭނެތީ، ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ މެންބަރުންވެސް
އެފަރާތްތަކުގެ މަޤާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން ލިބޭ މަޢުލޫމާތުގެ ސިއްރު ހިފަހައްޓުމަށް ލާޒިމްކުރުން.
ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު 29:
ބިލުގެ 66 ވަނަ މާއްދާއަކީ، ބިލުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، އެ މާއްދާގެ (ރ) އަދި (ބ) ގެ ގޮތުގައި
ތިރީގައިވާ ގޮތަށް ދެ އަކުރު އިތުރުކުރުން.
އިތުރުކުރުމަށް 65 މަޤާމުގައި ދެމިހުންނައިރު އަދި މަޤާމުން ވަކިވުމަށްފަހުގައިވެސް، ތިމާގެ މަޤާމު އަދާކުރުމުގައި
ތިމާއަށް ލިބިފައިވާ މަޢުލޫމާތުތައް ސިއްރުގެ ގޮތުގައި ހިފަހައްޓަންވާނެއެވެ.
ހުށަހަޅާ ގޮތް (ރ)
65 މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބިއުރޯއިން ބަލަހައްޓަމުން ގެންދާ މަޢުލޫމާތު ރައްކާތެރިކަމާއެކު ބެލެހެއްޓޭނެ
ނިޒާމެއް ބިއުރޯގައި ޤާއިމުވެފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ބ)
ސަބަބު ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް އަދި ބަލަހައްޓާ އިދާރާގެގޮތުން ބިއުރޯއިން ހުރިހާ ވަގުތެއްގައިވެސް މަޢުލޫމާތުގެ
ސިއްރު ހިފެހެއްޓިފައިވާކަން ކަށްވަރުކުރަންޖެހޭނެތީ، ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ މެންބަރުންވެސް
އެފަރާތްތަކުގެ މަޤާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން ލިބޭ މަޢުލޫމާތުގެ ސިއްރު ހިފަހައްޓުމަށް ލާޒިމްކުރުން.
41 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު : ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު
5. ނިންމުން
ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުއްވާފައިވާ، "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު" ދިރާސާކޮށް ކޮމިޓީން
ގެނައި ބަދަލުތަކާއެކު، އެ ބިލު ކޮމިޓީން ނިންމާފައިވާގޮތަށް ބިލާމެދު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ރިޢާޔަތްކޮށްދެއްވުމަށް އެދި،
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 99 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުވުމަށް، 01
ޖުލައި 2021 ގައި ބޭއްވި މި ކޮމިޓީގެ 2021 ވަނަ އަހަރުގެ 44 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެ ވޯޓުގައި
ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އިއްތިފާޤުންވަނީ ނިންމާފައެވެ.
ވީމާ، ކޮމިޓީން ފާސްކޮށްފައިވާ "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު"، ތިޔަ ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް
ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތެއްގެމަތިން ނިންމަވައިދެއްވުން އެދި، މި ރިޕޯޓާއެކު ހުށަހަޅަމެވެ.
____
01 ޖުލައި 2021
ބާރަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙުމަދު ޢަބްދުاله
ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު
*މި ރިޕޯޓުގައި ސޮއިކޮށްފައިވަނީ 04 ޖުލައި 2021 ގައެވެ.
42 ޤައުމީ ތަރައްޤީއާއި ތަރިކައިގެ ކޮމިޓީ

ޖަދުވަލު1-
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު

ހު ރިސް ތު
ފި
އެއްވަނަ ބާ ބު
Deleted: ތަޢާރު އި ނަން 1
ފާ
ފެށުން
Deleted: ޤާނޫނުގެ މަ ޤް ޞަ 1
ދު
4
ތަޢާރު އި ނަން ....
ފާ
3 :Deleted
4
ޤާނޫނުގެ މަ ޤް ޞަ ....
ދު
4 :Deleted
Deleted: ބި އުރޯގެ އިތުރު ޒިންމާ ތައް 6 ¶ ދެވަނަ ބާ ބު
މޯ ޑި ވްސް ބި އުރޯ އޮ ސްޓެ ޓިސްޓި ކްސް
ލް ފް
7
Deleted: ޢާންމު ބާ ރުތައް
...
6
މޯ ޑި ވްސް ބި އުރޯ އޮ ސްޓެޓިސްޓި ކްސް އު އް ން ....
ލް ފް ފެ ދު
8
Deleted:
7
ބި އުރޯގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ އި ޒިންމާ ތައް ....
Deleted: ންާާެާ ގޮ ތް9.
11
ބި އުރޯގެ ބާ ރުތައް ....
...
10 :Deleted
ޗްީ ސް ސް ޝަން 11
ފ ޓެޓި ޓީ
Deleted: މަ ޤާމު ގެ މު އް ތު 10 ޗްީ ފ ސްޓެޓިސްޓީ ޝަން ޢައްޔަންކު ރުން 11
ދަ
ޗްީ ސްޓެޓިސްޓީ ޝަންގެ މަ ޤާމު ގެ ޝަ ރުޠުތައް 11
ފ
Deleted: ޗްީ ސް ސް ޝަން މަ ޤާ މުން ވަކި ކު ރުން 10
ފ ޓެޓި ޓީ
ޤާ 13
މަ މު ގެ މު އް ތު ....
ދަ
12 :Deleted
ޗްީ ސްޓެޓިސްޓީ ޝަން މަ ޤާމުން ވަކި ކު ރުން 13
ފ
12
Deleted:
13
މަ ޤާ މު ހުސް ވުން ....
Deleted: ޗްީ ސް ސް ޝަންގެ މަސްއޫ އްޔަތުތައް 12 ޗްީ ސްޓެޓިސްޓީ ޝަންގެ މުސާރައާއި ޢިނާޔަތްތައް 14
ފ ޓެޓި ޓީ ލި ފ
ޗްީ ސްޓެޓިސްޓީ ޝަން މަ ޤާމުން އިސްތިޢު ދިނުން... 14
ފ ފާ
13
Deleted: ބި އުރޯގެ މު ވައްޒަ ން
ފު
ޗްީ ސްޓެ ޓިސްޓީ ޝަންގެ މަސްއޫ އްޔަތުތައް 14
ފ ލި
14
Deleted:
16
ބި އުރޯގެ މު ވައްޒަ ން...
ފު
Deleted: ލޯކަ ލް ބި އުރޯގެ މު ވައްޒަ ންގެ މުސާ ރައާއި އެހެނިހެން ޢިނާޔަތްތައް 16
ފު
16
ކަ އުންސިލްތަކާ މަސްއޫލިއްޔަތު ޙަވާލުކު ރުން ....
14
Deleted: ތަާުކާ މަސް އޫލިއްޔަތު ޙަވާލުކު ރުން
...
17
ކަ އުންސިލްތަކު ގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ....
Deleted: ކަ
ލޯ ލް
18
އެހެން މު އައްސަސާތަކު ގެ ޒިންމާ ....
15
Deleted: ތަާުކު ގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ޤާ 18
ނޫނީ ޙިމާ ޔަތް ....
...
18
އެހެން ރާތަކާ މަސައްކަ ތް ޙަވާލުކު ރުން ....
ފަ
15
Deleted: މު އައްސަސާތަކު ގެ ޒިންމާ
Deleted: ޤާނޫނީ ޙިމާ ޔަތް 15
ތިންވަނަ ބާ ބު
16
Deleted:
ސް ސް ކަ ކަ އުންސި
ޓެ ޓި ޓި ލް ލު
96…1
Dުާeleted:
19
ސް ސް ކަ ކަ އުންސި ....
ޓެ ޓި ޓި ލް ލް
...
20
Deleted: ކުާު 17 މެންބަ ރުން ޢައްޔަންކު ރުން...
ރުން
...
21
މެންބަ ރުންގެ ޝަ ރުޠުތައް ....
Deleted: މެންބަ ރުންގެ ޝަރުޠުތައް 18
22
ސްޓެ ޓިސްޓިކަ ލް ކަ އުންސިލްގެ ޖަލްސާ ތަކު ގެ ރިޔާސަ ތު ބެ ލެހެއްޓުން ....
Deleted: ގެާު ލްސާތަކު ގެ ރިޔާސަ ތު
.ޖަ
22
މެންބަ ރުންނަށް ވޭ އެލަވަންސް ....
ދެ
...
23 20
Deleted: މެންބަ ރުކަ މު ގެ އުރު ....
ދަ
1

23
20 މަ ޤާމު ހުސް ވުމާ އި އިސް ތިޢު ނުން ....
ފާދި
Deleted:
24
ސްޓެ ޓިސްޓިކަ ލް ކަ އުންސިލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ....
21
Deleted: ގެާު މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
... 25
ސްޓެ ޓިސްޓިކަ ކަ އުންސި ހިންގުން ....
ލް ލް
Deleted: ގެާު ހިންގުން ލްސާތައް
ޖަ
...
23
Deleted:
ހަ ތަރުވަނަ ބާ ބު
ތަ ސްހިސާބު ގެ ޤަ އުމީ ނިޒާ މު
ފާ
26
ތަ ސްހިސާބު ގެ ޤަ އުމީ ނިޒާ މު ....
ފާ
26
ތަ ސްހިސާބު ގެ މަ އި އި ރާ ....
Deleted: ތަ ސްހިސާބު ގެ މަ އި އި ރާ 24 ފާ ދާ
ފާ ދާ
26
ރަސްމީ ތަ ސްހިސާބު ރުކޮށް އެހެނިހެން އި ރާތައް ....
ފާ ފޯ ދޭ ދާ
Deleted: ވައި އެހެނިހެން އި ރާތައް 24
ދޭ ދާ
... 27
ކޮ މި ޓީ ތައް އު އް ން...
ފެ ދު
Deleted: ތަ ސްހިސާބު ގެ ޤަ އުމީ ނިޒާ މު ވިލަރެސްކު ރާ
ފާ
25 ސް ވަނަ ބާ ބު
ކޮ މި ޓީ ¶ ފަ
ތަ ސްހިސާބު އެ އްކު ރުމާ އި، އެއްކު ރެވޭ މަ ޢުލޫމާ ތުގެ ނަތީ ހޯ މާ އި،
ފާ ޖާ ދު
Deleted: ގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އު އް ން 25
ފެ ދު
...
ބޭނުންކު ރުން
2
Deleted: އެހެނިހެން ކޮމި ތައް
ޓީ
27
ތަ ސްހިސާބު އެއްކު ރުމާބެ ހޭ ޢާންމު އުސޫލު...
ފާ
28
Deleted:
28
ތަ ސްހިސާބު އެއްކު ރުމު ގެ ހުއް ....
ފާ ދަ
29
Deleted:
29
ރަސްމީ ތަ ސްހިސާބު ....
ފާ
29
އި ރީ ތަ ސްހިސާބު ....
29 ދާ ފާ
Deleted:
30
ޑެ ޒި ގްނޭޓަ ޑް ސްޓެ ޓިސްޓި ކްސް ....
30
Deleted:
30
ތަ ސްހިސާބަށް ޢާންމުންގެ ރާތުން މަ ޢުލޫމާ ތު ހޯދާނެގޮ ތް ....
ފާ ފަ
31
Deleted: ޑްާެ ސް ސް ކްސް
ޓެ ޓި ޓި
31
ބޯ ހިމެނުން..
...
32
31 ސްޓެ ޓިސްޓިކަ ލް ރެޖިސްޓަ ރތައް ....
Deleted:
33
ތަ ސްހިސާބާ ބެ ހޭ މަ ޢުލޫމާ ތުގެ ނަތީޖާ ހޯ ދުމާ އި ބޭނުންކު ރުން ....
ފާ
33
Deleted:
33
މަ ޢުލޫމާ ތުގެ ންވަރު ހި ހެއްޓުން ....
ފެ ފެ
33
Deleted:
34
ދިރާސާކު ރުމަށް ތަ ސްހިސާބު ބޭނުންކު ރުން ....
ފާ
34
Deleted:
ހަވަނަ ބާ ބު
35
Deleted:
މަ ޢުލޫމާ ތުގެ ސި އް ރު ހި ހެއްޓުމާ އި ޢާންމު ކު ރުން
ފެ
36
Deleted:
35
މަ ޢުލޫމާ ތުގެ ސިއްރު ހި ހެއްޓުން ....
ފެ
37
Deleted:
37
ތަ ސްހިސާބު ޢާންމު ކު ރުން ....
ފާ
38
39 :Deleted
އެ ޑް ވާންސް ރިލީސް ކަ ލެންޑަ ރ ....
39
ރު ންގެ ޒިންމާ ....
ފަ ދު
40
Deleted:
40
Deleted:
ހަ ތްވަނަ ބާ ބު
ޔަވަޅު އެޅުން
ފި
40
41 އަމި އްލަ މަން ފާއަށް މަ ޢުލޫމާ ތު ބޭނުންކު ރުން ....
Deleted:
2

41
42 ޤާނޫނާ ޚި ށް ތަ ސްހިސާބު އެއްކު ރުން..
ލާފަ ފާ
Deleted:
41
ޤާނޫނާ ޚިލާ ށް ހޯދާ އިވާ މަ ޢުލޫމާ ތު ހާމަ ކު ރުން ....
ފަ ފަ
42
Deleted:
42
ހުއް ނެތި މަ ޢުލޫމާ ތު ހާމަ ކު ރުން ....
ދަ
43
Deleted:
42
ޒިންމާ އަ ކު ރުމަށް ހުރަސްއެޅުން ....
ދާ
42
43 ޝަޚް ޞު އޮޅުވާ ން ....
Deleted: ލު
43
މަ ޢުލޫމާ ތު ރިހަމަ ކު ރުމަށް ހު އަނބު ރާ ރައް ނުކު ރުން..
ފު ފަ ދު
Deleted: ހުއް އިވާ އޮ ސަރަކު ކަ މު ގަ އި އްކުން
ދަ ދީފަ ފި ދެ
43
މަ ޢުލޫމާ ތު ނުދިނުން ....
43
Deleted:
43
މަ ޢުލޫމާ ތު ނުމު ގަ އި އިހުމާލުވުން ....
ދި
44 44
Deleted: ނާއީ ކުށަށް އަ ބު ކަނޑަ އެޅުން ....
ޖި ދަ
44
Deleted:
އަށްވަނަ ބާ ބު
44
Deleted:
މާ ލީ ކަންކަން
45
Deleted:
44
ބަ ....
ޖެ ޓު
45
Deleted:
44
ޚި މަ ތުގެ ....
ދު ފީ
45
މާ ލީ ކަންކަން ....
45
Deleted:
45
އޮ ޑި ޓް ކު ރުން ....
45
Deleted:
45
އަހަރީ ރި ޓު ....
ޕޯ
46
Deleted:
46
Deleted: ނުވަވަނަ ބާ ބު
އެހެނިހެން ކަންކަ ން
45
46 ސިއްރު ހި ހެއްޓުން ....
ފެ
Deleted:
46
ގަ ވާއި ހެ ން ....
ދު ދު
47
Deleted:
46
ޖަ ދުވަލު ....
47
Deleted:
46
ޢަމަ ލުކު ރަން ފެށުން ....
47
47 މާނަކު ރުން ....
Deleted:
47
Deleted:
3

c
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ބިލު
އެއްވަނަ ބާބު
ފެށުން
ތަޢާރުފާއި ނަން 1. (ހ) މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތަފާސްހިސާބާބެހޭ ޤައުމީ ނިޒާމެއް
ޤާއިމުކޮށް، ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި، އެއްކުރެވޭ
މަޢުލޫމާތުގެ ނަތީޖާ ހޯދުމާއި، ޢާންމުކުރުމާއި، ބޭނުންކުރުމުގައި
ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނެވެ.
(ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ، "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤާނޫނު"
އެވެ.
ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދު 2. މި ޤާނޫނުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.
(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ދާއިރާ ތަރައްޤީކުރުމާއި، ޤައުމުގެ
Deleted: އަދި އިޤްތިޞާދީ، އިޖްތިމާޢީ އަދި ތިމާވެށީގެ ޙާލަތު އަންގައިދޭ މުހިންމު
ތަފާސްހިސާބު ޤައުމީ ފެންވަރުގައި އެއްކޮށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ
އެންމެހައި ރައްޔިތުންނަށް އިތުބާރުހުރި ގޮތެއްގައި، އެއްހަމައެއްގައި
ފޯރުކޮށްދިނުން؛
(ށ) ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތައް އެކުލަވާލުމަށާއި އެ ސިޔާސަތުތަކުގެ
4

ނަތީޖާ ޙާޞިލުކުރެވޭ މިންވަރު ވަޒަން ކޮށް، ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް
ދެނެގަތުމަށް ބޭނުންވާ ތަފާސްހިސާބު، ޞައްޙަކަމާއެކު އިތުބާރުހުރި
ގޮތެއްގައި ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން ފޯރުކޮށްދެވޭނެ އިންތިޒާމު
ހަމަޖެއްސުން؛
(ނ) ޤައުމީ ފެންވަރުގައި ކުރާ މުހިންމު ސަރވޭތަކާއި ބޯހިމެނުންފަދަ
ތަފާސްހިސާބާބެހޭ ކަންކަމަށް މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމުގައި ޞައްޙަ
މަޢުލޫމާތު ދިނު މުގެ ފަރުދީ ޒިންމާ އަދާކުރުމަށް ރައްޔިތުންނަށް
ބާރުއަޅައި ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުން؛
(ރ) މުޖުތަމަޢުގައި ތަފާސްހިސާބުގެ ޢިލްމާއި ހުނަރު އިތުރުކޮށް،
ތަފާސްހިސާބު ހެޔޮގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމާއި އޭގެ އަލީގައި ކަންކަން
:Deletedމި ނިންމުމަށް ބާރުއެޅުމުގެގޮތުން ތަފާސްހިސާބުގެ ދާ އިރާއާ ގުޅޭ ގޮތުން
ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުން؛
(ބ) ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން އެއްކޮށް، އަދި ބަލަހައްޓާ ރަސްމީ އަދި
އިދާރީ ތަފާސްހިސާބުގެ ބޭނުން ހެޔޮގޮތުގައި ހިފުމަށް މަގުފަހިކުރުން؛
(ޅ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި، އެ އްކުރެވޭ
މަޢުލޫމާތުގެ ނަތީޖާ ހޯދުމާއި، ޢާންމުކުރުމާއި، ބޭނުންކުރުމުގައި
ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފެންވަރުގައި ޤަބޫލުކުރެވޭ ތަފާސްހިސާބުގެ
މިންގަނޑުތަކާއި ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބުގެ މައިގަނޑު އަސާސްތައް،
Dާްeleted: ނުވަތަ އ.ދ.ގެ ފަންޑަމެންޓަލް ޕްރިންސިޕަލްސް އޮފް އޮފިޝަލް
ސްޓެޓިސްޓިކްސް އަށް ޢަމަލުކުރެވޭނެ އުސޫލުތައް ޤާއިމުކުރުން؛
Deleted:
(ކ) ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް، ބަލަހައްޓައި އަދި ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި
މަޢުލޫމާތުދޭ ފަރާތްތަކުގެ ސިއްރު ހިފެހެއްޓުމާއި، ތަފާސްހިސާބު
އެއްކުރާ ފަރާތްތަކާމެދު އޮންނަ ޔަޤީންކަން ބޮޑުކުރުން؛
5

(އ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ފުރިހަމައަށް
ވިލަރެސްކޮށް، ތަފާސްހިސާބުގެ މަސައްކަތަށް ކުރެވޭ ހޭދަ
ކުޑަކުރުމަށް މަގުފަހިކޮށް، އެންމެ އެދެވޭގޮތުގައި ނަތީޖާ ނެރުމަށް
ބާރުއެޅުން؛
(ވ) ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފެންވަރުގަ އި ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ތަފާސްހިސާބު އިތުބާރުހުރި ގޮތެއްގައި އެއްކޮށް، ބެލެހެއްޓުމާއި
ފޯރުކޮށްދިނުން؛
(މ) ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ދައުލަތުގެ
އިދާރާތަކާއި، ތަފާސްހިސާބާބެހޭ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމާޢަތްތަކާއި
މުއައްސަސާތަކާއެ ކު ގުޅުން ބަދަހިކުރެވޭނެ ނިޒާމެއް ޤާއިމު ކުރުން.
ދެވަނަ ބާބު
މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސް
މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް 3. (ހ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ސްޓެޓިސްޓިކްސް އުފެއްދުން
ތަފާސްހިސާބާގުޅޭ އެންމެހައި ކަންކަން ރާވައި ހިންގާނެ އުސޫލުތައް
ކަނޑައެޅުމަށާއި މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި
ކަންކަން ކުރުމަށްޓަކައި ، "މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް
Deleted: ދައުލަތުގެ ސްޓެޓިސްޓިކްސް" ގެ ނަމުގައި ސަރުކާރު ގެ ވަކި އިދާރާއެއް
Deleted: ¶ އުފެދުނީއެވެ.
...
Deleted: ނ
Deleted: މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ އެންޑް (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް
އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ ދަށުން . ސްޓެޓިސްޓިކްސް އުފެދުމާއެކު ، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ
Deleted،: ކުރިން ހިނގަމުން އައި ނޭޝަނަލް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ގެ
އިާަ މިލްކުވެރިކަމުގެ ދަށުގައި ނުވަތަ ބެލެހެއްޓުމުގެ ދަށުގައި ހުރި
Deleted:
6

Deleted: ބޭނުންކުރަމުން ގެންދިޔަ އެންމެހައި މުދަލާއި، ވަސީ ލަތްތަކާއި، ދައުލަތުގެ ބަޖެ ޓުން އެ
ބިއުރޯއަށް އެކަށައަޅައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ
Deleted: ސަރުކާރު
ފައިސާއާއި، ޤާނޫނީގޮތުންނާއި އެއްބަސްވުންތަކުގެ ދަށުން އެ
Deleted: އެ ބިއުރޯއިން
ބިއުރޯއިން އުފުލަންޖެހޭ އެންމެހައި ވާޖިބުތަކާއި
Deleted: އެ ބިއުރޯއަށް މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި، ޤާނޫނީގޮތުންނާއި އެއްބަސްވުންތަކުގެ ދަށުން
އެ ބިއުރޯއަށް ލިބޭ ޙައްޤުތަކާއި މަންފާތައް، މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް
ސްޓެޓިސްޓިކްސް އަށް ބަދަލުވީއެވެ.
Deleted: ވާން (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބިއުރޯ މަސައްކަތްކުރަ ންވާނީ،
ފަންނީގޮތުން ޕްރޮފެޝަނަލްކަމާއެކު، އަދި ސިޔާސީ ނުވަތަ
Deleted: ޖެހޭ
އެހެނިހެން އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ބާރާއި ނުފޫޒުން އެއްކިބާވެ،
Deleted: ނާއި މަސައްކަތުގެ ގޮތުން ޕްރޮފެޝަނަލް އިންޑިޕެންޑަންސް ހިފަހައްޓައިގެންނެ ވެ.
Dާީeleted:
(ރ) ބިއުރޯއާގުޅޭ ކަންކަމުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ޖަވާބުދާރީވާނީ
Deleted: ޓް އިދާރާއަކަށެ
މިނިސްޓަރެވެ.
Deleted: ބިއުރޯގެ މަސައްކަތްތައް ބައްޓަންކުރަންވާނީ
އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ނުފޫޒު ނުފޯރުވޭފަދަ ގޮތަކަށެ ވެ. ¶
ބިއުރޯގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަ ކާއި 4. ބިއުރޯގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީ އެވެ.
Deleted: ¶
...
ޒިންމާތައް
(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގަ އި ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި، ބެލެހެއްޓުމާއި
ބޭނުންކުރުމުގައި އެއްހަމަ މިންގަނޑުތަކެއް ބޭނުންކުރުމަށް
މަގުފަހިކުރުމުގެގޮތުން، ބައިނަލްއަޤްވާމީ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ
Deleted: އަާެށް ޚާއްޞަ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޢަމަލުކުރާނެ މިންގަނޑުތަކެއް
އެކުލަ ވާލުން؛
(ށ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި، އެއްކުރެވޭ މަޢުލޫމާތުގެ ނަތީޖާ
ހޯދުމާއި، ޢާންމުކުރުމާއި، ތަފާސްހިސާބު ބޭނުންކުރުމުގެ
އުސޫލުތަކާ އި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅައި، ފެންވަރު ހިފެހެއްޓު ން؛
7

:Deletedހ (ނ(ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބަކީ ދީމިޤްރާޠީ މުޖްތަމަޢެއް ތަރައްޤީކު ރުމުގައި
ލާޒިމު ވަސީލަތެ އްކަމުގައި ބަލައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ،
އިޖްތިމާޢީ އަދި ތިމާވެށްޓާއި، އާބާދީއާބެހޭ ތަފާސްހިސާބުގެ އަލީގައި
ޤައުމުގެ ޙާލަތު ވަޒަންކުރުމަށް އެހީތެރިވެދިނު މުގެގޮތުން
ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލައި ، ފަސޭހައިން ބޭނުންހި ފޭނެފަދަ
:Deletedއެ މަޢުލޫމާތު ގޮތެއް ގައި ، ވަ ކިފަރާތަކަށް ނު ޖެހި، އެއްހަމައެއްގަ އި އެ މަޢުލޫމާތު
ޢާންމުކޮށް ފޯރުކޮށްދިނުން؛
:Deletedށ (ރ(ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުން ފޯރުކޮށްދޭ ތަފާސްހިސާބަކީ
އިތުބާރުހުރި ތަފާސްހިސާބަށް ހެދުމަށްޓަކައި، ތަފާސްހިސާބު
:Deletedބިއުރޯއިން
ބަލަހައްޓާ އިދާރާތަކުގަ އި ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް، ރައްކާ ކޮށް، އަދި
ޢާންމުކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް
ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފެންވަރުގައި ޤަބޫލުކުރެވޭ ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް
އެކުލަވާލުން؛
:Deletedނ (ބ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާބާދީއާއި ދިރިއުޅޭ ތަންތަނުގެ ބޯހިމެނުމާއި،
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީ ވަ ޒަން ކުރުމަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ ރަސްމީ
ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމަށް ޤައުމީ ފެންވަރުގައި ބޭނުންވާ މުހިންމު
ސަރވޭތައް ކުރުމާއި، ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލުމުގައި ބޭނުންކުރާނެ
ކްލެސިފިކޭޝަން ނުވަތަ ކޯޑިންގ ސިސްޓަމްތައް އެކުލަވާލުން؛
:Deletedރ (ޅ) ފަޤީރުކަމާއި ދިރިއުޅުމުގެ ޙާލަތުގެ ނާޒުކުކަމާބެހޭ ތަފާސްހިސާބު
އެއްކޮށް، އަދި ބެލެހެއްޓުން ؛
:Deletedބ (ކ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީގެ ދުވެލި ވަޒަންކުރުމަށް
ބޭނުންވާ ޤައުމީ އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ މިންގަނޑާއި، ކޮންސިއުމަރ
Deleted.: ޕްރައިސް އިން ޑެކްސް (ސީ.ޕީ.އައި) ފަދަ މުހިންމު އިޤް ތިޞާދީ
ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް، އެކުލަވާލައި ޢާންމުކުރުން؛
8

Deleted: ޅ (އ) ސަރުކާރާއި ދައުލަތުގެ އެކި އިދާރާތަކުން ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު
އަދި ޑެޒިގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސްޓިކްސް އެކުލަވާލުމަށް ކުރެވޭ
Deleted: ޢާންމުންނަށް އަމާޒުކޮށްގެން ކުރާ ސަރވޭތައް ރަޖިސްޓަރީ ކޮށް، އެ ރަޖިސްޓަރީ ބެލެހެއްޓުން؛
ތަފާސްހިސާބާބެހޭ .
Deleted: ކުގެ (ވ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީއަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާ ދީ އަދި
Deleted: އިޖްތިމާޢީ ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައެޅުމަށާ އި އެ ސިޔާސަތުތައް
ތަންފީޛުކުރެވޭ މިންވަރު ދެނެގަތުމަށް ބޭނުންވާ ރަސްމީ
Deleted: ކ
ތަފާސްހިސާބާއި ޑެޒި ގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ، ތަފާސްހިސާބުގެ
Dާާeleted:
ޤައުމީ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އެއް ކޮށް، ބަލަހައްޓައި އެ މަޢުލޫމާތު
ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުން؛
Deleted: އ (މ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ލޭބަރ މާރކެޓާބެހޭ ސަރވޭތައްކުރުމާއި، ލޭބަރ
މާރކެޓާބެހޭ ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް، އެކުލަވާލައި، މަދުވެގެން
Deleted: ގަވާއިދުންކޮށް،
ކޮންމެ 3 (ތިނެއް) އަހަރަކުން އެއްފަހަރު ޢާންމުކުރުން؛
Deleted:
Deleted: އ (ފ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ތަރައްޤީކޮށް
ކުރިއެރު ވުމުގައި ހިއްސާ ވެ އެހީތެރިވުމުގެގޮތުން ، ދޭދޭ ޤައުމުތަކުގެ
Deleted: ވ
މެދުގައާއި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފަރާތްތަކާއެކު ތަފާސްހިސާބުގެ ރޮނގުން
ގުޅުން ޤާއިމްކުރުން ؛
Deleted: ވ (ދ) ޤައުމީ ފެންވަރުގައި ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ ޑެޒިގްނޭޓަޑް
ސްޓެޓިސްޓިކްސް އެކަމަކާ ގުޅުންހުރި އިދާރާއެއް މެދުވެރިކޮށް
Deleted: މ
އެއްކޮށް، އަދި ބެލެހެއްޓުމު ގެ ކަންކަން ވިލަރެސްކުރުން؛
Deleted: ދ
(ތ) ޤައުމީ ތަފާސްހިސާބުގެ ސްޓްރެޓަޖީތައް އެކުލަ ވާލައި، އަދި
Deleted: ފ
ތަންފީޒުކުރުންް؛
Deleted: ފ
Deleted: ގެ ދުރުރާސްތާގެ
9

Deleted: ތ (ލ) ޤައުމީ ތަފާސްހިސާބުގެ ސްޓްރެޓަޖީތަކަށް ބިނާކޮށް ޤައުމީ
ތަފާސްހިސާބުގެ އަހަރީ ޕްރޮގްރާމް ތައްޔާރުކުރުމާއި، ތަފާސްހިސާބުގެ
Deleted: ދ
ޤައުމީ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އުފައްދަންޖެހޭ ޑެޒިގްނޭޓަޑް
Deleted: ދ
ސްޓެޓިސްޓިކްސް ކަނޑަ އަޅަ އި، ޑި ސެމިނޭޝަން ޕޮލިސީއާއި
Deleted: ދުރުރާސްތާގެ
އެޑްވާންސް ރިލީޒް ކަލަންޑަރާ އެއްގޮތަށް ޢާންމުކުރުން؛
Deleted: އަ
Deleted: އާ
(ގ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ދިވެހިރާއްޖެއާ އި
ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ފަރާތްތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި
މެދުވެރިއެއް ގެ ދައުރު އަދާކުރުން؛
Deleted: ލ (ޏ) ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ތަރައްޤީކުރުމަށްޓަކައި
ތަފާސްހިސާބުގެ ދާއިރާއިން މީހުން ބިނާކުރުން؛
Deleted: ތ
Deleted: ތ
(ސ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކަށް ބޭނުންވާ ފަންނީ
Deleted.:
ލަފާދިނުން؛
(ޑ) ރަނގަޅުނޫން ގޮތުގައި، ނުވަ ތަ މާނަ އޮޅޭގޮތަށް ތަފާސްހިސާބު
ބޭނުންކުރާނަމަ އެކަންކަން އިޞްލާޙުކުރާނެގޮތުގެ ލަފާދިނުން ؛
Deleted: ¶ (ޒ) ތަފާސްހިސާބާގުޅޭ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކަށް ރައްޔިތުން
...
Deleted: ގަވާއިދުތައް ފަސޭހައިން އެނގޭ ގޮތަށް އަހުލުވެރިކުރުވުން؛
ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، ޤާނޫނުތަކާއި .
Deleted: ހޭލުންތެރި (ޓ) ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި، ރައްކާތެރިކޮށް ބެލެހެއްޓުމާއި
ޢާންމުކުރުމާގުޅޭ ގަވާއިދުތައް ހަދައި ހިންގުން؛
(ޔ) ޑެޒިގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ މަސައްކަތްތައް
ފުރިހަމައަށް ކުރުމަށްޓަކައި ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން
ބަލަހައްޓާ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް، އަދި އެކުލަވާލުމަށް
10

Deleted: ޔ އެއްވެސް އިދާރާއަކުން ނުކުޅެދޭފަދަ ޙާލަތްތަކުގައި، ބިއުރޯގެ
ފަރާތުން އެކަމަށް ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން؛ އަދި
Deleted: އެހެނިހެނ
ބިއުރޯގެ ފަރާތުން އެކަމަށް ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދޭނެ ގޮތް
Dާްeleted:
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
Deleted: ބިއުރޯގެ އިތުރު ޒިންމާތައް
...
Deleted: ޢާންމު
(ޕ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން
Deleted:
ބިއުރޯގެ މަޤްޞަދުތައް ޙާޞިލުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި
Deleted: ¶
...
ކަންކަން ކުރުން.
Deleted: ނ
Deleted: ގޮތުން ބިއުރޯއިން ކުރާ ކަންކަމަށާއި ދޭ
ބިއުރޯގެ ބާރު ތައް 5. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބި އުރޯގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޒިންމާތައް ކަމުގައި
ޚިދުމަތްތަކަށް .
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ކުރު މަށްޓަކައި މި ޤާނޫނާއި، މި ޤާނޫނުގެ
Deleted: ¶
...
ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ އެއް ގޮތްވާ ގޮތު ގެމަތިން، ބި އުރޯއިން
(:Deleted ހ(¶
ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަން ކަން ކުރުމުގެ ބާރު، ބި އުރޯއަށް
Deleted: ގެ
ލިބިގެންވެއެވެ.
Deleted: އެންމެ އިސް ފަރާތަކީ،
Deleted: ¶
... (ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތްތަކަށް ފީއެއް ނުވަތަ އަގެއް
Dާުeleted:
ނެގުމުގެ ބާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
Deleted: ނެާާ ގޮތް
Deleted: ނ ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން 6. މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ހިންގާނީ، މިނިސްޓަރުގެ
Deleted: ށ ލަފާގެމަތިން ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީ ޝަންއެވެ.
Deleted: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ
ހުށަހަޅާ ރައީސ ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން 7. (ހ) ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ޢައްޔަންކުރާނީ، މި މާއްދާގަ އި
Deleted: ނަމަކީ ޢައްޔަންކުރު ން
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.
Dާުeleted:
Deleted: ކޮށް (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަންކުރާ
، ފަރާތަކީ، ޢާންމުކޮށް އިޢުލާން ކުރުމުން އެކަމަށް އިޖާބަދޭ މީހުންގެ
Deleted:
ތެރެއިން ހޮވާލެވޭ މީހެއް ކަމުގަ އި ވާން ވާނެއެވެ.
Deleted: ނަމެ
Deleted: އަދި މި ގޮތުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުށަހަޅާ
...
11

Deleted: ބ (ނ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެ ށުމަށްފަހު ޢައްޔަންކުރާ ފުރަތަމަ ޗްފީ
ސްޓެޓިސްޓީޝަން، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާތާ 30 (ތިރީސް)
Deleted: ޢައްޔަންކުރުމަށްޓަކައި
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަން ކުރަންވާނެ އެވެ .
15:Deleted
Deleted: ފަނަރަ
ޗްފީ ސްޓެ ޓިސްޓީޝަން ގެ 8. ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަންކުރާ މީހެއްގެ ކިބައިގައި ތިރީގައި
Deleted: މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން
މަޤާމުގެ ޝަރުޠުތައް
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާންވާނެއެ ވެ.
Deleted: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ނަމެއް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެ މަޤާމަށް މީހަކު
(ހ) މުސްލިމަކުކަމުގައި ވުން؛
ޢައްޔަންކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުށަހަޅާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އެ މަޤާމަށް މީހަކު (ށ) ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަމުގައި ވުން؛
Deleted: މާާުމެދު ގޮތެއް ނިންމަން
(ނ) ބުއްދި ސަލާމަތުން ހުރުން؛
Deleted: މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތު ގެމަތިން
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ނަމެއް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެ މަޤާމަށް މީހަކު (ރ) ޢުމުރުން 35 (ތިރީސްފަހެއް) އަހަރު ފުރިފައިވުން؛
ޢައްޔަންކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުށަހަޅާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ
(ބ) އިސްލާމްދީނުގައި ޙަ އްދެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށެއް ، ނުވަތަ
ތެރޭގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އެ މަޤާމަށް މީހަކު
ޚިޔާނާތުގެ ކުށެއް، ނުވަތަ ރިޝްވަތުގެ ކުށެއް ކުރިކަން ޝަރީޢަތަށް
ޢައްޔަންކުރުމާމެދު ގޮތެއް ނިން މަންވާނެއެވެ. ¶
ސާބިތުވެފައިވާ މީހަކުކަމުގައި ނުވުން؛
Deleted: ¶
Dާުeleted:
(ޅ) ދައުލަތުގެ އިދާރާއަ ކަށް ދައްކަންޖެހިފައިވާ ފައިސާއެއް އޮވެ،
Deleted: ހުންނަ
ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދައްކަމުންނުދާ މީހެއްކަމުގައި ނުވުން؛
Deleted: ¶
Deleted: ¶
... (ކ) ޖިނާއީ ކުށެއް ސާބިތުވެ ޙުކުމް ތަންފީޛުކުރަމުންދާ މީހަކު ކަމުގަ އި
25:Deleted
ނުވުން؛
Deleted: ފަންސަވީސް
Deleted: އިފްލާސްކުރެވިފަ އި ވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން ؛ (އ) ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ނުވަތަ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އިންތިޚާ ބުކުރެވޭ
Deleted: އެއްވެސް ފައިސާއެއް ނުވަތަ ޢައްޔަން ކުރެވޭ މަޤާމެއް، ނުވަތަ ސިޔާސީ މަޤާމެއް
ފުރަމުންދާ މީހަކުކަމުގައި ނުވުން؛
12

(ވ) ސަރުކާރު ނުވަތަ އަމިއްލަ އެއްވެސް ކުންފުންޏެއް ހިންގުމުގައި
އިސްކޮށް ޙަރަކާތްތެރި ވާ ނުވަތަ އެފަދަ ކުންފުންޏެއްގެ
ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގައި ހިމެނޭ މީހަކުކަމުގައި ނު ވުން؛
(މ) ސިޔާސީ ޕާޓީއެއް ގެ މެންބަރަކުކަމުގައި ނުވުން؛
(ފ) ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއް ޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް
އަދާކުރެވޭފަދަ ޢިލްމީ ފެންވަރާއި ލަޔާޤަތު އަދި މަސަ އްކަތު ގެ
އަޚްލާޤު ހުރި މީހަކު ކަމުގައިވުން؛
Deleted: ށ (ދ) ތަފާސްހިސާބު ނުވަތަ އިކޮނޮމިކްސް ނުވަތަ ޑެމޮގްރަފީ ނުވަތަ
، ހިސާބު ޢިލްމުގެ ދާއިރާއިން ފުރަތަމަ ޑިގްރީ ނުވަތަ އެއާ އެއް
Deleted:
ފެންވަރުގެ ސަނަދެ އް ސަރު ކާރު ޤަބޫލުކުރާ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ
Dާެeleted:
މަރުކަޒަކުން ޙާޞިލުކޮށްފައިވާ ، ތަފާސްހިސާބުގެ ރޮނގުން
Deleted،:
ތަމްރީނާއި ތަޖުރިބާ ލިބިފަ އިވާ އަދި ހިންގުމު ގެ ދާއިރާއިން
Deleted،:
ތަޖުރިބާއާއި ޤާބިލުކަން ލިބިފައިވާ މީހެއް ކަމު ގައި ވުން.
Deleted: ސޯޝަލް ސައިންސް
Deleted: ފަދަ ރޮނގަކުން
މަޤާމުގެ މުއްދަތު 9. ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން، އެ މަޤާމުގައި ދެމިހުންނާނީ އޭނާ ޢައްޔަންކުރެވޭ
Deleted: މާސްޓަރސް 5
ތާރީޚުން ފެށިގެން (ފަހެ އް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ. އަދި މި
Deleted: އެއް ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަކިކުރެވޭ ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން
Deleted: އްާެ ފިޔަވައި އެހެން ކޮންމެ ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަނެއް ، އިތު ރު 1 (އެކެ އް)
Deleted: އިދާރާއަކު ދައުރަށް ޢައްޔަންކުރެ ވިދާނެއެ ވެ .
Deleted: ¶
Dާުeleted: ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން މަޤާމުން 10. (ހ) ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން އޭ ނާގެ މަޤާމުން ވަކިކުރެވޭނީ ޗްފީ
ވަކި ކުރުން
11:Deleted ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ މަޤާމާ އެކަށީގެންނުވާފަދަ ކަމެއް ކު ރިކަމަށް،
Dާުeleted: ނުވަތަ އެ މަޤާމު އަދާކުރުމަށް އުޒުރުވެރިވާފަދަ ޙާލަތެއް
މެދުވެރިވެއްޖެކަމަށް، ނުވަތަ މަޤާމު އަދާކުރުމުގެ ޤާބިލުކަން
Deleted: ޛު
13

ނެތްކަމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފެނިއްޖެނަމައެވެ.
Deleted: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކަމާބެހޭ ކޮމިޓީއަށް
ފެނިގެން، އޭނާ މަޤާމުން ވަކިކުރަން ފެންނަކަމަށް އެ (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮ ތްނަމަވެސް، ޗްފީ ސްޓެ ޓިސްޓީޝަން
ކޮމިޓީން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައި، އެ ޤާ ސް ކު ސް ސާބު
އޭނާގެ މަ މުގެ މަ އޫލިއްޔަތު އަދާރުމު ގައި ތަފާ ހި ގެ
މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއްގަ އި ހާޒި ރުވެ ވޯޓުގައި ބައިވެރިވާ
އަސާސްތައް ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކަ އި ކުރާ ކަމަކާ ގުޅި ގެން އެ އްވެ ސް
މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ފާސްކުރުމުންނެވެ. ¶
ޙާލެއްގައި އޭނާގެ މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއް ޔަތާއި ވާޖިބު އަދާނުކުރެވުނީ
ކަމަކަށް ނުބެލެވޭނެއެ ވެ.
މަޤާމު ހުސްވުން 11. (ހ) ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ މަޤާމު ހުސްވެއްޖެކަމަށް ބެލޭނީ
އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގަ އެވެ.
(1) .:Deleted މަޤާމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުން؛
(2) .:Deleted އިސްތިޢުފާދިނުން؛
(3) 11 :Deleted މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގަ އިވާ ގޮތުގެމަތިން، ޗްފީ
ސްޓެޓިސްޓީޝަންކަމުން ވަކިކު ރުން؛
Deleted.:
(4) ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ނުވަތަ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން
އިންތިޚާބުކުރެވޭ ނު ވަތަ ޢައްޔަންކުރެވޭ މަޤާމަކަށް
Deleted.: ކުރިމަތިލުން؛
(5) .:Deleted މަރުވުން؛
Deleted: ހުރު (6) ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ގެ ކިބަ އިގައި ފުރިހަމަވުން މި ޤާނޫނު
Deleted: ސި ލާޒިމުކުރާ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރެއިން ޝަރުޠެއް އުނިވުން.
ފަ
Deleted: ސިފައެ
(ށ) ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ގެ މަޤާ މު ހުސްވެއްޖެނަމަ، މަޤާމު ހުސްވާތާ
Deleted: ލަސްވެގެން
14

30 60:Deleted (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މި ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާއާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެ މަޤާމަށް މީހަކު ޢައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.
Deleted: ފަސްދޮޅަސް
8:Deleted
ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ގެ 12. ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ގެ މުސާރައާއި ޢިނާޔަތްތަ ކަކީ މިނިސްޓަރެއްގެ ނައިބުގެ
މުސާރައާއި ޢިނާޔަތްތައް
މަޤާމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މުސާ ރައާއި ޢިނާޔަތްތަކެ ވެ.
Deleted: ¶
¶ ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން މަޤާމުން 13. ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން އިސްތިޢުފާދޭން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ، އެކަން ބަޔާންކޮށް
¶ އިސްތިޢުފާދިނުން
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިޔުމަކުން ހުށަހަޅައި، އެ ލިޔުން
":Deleted ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ގެ މުސާރައާއި
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބުމުން، އޭނާ އެ މަޤާމުން ވަކިވީއެވެ.
"
ޢިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުންނެވެ. ¶
އް ކަނޑައަޅާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުންނެވެ. ¶
Deleted: ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ޗްފީ ސްޓެ ޓިސްޓީ ޝަންގެ 14. (ހ) ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގަ އި ބަޔާންކޮށްފައި
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
އެވަނީ އެވެ.
(1) ފަންނީގޮތުންނާއި މަސައްކަތުގެގޮތުން ތަފާސްހިސާބުގެ
ޤައުމީ ނިޒާމުގެ ޕްރޮފެޝަނަލް އިންޑިޕެންޑަންސް
ހިފެހެއްޓުމާއި ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ހަރުދަނާކޮށް
ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބުގެ ފެންވަރު ހިފެހެއްޓުން؛
(2) ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ރާވައި ، ހިންގައި ، ޤައުމީ
އަދި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފެންވަރުގައި ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ
ނިޒާމު ތަމްސީލުކުރުން؛
(3) ޤަްއުމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް، އެކުލަވާލަ އި، އަދި
ޢާންމުކުރުމުގައި ތަފާސްހިސާބުގެ އަސާސްތަކާ އި
Deleted: ތޯ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މިންގަނޑުތަކަށް ފެތޭކަން ޔަޤީންކުރުން؛
(4) ޕްރޮފެޝަނަލް އިންޑިޕެންޑަންސް ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި ޤައުމީ
15

ތަފާސްހިސާބުގެ އަހަރީ ޕްރޮގްރާމްގެ ތެރެއިން
އުފައްދަންޖެހޭ ޑެޒިގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ، އެޑްވާންސް
ރިލީޒް ކަލަންޑަރުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ތާރީޚުތަކަށް
ޢާންމުކުރުން؛
(5) ތަްފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން
ޙާޞިލުކުރަންޖެހޭ ދުރުރާސްތާގެ ލަނޑުދަނޑިތަ އް
ކަނޑައެޅުން ؛
(6) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތު ގެމަތިން، ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލުން ދޭ
Deleted: ވާާް ގޮތުގެމަތިން ލަފަޔާ އެއްގޮތަށް ބިއު ރޯ ހިންގުމާއި، ޤާނޫނު
ޤާ ޤާ ތަންފީޛުކުރުމަށް ދުވަހުން ދުވަހަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން
Deleted: މި ނޫނާއި މި ނޫނުގެ ދަށު ން ހަދާ
ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން . ކުރުން؛
(7) މި ޤާނޫނާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދު ގައި ، ޗްފީ
Deleted:
ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުކަމުގައި ބަޔާންކުރާ
Deleted: ނޫންވެސް
އެންމެހައި ކަންކަން ކުރުން.
Deleted: ށާާައިރު
Deleted: މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ އެންޑް (ށ) މި ޤާނޫނުގައި ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ މަސްއޫލިއްޔަ ތުކަމުގައި
އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ ދަށުން .
ކަނޑައަޅާފައި ވާ ކަންކަން ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ކުރަންވާނީ،
Deleted،:
އެއްވެސް ފަރާތެއް ގެ ނުފޫޒަކާ ނުލައި، މިނިވަންކަމާއެ ކުގަ އެވެ.
Deleted: އިާަ
Deleted: މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ބިއުރޯގެ މުވައްޒަފުން 15. (ހ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން
Deleted: މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، ފެށުމުގެ ކުރިން ހިނގަމުން އައި ނޭޝަނަލް ބިއުރޯ އޮފް
ސްޓެޓިސްޓިކްސް ގެ އެންމެހައި މުވައް ޒަފުން، މި ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ
Deleted: އިާަ
މާއްދާގެ ދަށުން އުފެދޭ އިދާރާ އަށް އެހިނދުން ފެށިގެން ބަދަލުވީއެ ވެ.
Deleted: ބަޔާންކުރާ ބިއުރޯގެ
Deleted: މުވައްޒަފުން ކަމުގައި ހަމަޖެހުނީއެވެ.
16

(ށ) ބިއުރޯގެ މުވައް ޒަފުންގެ މައްޗަށް ހިނގާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު
5/2007 2008:Deleted (ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނު) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ
2 ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުތަކެ ވެ.
Deleted:
Deleted: ވަޒީފާއާބެހޭ
(ނ) ބިއުރޯގެ ފަންނީ އަދި އިދާރީ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާގެ ގިންތިތަކާއި
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ބަޔާންކުރާ އިދާރީ އޮނިގަނޑެއް މިނިސްޓަރުގެ
ލަފާގެމަތިން ބިއުރޯއިން އެކުލަ ވާލައި، ސި ވިލް ސަރވިސް
ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ . އަދި، އެ އޮނިގަނޑު ގައި ބިއުރޯގެ
މުވައްޒަފުންގެ މަޤާމުތަކުގެ ޝަރުޠުތަކާއި އެކި ކަންކަމަށް
މުވައްޒަފުން ތިބެންވާނެ ޢަދަދު ކަނޑައަޅާފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
ބިއުރޯގެ މުވައްޒަފު ންގެ 16. ބިއުރޯގެ މުވައްޒަފުން ގެ މުސާރައާއި ޢިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ، ސިވިލް
މުސާރައާއި އެހެނިހެން
Deleted: ނޭޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަންގެ ލަފާގެ މަތިން ސަރވިސް ކޮމިޝަނުންނެވެ.
ޢިނާޔަތްތައް
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސްއިން.
Deleted: ލޯކަ ލް ކައުންސިލްތަ ކާ މަސްއޫލިއްޔަތު 17. (ހ) ބިއުރޯގެ މަސް އޫލިއް ޔަތުތަކުގެ ތެރެއިން ކަނޑަ އެޅޭ ވަކި
ޙަވާލުކުރުން
Dުާeleted: މަސްއޫލިއްޔަތުތަ ކެއް ކައުންސިލްތަކުގެ ފެންވަރު ގައި، ލާމަރުކަޒީ
Dާުeleted: އުސޫލުން ހިންގުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
Deleted: ބާބ ގޮތުގެމަތިން ކަ އުންސިލްތަކާ ޙަވާލުކުރެ ވިދާނެއެވެ.
Dާުeleted:
(ށ) ބިއުރޯއިން ކަ އުންސިލްތަކާ އެއްވެސް މަސްއޫލިއްޔަތެ އް
Dާުeleted:
ޙަވާލުކުރަންވާނީ، އެ މަސްއޫލިއްޔަތު ތަންފީޛުކުރުމަށް ބޭނުންވާ
Dާުeleted:
ވަސީލަތްތައް އެ ކައުންސިލެއްގައި ތަނަވަސް ވެފައިވާކަން
ކަށަވަރުކުރުމާއެކުގައެވެ.
Dާުeleted: (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކައުންސިލްތަކާ ޙަވާލުކުރެވޭ
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ޙަވާލުކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ
Deleted: އެކުލަ ވާލެވޭ ގަވާއިދުގެ ދަށުން
ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެމަތިން، ބިއުރޯއާ އި އެ ކައުންސިލަ ކާ ދެމެދު
Dާާeleted:
ވެވޭ އެއްބަ ސްވުމެއްގެ ދަށުންނެވެ.
17

Deleted: ބާބު (ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކައުންސިލްތަކާ ޙަ ވާލުކުރެ ވޭ
މަސްއޫލިއްޔަތުތަ ކުގެ ދާ އިރާއާއި ، އެ މަސްއޫލި އްޔަތުތައް
Dާުeleted:
ތަންފީޛުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތައް ހޯދާނެގޮތާއި، ބި އުރޯއާއި
Dާުeleted: ކައުންސިލްތައް ގުޅިގެން މަސައްކަތްކުރާނެ ގޮތާއި، މަސައްކަތްތަ އް
ވިލަރެސްކުރާނެ އުސޫލުތައް ، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ވެވޭ
Deleted: ކުން
އެއްބަސްވުމުގަ އި ބަޔާންކުރަން ވާނެއެ ވެ.
Deleted: އެއް ފަރާތް އަނެއް ފަރާތާ
Deleted: އިާަ ބަޔާންކ
ކައުންސިލްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު 18. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކައުން ސިލްތަކުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
Deleted: ރާާު
ތިރީގައި ބަޔާން ކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.
Deleted: ލޯކަލް
Dުާeleted: (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބިއުރޯއިން އަންގާ
Dާުeleted: ގޮތެއްގެމަތިން ކައުންސިލްގެ ފެންވަރުގައި ތަފާސްހިސާބާބެހޭ
Deleted: ތަފާސްހިސާބާބެހޭ މަސްއޫލިއްޔަ ތުތައް މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތަންފީޛުކުރުން؛
18:Deleted
(ށ) އެ ކައުންސިލެއްގެ އިޚްތިޞާސް ހިނގާ ދާއިރާގައި، ރަސްމީ
Dާުeleted:
ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމަށް ކުރެވޭ ސަރވޭތަކާ އި ބޯހިމެނުމުގައި
ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކަށް އެހީތެރިކަން
ފޯރުކޮށްދިނުން؛
Dާުeleted: (ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތައް ކައުންސިލް ފެންވަރުގައި
ތަންފީޛުކުރުމުގައި ބިއުރޯއަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން؛
Dާުeleted: (ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދު ގައި ކަ އުންސިލްތަކުން ކުރުމަށް
ކަނޑައަޅާ އެންމެހައި ކަންކަން ކުރުން.
Deleted: އެނޫންވެސް
އެހެން މުއައްސަސާތަކުގެ ޒިންމާ 19. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް، ބަލަހައްޓައި އަދި
ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ބިއުރޯ އި ން އަދާކުރަންޖެހޭ މަ ސްއޫލިއް ޔަތުތައް
އަދާކުރުމުގައި، ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން އެހީތެރިކަ މާއި އެ އްބާރުލުން
18

ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
Deleted: ބިއުރޯއަށް ޤާނޫނީ ޙިމާޔަތް 20. ބިއުރޯގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގެ ގޮތުންނާއި، މި ޤާނޫނުގެ
ދަށުން ބިއުރޯއަށް ލިބިދޭ ބާރުތައް ތަންފީޛުކުރުމުގައި، ޤާނޫނުގަ އިވާ
ގޮތުގެމަތިން، ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން ލިބިދޭ ބާރެއްގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި، ޗްފީ
ސްޓެޓިސްޓީޝަން ނުވަތަ ބި އުރޯގެ މު ވައް ޒަފަކު، ނުވަތަ ތަފާސްހިސާބުގެ
ޤައުމީ ނިޒާމުގައި ހިމެނޭ އެނޫންވެސް ފަރާތަކުން ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން،
ހެޔޮ ނިޔަތުގައި ކުރާ ކަމަކާމެ ދު، ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ ކަމަކާމެދު އެއްވެސް
މަދަނީ ނުވަތަ ޖިނާއީ ދަޢުވާއެއް ނުއުފުލޭނެއެވެ.
އެހެން ފަރާ ތަކާ މަސައްކަ ތް 21. (ހ) ސްޓެޓިސްޓްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ މަޝްވަރާއާއެކު ، މި ޤާނޫނާ ނުވަތަ
ޙަވާލު ކުރުން
އެނޫންވެސް ޤާނޫނަކާ ޚިލާފުނުވާނެ ގޮތުގެމަތިން ބިއުރޯގެ
މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން މަސައްކަތެއް ނުވަތަ މަސައްކަ ތްތަކުން
ބައެއް، މިނިސްޓަރުގެ މަޝްވަރާގެމަތިން ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަނަށް
Deleted: މި ޤާނޫނާ ނުވަތަ އެނޫންވެސް ޤާނޫނަކާ އެހެން ފަރާތަކާ ޙަވާލުކުރެ ވިދާނެއެ ވެ. އެގޮތުން ޙަ ވާލުކުރެވޭ
ޚިލާފުނުވާނެ ގޮތުގެމަތިން، ކައު ންސިލުގެ މަސައްކަތްތައް ޙަވާލު ކުރަންވާނީ އެކަމަށްޓަކައި ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި
މަޝްވަރާއާއެކު . ބަސް
ވެވޭ އެއް ވުމެއް ގެ ދަށުންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވާ ގޮތުގެމަތިން ބިއުރޯގެ
މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން އެހެން ފަރާތަކާ ޙަވާލުކުރެ ވޭނެ ބާވަތުގެ
މަސައްކަތްތަކާއި އެފަދަ މަސައްކަތް ޙަވާލުކުރެވޭނެ ގޮތުގެ
އިޖުރާއަތު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގަ އި
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ތިން ވަނަ ބާބު
Dާުeleted: ސްޓެޓިސްޓިކަ ލް ކައުން ސިލް
19

Dާުeleted: ސްޓެޓިސްޓި ކަލް ކައުންސިލް 22. (ހ) ބިއުރޯގެ މަސައްކަތްތައް ކުރުމަށާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބާގުޅޭ
Deleted: ކާ ސިޔާސަތުތައް އެކުލަވާލުމަށް، އަދި ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު
Deleted: އިާާ ކުރިއެރުވުމަށް ލަފާދޭ ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލެއް
އޮންނަންވާނެއެ ވެ.
Dާުeleted: (ށ) ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލް އެކުލެވިގެންވާނީ އަންނަނިވި 10
(ދިހައެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަ ށެވެ.
(1) ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން؛
Deleted: އު (2) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤަ އުމީ ޔު ނިވަރސިޓީ ތަމްސީލުކުރާނެ
Deleted: އްާަ ފަރާތެއް؛
Dާާeleted:
(3) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ފޯރުކޮށްދޭ ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގެ
4:Deleted
ތެރެއިން މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ 4 (ހަތަރެއް) ފަރާތެއް؛
6:Deleted
Deleted: އެ
(4) މި އަކުރުގެ (3) ނަންބަރުގައި ބަ ޔާންކުރާ ދައުލަތުގެ
Deleted: ހަތަރެ
އިދާރާތައް ފިޔަ ވައި ބި އުރޯއިން އެކުލަވާލަ އި ޢާންމުކުރާ
Deleted: ފަރާތްތަކާއި އިދާރާތަކުގެ ތެރެއިން
ތަފާސްހިސާބު ބޭނުންކުރާ ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ އަދި
4:Deleted ސިވިލް ސޮސައިޓީ ތަމްސީލުކުރާނެ 4 (ހަތަރެއް) ފަރާތެއް.
2:Deleted
Deleted: ދޭ (ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ
Deleted: ހަތަރެ ޤައުމީ ޔުނިވަރސިޓީން ސްޓެ ޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލަށް ޢައްޔަންކުރާ
މެންބަރު ވާންވާނީ، ތަފާސްހިސާބުގެ ނުވަތަ ރިސަރޗްގެ ދާއިރާއިން
Dާުeleted:
ޑިގްރީ ފެންވަރުގެ ސަނަދެއް ޙާޞިލުކޮށްފައިވުމާއެކު އެއިން
Deleted: އެ ޔުނިވަރސިޓީގެ ޑީން ނުވަތަ އެ
ޤާ ޤާ އް، އަ ކުރާ، ދާއިރާއަކުން ތަޖުރިބާ ލިބިފައި ވާ ފަރާތަކަށެވެ.
މަ މަށްވުރެ މަތީ މަ މެ ދާ .
Dާިeleted:
(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރާއި)4(ވަނަ ނަންބަރުގައި
Deleted: ޢިލްމާއިާ ބެާހޭ
20

ބަޔާންކޮށްފައިވާ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި ސްޓެޓިސްޓިކަލް
Dާުeleted: ކައުންސިލަށް ޢައް ޔަންކުރަންވާނީ، ތަފާސްހިސާބު، ނުވަތަ
އިކޮނޮމިކްސް ، ނުވަތަ ޑެމޮގްރަފީ، ނުވަތަ ސޯޝަލް ސައިންސް،
Dާެeleted:
ނުވަތަ އެންވަޔަރަމަންޓަލް ސްޓަޑީސް، ނުވަތަ ޑޭޓާ ސައިންސް،
Deleted: ނުވަތަ އެކައުންޓިންގ ފަދަ ރޮނގަކުން ޑި ގްރީއެ އް ނުވަތަ އެއާ އެއް
ފެންވަރުގެ ސަނަދެއް ޙާޞިލުކޮށް، ހިންގުމުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ
Deleted: އަދި ތަފާސްހިސާބު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކެކެވެ.
(ބ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާތާ 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ
24:Deleted ތެރޭގައި މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާ ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލަށް މީހުން ޢައްޔަންކޮށް އެ ކައުންސިލް
Dާުeleted:
އެކުލަވާލައި ނިންމަންވާނެއެވެ.
Dާުeleted: މެންބަރުން ޢައްޔަން ކުރުން 23. (ހ) ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލަށް މެންބަރުން ޢައްޔަންކުރާނީ މި
Dާުeleted: މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓަރެވެ.
Deleted: ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެ
(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި
23 :Deleted
ބަޔާންކުރާ މެންބަރު ކަނޑައަޅާނީ ދި ވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ
Deleted: ޢައްޔަންކުރާ
ޔުނިވަރސިޓީންނެ ވެ.
23 :Deleted (ނ) މި ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރުގައި
1 ބަޔާންކުރާ މެންބަރުން ޢައްޔަންކުރަން ބޭނުންވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު،
Deleted:
އެފަހަރަކު ޢައްޔަންކުރަންޖެހޭ މެންބަރުންގެ ޢަދަ ދަށްވުރެ މަދުނޫން
Deleted: ވަނަ ނަންބަރާއި (2)
ޢަދަދަކަށް މީހުންގެ ނަން ބިއުރޯއިން މިނިސްޓަރަށް
Deleted: ފިޔަވައި އެނޫން މެންބަރުން ނުވަތަ މެންބަރެއް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
Dާުeleted:
Deleted: ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަ
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބިއުރޯއިން މިނިސްޓަރަށް ހުށަހަޅާ
Deleted: ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަ
ނަންތަކަކީ ޢާންމުކޮށް އިޢުލާނުކޮށްގެން އެކަމަށް އިޖާބަދޭ މީހުންގެ
21

Deleted: އަދި މިގޮތުން ބިއުރޯއިން ހުށަހަޅާ ނަންތައް ތެރެއިން ހޮވާލެވޭ ނަންތަކެ އް ކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ.
ފޮނުވާއިރު، ޢާންމުކޮށް އިޢުލާ ނުކޮށްގެން އެކަމަށް
އިޖާބަދިން އެހެން މީހުންގެ ނަންތައްވެސް މެންބަރުންގެ ޝަރުޠުތައް 24. ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކަ އުންސިލް ގެ މެންބަރުކަމަށް ޢައްޔަންކު ރާ ފަރާތްތަކުގެ
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަޢުލޫމާތަށްޓަކައި ބިއުރޯއިން
ކިބައި ގައި ތިރީގައިވާ ޝަރުޠުތަ އް ފުރިހަމަވާންވާނެއެ ވެ.
ފޮނުވަންވާނެއެ ވެ. ¶
Deleted: ¶
... (ހ) މުސްލިމަކުކަމުގައި ވުން؛
Dާުeleted:
Dާުeleted:
(ށ) ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަމުގައިވުން؛
Deleted: ހުންނަން
(ނ) ބުއްދި ސަލާމަތުން ހުރުން؛
Deleted: އު (ރ) ޢުމުރުން 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރު ފުރިފައިވުން؛
Deleted: ހަ (ބ) އިސްލާމްދީނުގައި ޙަ އްދެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށެއް ، ނުވަތަ
ޚިޔާނާތުގެ ކުށެއް، ނުވަތަ ރިޝްވަތުގެ ކުށެއް ކުރިކަން ޝަރީޢަތަށް
ސާބިތުވެފައިވާ މީހަކުކަމުގައި ނުވުން؛
(ޅ) ދައުލަތުގެ އިދާރާއަ ކަށް ދައްކަންޖެހިފައިވާ ފައިސާއެއް އޮވެ،
ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދައްކަމުންނުދާ މީހެއްކަމުގައި ނުވުން؛
Deleted: އިފްލާސްކުރެވިފަ އިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން ؛ ¶
(ކ) ޖިނާއީ ކުށެއް ސާބިތުވެ ޙުކުމް ތަންފީޛުކުރަމުންދާ މީހަކު ކަމުގަ އި
ނުވުން؛
(އ) ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ނުވަތަ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އިންތިޚާބުކުރެވޭ
Dާުeleted: ނުވަތަ ޢައްޔަން ކުރެވޭ މަޤާމެއް، ނުވަތަ ސިޔާސީ މަޤާމެއް
ފުރަމުންދާ މީހަކުކަމުގައި ނުވުން؛
(ވ) ސަރުކާރު ނުވަތަ އަމިއްލަ އެއްވެސް ކުންފުންޏެއް ހިންގުމުގަ އި
22

އިސްކޮށް ޙަރަކާތްތެރި ވާ ނުވަތަ އެފަދަ ކު ންފުންޏެއްގެ
ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯ ޑުގައި ހިމެނޭ މީހަކުކަމުގައި ނު ވުން؛
(މ) ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގެ މެންބަރަކުކަމުގައި ނުވުން؛
Dާުeleted: (ފ) ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ މެންބަރުކަމުގެ މަޤާމުގެ
މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރެ ވޭފަދަ ޢިލްމީ ފެންވަރާއި
Dުާeleted:
ލަޔާޤަތު އަދި މަސައްކަތު ގެ އަޚްލާޤު ހުރި މީހަކު ކަމުގައިވުން .
Deleted: އީާަސްކަމު ގެ
Deleted: މަޤާމަށް ކައުންސިލްގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން
ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލް ގެ 25. (ހ) ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާތަކުގެ ރިޔާސަތު ބަލަ ހައްޓާނީ
މެންބަރަކު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ
ޖަލްސާތަކުގެ ރިޔާސަތު
ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަނެވެ.
Deleted: ރައީސް ބެލެހެއްޓުން
Deleted: ¶
...
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގަ އި ވާ ގޮތުގެމަތިން ސްޓެޓިސްޓިކަލް
Deleted: ނ
ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާތަކުގެ ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓާ ފަރާތުގެ
Deleted: ކައުންސިލުގެ ރައީސްގެ ޒިންމާތަކަކީ
ޒިންމާތަކުގެ ތެރޭ ގައި، އެ ކައުންސިލް ގެ މަސައްކަތްތައް ރާވައި
Dާުeleted:
ހިންގުން ހިމެނެއެވެ.
Deleted: މާއި ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާތަކުގެ ރިޔާސަތު
ބެލެހެއްޓުމެވެ..
(ނ) ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލް ގެ ޖަލްސާތަކުގެ ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓާ
Deleted: ރ
ފަރާތް ނެތް ޙާލަތެއްގައި އެކަން ކުރުމަށް، އެ ކައުންސިލްގެ
Dާުeleted:
މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މީހަކާ އޭނާ ޙަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.
Deleted: ގެާު
Deleted: ޒިންމާ އަދާކުރުމަށް ރައީސް ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް މެންބަރުންނަށް ދެވޭ އެލަ ވަންސް 26. ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކަ އުންސިލްގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މަޤާމުގެ
ކުރުމަށް އޭނާ އުޒުރުވެރިވެއްޖެ . ހައިސިއްޔަތުން އެ ކައުންސިލް ގެ މެންބަރުކަން އަދާކުރާ ފަރާތްތައް ފިޔަވައި
Deleted،: އެނޫން މެންބަރުންނަށް، އެފަރާތްތަކުން ހާޒިރުވާ ޖަލްސާތަކަށް ދައުލަތުގެ
Dާުeleted: މާލިއްޔަތުގެ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ޙަވާލުކޮށްފައިވާ
މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ އެލަވަންސެއް ދޭންވާނެއެވެ.
Deleted: ކައުންސިލުގެ ރައީސް
Deleted،:
މެންބަރުކަމުގެ ދައުރު 27. ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ފިޔަވައި ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލަށް
Deleted: ފިނޭންސް
23

Dާުeleted: ޢައްޔަންކުރެވޭ މެންބަރުންގެ މެންބަރުކަމުގެ މުއްދަތަކީ 5 (ފަހެއް) އަހަރު
3 ދުވަހެވެ. މިގޮތުން ޢައްޔަ ންކުރެވޭ މެންބަރަކު އިތު ރު ދައުރަކަށް
Deleted:
ޢައްޔަންކުރުމަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
Deleted: ތިނެ
Dާުeleted:
މަޤާމު ހުސްވުމާއި 28. (ހ) ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުންކުރެ ޙާލަތެއް
Deleted: އްާެ
އިސްތިޢުފާދި ނުން
މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ މެންބަރުކަމުގެ
Deleted: ޢައްޔަނުކުރެވޭނީ ގިނަވެގެން 2 (ދޭއް)
މަޤާމު ހުސްވާނެއެވެ.
ދައުރަށެވެ..
(1) އިސްތިޢުފާދިނުން؛
(2) މެންބަރުކަމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުން؛
(3) މެންބަރުންގެ ކިބައި ގަ އި ހުރުން މި ޤާނޫނު ލާޒިމްކުރާ
ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރެއިން ޝަރު ޠެއް އުނިވުން؛
Deleted: ¶ (4) މެންބަރެއްގެ މަޤާމުގެ މުއްދަ ތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން، އެ
...
މެންބަރެއްގެ މަސްއޫލިއްޔަތާއި ވާޖިބު އަދާނުކުރެވޭ ކަމަށް
Deleted: ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފެނިގެން މިނިސްޓަރު އެ މެންބަރަކު މަޤާމުން ވަކިކުރުން؛
(5) މަރުވުން.
Dާުeleted: (ށ) ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލް ގެ މެންބަރަކު އޭނާގެ މަޤާމުން
Deleted: ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަ އިސްތިޢުފާދޭން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ މިނިސްޓަރަށް ފޮނުވާ ލިޔުމަކުން
Deleted: ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއ އިސްތިޢުފާދެވިދާނެއެވެ. އިސް ތިޢުފާދިންކަމުގެ ލިޔުން މިނިސްޓަރަށް
ލިބުމުން އެ މެންބަރަކު އެ މަޤާމުން ވަކިވީ އެވެ .
Dާަeleted:
Deleted: ¶
...
(ނ) ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލް ގެ މެންބަރެއްގެ މަޤާމު ހުސްވެއްޖެނަމަ،
Deleted: ރ
އެ މަޤާމު ހުސްވާތާ ގިނަވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި،
Dާުeleted:
24

24:Deleted މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވާ ގޮތުގެމަތިން އެ
މަޤާމަށް މީހަކު ޢައްޔަންކުރަންވާނެއެ ވެ.
Dާުeleted:
Dުާeleted: ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލް ގެ 29. ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލް ގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
Dާުeleted: އެވަނީއެވެ.
(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބާ ބެހޭ ސިޔާސަތާއި މި ޤާނޫނު
Dާުeleted: ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި ކަނޑަ އަ ޅަންޖެހޭ އެނޫންވެސް ސިޔާސަތުތައް
ކަނޑައެޅުމުގައި ބިއުރޯއަށް ލަ ފާދިނުން؛
Deleted: ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ
(ށ) ތަފާސްހިސާބުގެ އަސާސްތަކަށް ޢަމަލުކުރާ މިންވަރު ބަލައި، އިތުރަށް
ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން ބިއުރޯ އަށް ލަފާދިނުން؛
(ނ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ދާއިރާ ކުރިއެރުވުމު ގެ ގޮތުން
ޢާންމުންނަށް އެންމެ ބޭނު ންތެރި މަޢުލޫމާތުތަކަކީ ކޮބައިކަން
ދިރާސާކޮށް ކަމާގުޅޭ ޕްރޮޕޯސަލްތައް ބިއުރޯއަށް ހުށަހެޅުން؛
(ރ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ދާއިރާ ކުރިއެރުވުމުގެ ގޮތުން،
ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރަންޖެހޭ އާ ދާއިރާތަކާގުޅޭ ޕްރޮޕޯސަލްތައް
ބިއުރޯއަށް ހުށަހެޅުން؛
(ބ) ތަފާސްހިސާބާ ގުޅޭގޮތުން އަލަށް އެކުލަވާލެވޭ މިންގަ ނޑުތައް
ދިރާސާކޮށް އެ މިންގަނޑުތަކާގު ޅޭ މަޢުލޫމާތު ޗްފީ
ސްޓެޓިސްޓީޝަނަށް ދިނުން؛
Dާުeleted: (ޅ) ކޮންމެ އަހަރަކު އެއްފަހަރު، ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ
މަސައްކަތް ރޭވިފަ އިވާ ގޮތުގެ އެކްޝަން ޕްލޭން ފާސްކުރުން؛
25

Deleted،: (ކ) ކޮންމެ 5 (ފަހެއް) އަހަރަކުން އެއްފަހަރު އެކުލަވާލައި ޢާންމުކުރާ،
ބިއުރޯއިން ޙާޞިލުކުރަންޖެހޭ ލަނޑުދަނޑިތައް ކަނޑައެޅުމުގައި
ލަފާދިނުން؛
(އ) ކޮންމެ އަހަރެއް ނިމުމުން އެ އަހަރެ އްގެ އެކްޝަން ޕްލޭން
ތަންފީޛުކުރެވުނު މިންވަރު ބަލައި، ތަންފީޛުނުކުރެވޭ ކަންކަން
ހުރިނަމަ އެކަންކަން ތަންފީ ޛުނުކުރެވުނު ސަބަބުތައް ދިރާސާކޮށް،
އެކަންކަން ޙައްލު ކުރުމަށް އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތަކާ ގުޅޭގޮތުން
ބިއުރޯއަށް ލަފާދިނުން؛
(ވ) މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގައި ދިމާވާ ދަތިތައް ޙައްލުކުރުމަށްޓަކައި
Deleted: ބެހޭ އެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތަކާ ގުޅޭގޮތު ން ބިއުރޯއަށް ލަފާދިނުން؛
(މ) މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކަންކަން ޙާޞި ލުކުރުމާ
ގުޅޭގޮތުން ވަކިވަކި އިދާރާތަކުން ކުރާ މަސައްކަތްތައް ބަލައި،
ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި ، ބެލެހެއްޓުމާއި ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި އެ
އިދާރާތަކުން އިޞްލާޙުކުރަ ންޖެހޭ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން އެ
އިދާރާތަކަށް ލަފާ ދިނުން؛
Deleted: ¶ (ފ) މި ޤާނޫނުގައި ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލް ގެ މަސްއޫލިއްޔަތުކަމުގައި
...
Deleted: ދ ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެނޫންވެސް ކަންކަން ކުރުން.
Dާުeleted:
ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލް 30. (ހ) ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާއެއް މަދުވެގެން ބާއްވާނެ މިންވަރާއި،
ހިންގުން
ޖަލްސާތަކުގެ ކޯރަމާއި، ޖަލްސާތައް ބޭއް ވޭނެ ގޮތް، އަދި އެ
ކައުންސިލްގެ މަސައްކަތްތަ އް ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތުގެ ގަ ވާ އިދު، މި
ޤާނޫނަށް ޢަ މަލުކުރަން ފަށާތާ 2 (ދޭއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި
މިނިސްޓަރުގެ ލަފަޔާއެ ކު ބިއުރޯއިން އެކުލަވާލައި، މި ޤާނޫނުގެ
ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެ ވެ.
26

(ށ) ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާތައް ބޭއްވުމާގުޅޭ ކަންކަމާއި
އެ ކައުންސިލްގެ އިދާރީ ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ކަންކަން ހަމަޖައްސާނީ
ބިއުރޯއިންނެވެ.
Deleted: ¶ ހަތަރު ވަނަ ބާބު
...
ތަފާސްހިސާ ބު ގެ ޤަ އު މީ ނި ޒާމު
ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު 31. ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު އެކުލެވިގެންވަނީ ތަފާސްހިސާބުގެ މައި
އިދާރާއާއި ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ފޯރުކޮށްދޭ އެހެނިހެން އިދާރާތަކުގެ
މައްޗަށެވެ.
Deleted: ތަފާސްހިސާބުގެ މައި އިދާރާ 32. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤަ އުމީ ނިޒާމުގެ ތެރެ އިން، ރަސްމީ
Deleted: ބެާާހޭ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދޭ ތަފާސްހިސާބުގެ މައި އިދާރާ އެކުލެވިގެންވަނީ މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް
ސްޓެޓިސްޓިކްސް އާއި އެ އިދާރާގެ އެންމެހައި މުވައްޒަފުން ގެ މައްޗަށެވެ .
Deleted: ކާީަ
Deleted: ބިއުރޯ
ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ފޯރު ކޮށް ދޭ 33. (ހ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ފޯރުކޮށްދޭ އެހެނިހެން އިދާރާތަކަކީ،
Deleted: އެ
އެހެނިހެން އިދާރާތައް
ތަފާސްހިސާބުގެ މައި އިދާރާ ފިޔަވައި ، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
Deleted: ވައި
ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް އެކުލަވާލައި ، ޢާންމުކުރާ،
Deleted: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ
ސަރުކާރާއި ދައުލަތު ގެ އިދާރާތަކެވެ.
ނިޒާމުގައި ހިމެނޭނީ، .
Deleted: މުއައްސަސާތަކުގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ޔުނިޓް
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އެހެން ޤާނޫނެއް ނުވަތަ
ގަވާއިދެއްގެ ދަށުން ހަމައެކަނި އިދާރީ ބޭނުމަށް މަޢުލޫމާތު އެއްކުރާ
އިދާރާތަކެއް ރަސްމީ ތަފާސްހި ސާބު ފޯރުކޮށްދޭ އެހެނިހެން އިދާރާގެ
މާނައިގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭނެއެވެ.
Deleted: ށ (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިދާރާތައް ވާންޖެހޭނީ
Deleted: ޔުނިޓް
27

Deleted: ފަންނީގޮތުންނާއި މަސައްކަތުގެ ގޮތުން ޕްރޮފެޝަނަލީ އިންޑިޕެންޑަންޓް
ތަންތަނަށެވެ.
Deleted: އެ ޔުނިޓުތަކުގެ މަސައް ކަތްތައް
ބައްޓަންކުރަންވާނީ އެއް ވެސް ފަރާތެއްގެ ނުފޫޒު
ނުފޯރުވޭފަދަ ގޮތަކަށެވެ. ¶
ކޮމިޓީތައް އުފެއްދުން 34. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބި އުރޯއިން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަ އް
Deleted: ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ވިލަ ރެސްކުރާ ކޮމިޓީ
އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ ލަފާ ހޯދުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ
...
Deleted: އެހެނިހެން
ގަވާ އިދުގަ އި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތިން އެކަމާގުޅޭ ކޮމިޓީތަ އް އުފެއްދުމުގެ ބާރު
Deleted: މި ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ބިއު އަ ބިގެން އެވެ.
ރޯ ށް ލި ވެ
ކޮމިޓީގެ އިތުރުން، .
Deleted: ފަންނީ
ފަސް ވަނަ ބާބު
Deleted: ފަންނީ ކޮމިޓީތައް
ތަފާސްހިސާބު އެއް ކުރު މާއި، އެއްކުރެވޭ މަޢުލޫމާ ތުގެ ނަތީ ޖާ ހޯދުމާއި ،
Deleted: ޢައްޔަންކުރެވިދާނެއެވެ.
ބޭނުންކުރު ން
ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާބެހޭ 35. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރެވޭނީ، ބޯހިމެނުމުންނާއި،
ޢާންމު އުސޫލު
ސަރވޭކުރުމުންނާއި ، ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން ބަލަހައްޓާ ރަސްމީ
ތަފާސްހިސާބާއި، އެ އިދާ ރާތަކުން އެ އިދާރާތަކުގެ އިދާރީ
މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި އެއް ކޮށް ބަލަހައްޓާ ރި ކޯޑުތަ އް
ބޭނުންކޮށްގެން، އަދި ބިއުރޯއިން ޤަބޫލުކުރާ އެހެނިހެން
ގޮތްގޮތުންނެވެ.
Deleted: ވެސް (ށ) ތަފާސްހިސާބު ފޯރުކޮށްދޭ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން ތަފާސްހިސާބު
އެއްކުރުމުގައާއި، ބޭނުން ކުރުމުގައާ އި، ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި
Dާަeleted:
ބޭނުންކުރަންވާނީ ބައިނަލްއަ ޤްވާމީ ފެންވަރުގަ އި ޤަބޫލުކުރެވޭ
އުސޫލުތަކާއި ކްލެސިފިކޭޝަންތަކެވެ.
(ނ) ތަފާސްހިސާބު ފޯރުކޮށްދޭ އެންމެހައި އިދާރާތަކުގައި ތަފާސްހިސާބު
އެއްކޮށް، ރައްކާތެރިކޮށް ބަލަހައްޓައި، އެ މަޢުލޫމާތު
ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ބޭނުންކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
28

ބިއުރޯއިން ކަނޑަ އަޅާ އެއްހަމަ މިންގަނޑުތަކެކެވެ.
(ރ) ތަފާސްހިސާބުގެ މަޢުލޫމާތު ނެ ގުމުގެ މަސައްކަތްކުރަންވާނީ، އެކަމުން
ޢާންމު ފަރުދުންނަށް އުފުލަންޖެ ހޭ ބުރަ އެންމެ ކުޑަވާނެ ގޮތަކަށެވެ.
(ބ) ތަފާސްހިސާބު ބަލަހައްޓާ އިދާ ރާތަކުން ޑޭޓާ ހޯދާނެ ގޮތްތައް ނުވަތަ
މަސްދަރުތައް ކަނޑައެޅުމުގައި ޑޭޓާގެ ފެންވަރަށާއި، ލިބޭ
އަވަސްމިނަށާއި، ހިނގާނެ ޚަރަދަށާއި، މަޢުލޫމާތުދޭ ފަރާތްތަކުން
އުފުލަންޖެހޭ ބުރައަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެ ވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންވާނީ،
މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ހިމަނާފައިވާ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބުގެ
މައިގަނޑު އަސާސްތަކާ އެއް ގޮތްވާ ގޮތު ގެމަތިންނެވެ.
ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމުގެ 36. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށްޓަކައި
ހުއްދަ
ޢާންމުންނާ ސުވާލުކުރެވޭނީ އަދި ސަރވޭކުރެވޭނީ ބިއުރޯއިން ނުވަތަ
ކަމާބެހޭ އިދާރާއަކުން ހުއްދަ ދޫކުރެވޭ އޮފިސަރުންނަށެވެ.
ސަރުކާރުގެ ވު ޒާރާތަކާއި ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކުން ރަސްމީ
ބޭނުންތަކަށް ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމަށް ސަރވޭކުރެވޭނީ ހަމައެކަނި
ބިއުރޯއިން ހުއްދަ ދޫކުރާ ފަރާތްތަކަށެވެ. ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާތަކާއި
ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަ ކުން ރަސްމީ ބޭނުންތަކަށް ފިޔަވަ އި
އެހެނިހެން ކަންކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރެވޭ ސަރ ވޭތަކަށް
ބިއުރޯއިން ހުއްދަ ހޯދާކަށް ލާޒި މެއްނޫނެވެ.
(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބިއުރޯއިން ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އެހެން
އިދާރާއަކުންވެސް ތަފާސްހިސާ ބުގެ ބޭނުމަށް މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމަށް
ފޮނުވޭ ފަރާތްތަކަށް ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމުގެ ހުއްދަ އޮތްކަން
އެނގޭނެފަދަ ފާހެއް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.
29

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް ހުއްދަ ދީފައިވާ
އޮފިސަރުން ސަރވޭކުރާއިރު ، ބިއުރޯއިން ނުވަތަ ކަމާބެހޭ އިދާރާއިން
ދޫކުރާ ފާސް، ސުވާލުކުރެވޭ މީހާއަށް ފެންނަގޮތަށް ދައްކަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވާ ފާސް ދޫކުރުމާއި،
ބޭނުންކުރުމާގުޅޭ އެންމެހައި އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ
Deleted: ވެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެ ވެ.
ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު 37. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ ޤައުމީ ތަފާސްހިސާބުގެ ދުރުރާސްތާ
ސްޓްރެޓަޖީގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ދާއިރާތަކާގުޅޭ ރަސްމީ
ތަފާސްހިސާބު ފޯރުކޮށްދޭނީ އެ ދާއިރާއަ ކާގު ޅޭ ދައުލަތުގެ
އިދާރާއިންނެވެ.
(ށ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދޭ ކޮންމެ
އިދާރާއެއްގަ އިވެސް ބިއުރޯއިން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަ ކާ އެއްގޮތަށް
Dާެeleted: އެ އިދާރާއަކާ ގުޅޭ ތަފާސްހިސާބު ބަލަހައްޓައި ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ
ނިޒާމެއް އެކުލަވާލާފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
Deleted: ހެާެއްޓުމުގެ
Deleted: އިާަ، ތަފާސްހިސާބުގެ މަސަ އްކަތަށް
ޚާއްޞަކުރެ އި ޔުނި އް ޤާއިމުކޮށް، އެ (ނ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދޭ އިދާރާތަކުން
ވިފަ ވާ ޓެ
މަސައްކަތަށް ޚާއްޞަކުރެވިފަ އިވާ މުވައްޒަފުން ބިއުރޯއަށް މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރަންޖެހޭ މު އްދަތުތަކާއި،
ކަނޑައަޅަންވާނެއެ ވެ. . ތަފާސްހިސާބު ފޯރުކޮށްދޭނެ ގޮތް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ
Deleted: ޙި ގަވާއިދުގައި ބަޔާން ކުރަންވާނެއެ ވެ.
Deleted: ޞާ
Deleted: ¶ އިދާރީ ތަފާސްހިސާބު 38. (ހ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވީނަމަވެސް،
...
ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން އިދާރީ ބޭނުންތަކަށް އެއްކޮށް ބަލަހައްޓާ
މަޢުލޫމާތު، ތަފާސްހިސާބުގެ ބޭނުމަށް ބިއުރޯއަށް ބޭނުންވެއްޖެނަމަ،
ބިއުރޯއިން އަން ގާ ގޮތެއްގެ މަތިން އެ މަޢުލޫމާތު ބިއުރޯއަށް
30

ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެ ވެ.
Deleted: ޔުނިޓުގެ (ށ) އިދާރީ ތަފާސްހިސާބު ހޯދުމުގައި އެ އިދާރާއެއްގެ ފެންވަރުގައި، ޑޭޓާ
ހޯދުމާއި އެކިއެކި ޑޭޓާ ސެޓްތައް ގުޅުވަ އިގެން މަޢުލޫމާތު ހޯދައި
ދިރާސާކޮށް ބޭނުންކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެ ވެ.
(ނ) އިދާރީ ތަފާސްހިސާބު ބަ ލަހައްޓާ އެއް ވެސް އިދާރާއަކުން،
ތަފާސްހިސާބު ހޯދުމާއި ރައްކާކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ޢަމަލުކުރަމުންދާ
ގޮތް ބަދަލުކުރާނަމަ، އެ ބަދަ ލެއް ގެނައުމުގެ ކުރިން ބިއުރޯއަށާއި
ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ފޯރުކޮށްދޭ އެހެން އިދާރާތަކަށް އަންގައި އެ
އިދާރާތަކުގެ ލަފާ ހޯދަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން އިދާރީ
Deleted: ތަފާސްހިސާބު ބަލަހައްޓައި ބިއުރޯއަށް ފޯރުކޮށްދޭނެގޮތުގެ
އުސޫލުތައް ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާ އިދުގައި
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ޑެޒިގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސްޓިކްސް 39. (ހ) ޑެޒިގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ހޯދުމަށް ސަރވޭކުރާނީ ބިއުރޯއިން
ނުވަތަ އެކަމަށްޓަކައި ބިއުރޯއިން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކުންނެވެ.
Dާެeleted: (ށ) ޑެޒިގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސް ޓިކްސް ހޯދުމަށް ސަރވޭކުރުމާގުޅޭ
އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި
ބަޔާންކުރަންވާނެއެ ވެ.
Deleted: ތަފާސް ހިސާބުގެ ސިއްރު ހިފެހެއްޓުންތަފާސްހިސާބަށް ތަފާސްހިސާބަށް ޢާންމުންގެ 40. (ހ) ތަފާސްހިސާބަށް ބޭނުންވާ މަ ޢުލޫމާތު އެކި ފަރާތްތަކުން ހޯދުމަށް
ޢާންމުންގެ ފަރާތުން މަޢުލޫމާތު ހޯދާނެގޮތް ފަރާތުން މަޢުލޫމާތު ހޯދާ ނެގޮ ތް
... ސާރވޭކުރުމުގައި އަންނަނިވި ދެގޮތުންކުރެ ގޮތެއް
Deleted: ނ
ޚިޔާރުކުރެވިދާނެއެވެ.
31

(1) އެފަރާތަކާ ސީދާ ސުވާލުކޮށް މަޢުލޫމާތު ހޯދުން؛ ނުވަތަ
(2) މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމަށް ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ފޯމެއް
މެދުވެރިކޮށް މަޢުލޫމާތު ހޯދުން.
Deleted: ރ (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ފޯމެއް
Deleted: ނ މެދުވެރިކޮށް މަޢުލޫމާތު ހޯދާނަމަ، އެ މަޢުލޫމާތު ހޯދާ ބޭނުމުގެ
Deleted: އެ ފޯމު ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަ މާއި، އިތުރުން، ފޯމާ ގުޅި ގެން ޢަމަލުކުރާނެގޮތުގެ މަޢުލޫމާތު ފޯމުގައި
Deleted: ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު އަނބުރާ ޙަވާލުކުރަންޖެހޭ ބަޔާންކުރަންވާނެއެ ވެ.
ގޮތާއި މުއްދަތު .
Deleted: މާާުއެކު، އެމީހަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ލިބިފައިވާ (ނ) ސަރވޭކުރުމުގައި ކޮންމެހެން އެހެން ބަހަކުން ކުރަންޖެހޭ ސަ ރވޭތައް
އެންމެ ފަހުގެ އިލެކްޓްރޯނިކް މެއިލް އެޑްރެހަށް ނުވަތަ ފިޔަވައި އެނޫން ސަރވޭތައް ކުރިއަށް ގެންދަންވާނީ ދިވެހިބަހުންނެވެ.
ޕޯސްޓުގެ ޛަރީޢާއިން ނުވަތަ ޓެލެގްރަފިކް ވަސީލަތެއް
ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ އެމީހަކު ދިރިއުޅޭ އެޑްރެހަށް
(ރ) ބިއުރޯއިން ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އެއްވެސް އިދާރާއަކުން ތަފާސްހިސާބަށް
ފޮނުވިދާނެއެވެ. .
މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ލިޔުމެއް ފޮނުވައިފިނަމަ،
Deleted: ¶
... އެނޫން ގޮތަކަށް ސާބިތު ނުވާހާ ހިނދަކު ބެލެވޭނީ، އެ ލިޔުމަކީ މި
Deleted: ޅ
ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަކުރާ އަދި އެފަރާތަކުން ދޭންޖެހޭ މަޢުލޫމާތެއް
Deleted: ހެ
ކަމަށެވެ.
Deleted: ކ
Deleted: އ (ބ) ތަފާސްހިސާބާބެހޭ މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި އެއްވެސް
Deleted: ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ ހުއް ދަ ލިޔުމަކުން ތަނަކަށް ވަދެވޭނީ، ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ ހުއްދަ ލިޔުމަކުން
ލިބިގެން ހުއްދަދީފައިވާ އޮފިސަ ރަކަށް އެކަށީ ގެންވާ ބި އިވާ އޮ ސަރުންނަށެވެ.
ލި ފަ ފި
ވަގުތުތަކެއްގައި .
Deleted،:
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ވާ ގޮތުގެމަތިން ތަފާސްހިސާބާބެހޭ މަޢުލޫމާތު
Deleted: ކަާަށް، މީހުން ވަޒީފާގައި ގެންގުޅޭ އެއްކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި ، މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް އެއްވެސް ތަނަކަށް
ތަންތަނާއި، ޢިމާރާތްތަކާއި، އެ އްގަމުގައި ދުއްވާ
ވަދެވޭނީ، އެ ވަގުތަކު އެ ތަނެއްގެ ވެރިފަރާތް ނުވަތަ ދިރިއުޅޭ
އުޅަނދުފަހަރާއި، ކަނޑުގަ އި ދު އްވާ އުޅަނދުފަހަރު
ފަރާތެއްގެ ހުއްދަ ލިބިގެންނެވެ.
ނުވަތަ ވައިގެ އުޅަނދުފަހަރަށްމަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް
ވަދެވިދާނެއެވެ. .
32

Deleted: ވ (ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ތަނެއްގެ
ވެރިފަރާތް ނުވަތަ ތަނެއްގައި ދިރިއުޅޭ ފަރާތެއްގެ ހުއްދަ
Deleted: އ
ނުލިބިއްޖެނަމަ އެތަނަކަށް ވަދެވޭނީ، ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުންނެވެ.
ބޯހިމެނުން 41. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާބާދީއާއި ދިރިއުޅޭ ތަންތަނުގެ ބޯހި މެނުމެއް
މަދުވެގެން ކޮންމެ 10 (ދިހައެއް) އަހަރަކުން 1 (އެކެއް) ފަހަރު
Deleted: ޖެހޭ ބާއްވަން ވާނެއެ ވެ. ބޯހިމެނުން ބާއްވާނެ ތާރީޚު ބިއުރޯއިން
ކަނޑައަޅައި ދުރާލާ ޢާންމުކޮށް އިޢުލާނުކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާބާދީއާއި ދިރިއުޅޭ ތަންތަނާއި އެހެނިހެން
ބޯހިމެނުންތައް ކުރިއަށްގެންދަންވާނީ ބޯހިމެނުމާ ގުޅޭގޮތުން
ޢަމަލުކުރަމުންދާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
(ނ) ބޯހިމެނުންތަކަށް މަޢުލޫމާތު ދިނުމަކީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެ ންމެހައި
ފަރާތްތަކަށް ލާޒިމުކުރާ ކަމެކެވެ.
(ރ) ބޯހިމެނުމުގައި ބަލާނެ ކަންކަމާއި، މަޢުލޫމާތު ހޯދޭނެ ދާއިރާތަކާއި ،
ބައިވެރިވާނެ ފަރާތްތަކާއި ބޯހިމެނުމާގުޅޭ އެންމެހައި އުސޫލުތައް މި
ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
Dާެeleted: ސްޓެޓިސްޓިކަލް ރެޖިސްޓަރ ތައް 42. (ހ) ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލުމަށްޓަކައި ބި އުރޯގެ ފަރާތުން ބޭނުންވާ
Dާެeleted: ކަންކަމާގުޅޭ ދާ އިރާތަކުގެ ރެޖިސްޓަރތަކެއް ޤާއިމްކޮށް
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
Dާެeleted: (ށ) މިމާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ރެޖިސްޓަރތައް އެކުލަވާލުމަށް
ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު އެ މަޢުލޫމާތު ބަލަހައްޓާ އިދާރާތަކުން ބިއުރޯއަށް
ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
33

Dާެeleted: (ނ) ތަފާސްހިސާބުގެ ބޭނުމަށް އެ ކުލަވާލެވޭ ރެޖިސްޓަރތަކު ގައި ހިމެނޭ
މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދެވޭނީ ހަމައެކަނި ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ
Deleted: ޔުނިޓް ނިޒާމުގައި ހިމެނޭ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލާ އިދާރާތަކުގެ
ތަފާސްހިސާބުގެ މަސައްކަތަށް ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި ބިއުރޯއިން
ކަނޑައަޅާ އުސޫލެއްގެ މަތިން، ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަންގެ ހުއްދައާ
އެކު ގައެވެ.
ތަފާސްހިސާބާބެހޭ މަ ޢުލޫމާތުގެ 43. (ހ) ތަފާސްހިސާބު ހޯދުމަށްޓަކައި ހިންގޭ ޙަރަކާތްތަކުން އެއްކުރެވޭ
ނަތީޖާ ހޯދުމާއި ބޭނުންކުރުން
މަޢުލޫމާތު ކޯޑުކުރުމުގައި ބޭނުންކުރެވޭ ކޯޑިން ގ ސިސް ޓަމްތައް
އެއް ގޮތްކުރުމަކީ ބިއުރޯގެ ޒިންމާއެކެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތު ކޯޑުކު ރުމުގައި
ބޭނުންކުރަންވާނީ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފެންވަރުގައި ތައްޔާރުކުރެ ވިފައިވާ
ކްލެސިފިކޭޝަން ސިސްޓަމެ އް ނުވަތަ ބައިނަލް އަޤްވާމީ އަދި ޤައުމީ
ފެންވަރުގެ ސިސްޓަމެއްގެ މައްޗަށް ބުރަވެ ތައްޔާރުކުރެވިފައިވާ
ކްލެސިފިކޭޝަން ސިސްޓަމެކެވެ. އަލަށް ތައްޔާ ރުކުރެވޭ
ކްލެސިފިކޭޝަން ސިސްޓަ މްތަކަކީ ބިއުރޯއިން ޤަބޫލުކުރާ
ސިސްޓަމްތަކަކަށް ވާން ވާނެއެވެ.
(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްކުރެވޭ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކުރުމުގައި ފުރަތަމަ
އަމާޒުކުރަންވާނީ އެ މަޢުލޫމާތެއް އެއްކުރެވުނު މަޤްޞަދު
ފުރިހަމަކުރުމަށެވެ. އޭގެ އިތުރުން، ނެގޭ މަޢުލޫމާތުގެ މައްޗަށް
އިތުރު ދިރާސާކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ހުޅުވިފައި އޮންނަން ވާނެއެވެ.
(ރ) ޑެޒި ގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސް ޓިކްސްގެ ގޮތުގަ އި ކަނޑައެޅޭ އެއްވެސް
މަޢުލޫމާތެއް ޢާންމުކުރަންވާނީ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުގަ އި
އެކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އިދާރާ ނުވަތަ ބިއުރޯއިންނެވެ.
34

(ބ) ތަފާސްހިސާބުގެ ގޮތުގައި އެއްކުރެވޭ މަޢުލޫމާތު ދައުލަތުގެ އެހެން
އިދާރާތަކުގެ ބޭނުމަށް އެ އިދާރާތަކަށް ފޯރުކޮށްދެވޭނީ، މި ޤާނޫނުގައި
ބަޔާންކުރާ ސިއްރު ހިފެހެއްޓެމުގެ އަސާސްތަކާ ޚިލާފުނުވާގޮތަށް
ބިއުރޯއިން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަ ކާ އެއްގޮތް ވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
މަޢުލޫމާތުގެ ފެންވަރު 44. (ހ) މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރާ ހުރިހާ
ހިފެހެއްޓުން
އިދާރާތަކަކުންވެސް އެއް ކޮށް، އެކުލަވާލާ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބަކީ
ފެންވަރުގެ ގޮތުން އިތުބާރުހު ރި، ވަގުތަށް އެކަށޭނަ، ހުރިހާ
Deleted: ވައި ފަރާތްތަކަށް އެއް ހަމައެއްގައި ފޯރުކޮށްދެވޭ ވަސީލަތެއްތޯ ބަލައި
ޔަޤީންކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ތަފާސްހިސާބުގެގޮތު ގައި ހޯ ދައި، އެއްކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތު
ޢާންމުކުރަންވާނީ ޖުމްލަ ހި ސާބުތަކެއްގެ ގޮތުގައި ، ބިއުރޯއިން
ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
(ނ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބުގެ ފެންވަރު ހިފެހެއްޓުމުގެގޮތުން، އެކި
Deleted: ޔުނިޓް ދާއިރާތަކުން ތަފާސްހިސާބު އެއް ކޮށް، ބަލަހައްޓާ އިދާރާތަކުގެ
ފެންވަރުގައި އެކި ޑޭޓާ ގުޅުވައިގެން ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލުމަށް
ބޭނުންކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ހަރުދަނާކުރުމުގެގޮތުން އާ
ޓެކްނޮލޮޖީއާއި އެހެނިހެން ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކުރުމާއި،
ޔުނިވަރސިޓީ ، ޕްރައި ވެޓް ސެކްޓަރ އަދި ސި ވިލް ސޮސައިޓީން
އެއްކުރާ ޑޭޓާތައް ބޭނުންކުރަ ންވާނީ، ތަފާސްހިސާބުގެ އުސޫލުތަކާ
އެއް ގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
35

ދިރާސާ ކުރުމަށް ތަފާސްހިސާބު 45. (ހ) އެއް ވެސް ފަރާތަކުން ކުރާ ދިރާސާއަކަށް ޢާންމުކޮށްފައިވާ ރަސްމީ
ބޭނުންކުރުން
ތަފާސްހިސާބުގެ ތަފްޞީލު މަޢުލޫމާތެއް ބޭނުންވާނަމަ މި މާއްދާގައި
ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އެ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އެދި
ބިއުރޯއަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
Deleted: ރާާު (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން
ދިރާސާއަކަށްޓަކަ އި، ތަފާސްހިސާބު ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އެދި
ހުށަހަޅާއިރު، އެ ދިރާސާއަކާބެހޭ މަޢުލޫމާތާއި، އެ ދިރާސާއަށް
ތަފާސްހިސާބު ބޭނުންވާ މިންވަރާއި، އެ ދިރާސާ ގެ ބޭނުން
Deleted: ހިމެނޭގޮތުން ތައްޔާރުކޮށްފައި ވާ ޕްރޮޕޯސަލެއ އެނގޭގޮތަށް، އެކަމަށް އެދި ބި އުރޯއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
Dާްeleted:
(ނ) ދިރާސާކުރުމުގެ ބޭނުމަށް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ތަފާސްހިސާބު
ފޯރުކޮށްދެވޭނީ، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ސިއްރު ހިފެހެއްޓުމުގެ
Deleted: ތު އުސޫލާ އެއްގޮތް ވާ ގޮތުގެމަތިން ޢަމަލުކުރުމަށް ޝަރުޠުކޮށް، އެ
އުސޫލާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް ނުވަތަ ލިޔެކިޔުމެއް
އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދޫކުރެވޭ ނީ، އެފަދައިން ދޫކުރެ ވޭ މަޢުލޫމާތު
ބޭނުންކުރެވޭނެ ގޮތާއި، ސިއްރު ހިފެހެއްޓުމާގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި،
ދިރާސާކޮށް ނިންމުމަށްފަހު ލިޔެކިޔުން ނައްތާލުމާގުޅޭ މާއްދާތައް
ހިމެނޭގޮތުން އެކުލަވާލާފައިވާ އެއްބަސް ވުމެއްގައި އެފަރާތަކާއެކު
ސޮއިކުރުމަށްފަހުގައެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބިއުރޯއިން ފޯރުކޮށްދޭ މަޢުލޫމާތަށް ބިނާ ކޮށްގެން
ހަދާ ދިރާސާތައް، އިތުރު އަގަ ކާ ނުލައި ބިއުރޯއިން އެދިއްޖެ
ހިނދެއްގައި ބިއުރޯއަށް ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
36

ހަވަނަ ބާބު
މަޢު ލޫމާތު ގެ ސި އްރު ހިފެހެ އް ޓު މާއި ޢާންމުކު ރު ން
މަޢުލޫމާތުގެ ސިއްރު ހި ފެހެއްޓުން 46. (ހ) ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި ޢާންމުންގެ ފަރާތުން
މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް ކުރާ ސަ ރވޭތަކު ގައި ހޯދާ މަޢުލޫމާތުގެ ސިއްރު
ހިފަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި، އެ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކުރަންވާނީ،
ހަމައެކަނި ސަރވޭގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ވަކި ފަރާތެއްގެ މަޢުލޫމާތު
ހާމަނުވާނެ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އެއް ވެސް ޙާލެއްގަ އި އަމިއްލަ
ފަރާތެއްގެ ޒާތީ މަޢުލޫމާތު ހާމަކޮށްގެންނުވާނެއެވެ .
(ށ) ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމުގެ ބޭނުމަށް ޢާންމުންގެ ފަރާތުން މަޢުލޫމާތު
ހޯދުމަށް ސަރވޭކުރާއިރު، މަޢުލޫމާތު އެއްކުރެވޭ ބޭނުމާއި ޖަވާބުދޭ
މީހާގެ މަޢުލޫމާތު ސިއްރުކުރެވޭނެކަން ޖަވާބުދޭ މީހާއަށް ހުއްދަ
ދީފައިވާ އޮފިސަރު ކިޔައިދޭންވާނެއެވެ.
Deleted: މަޢުލޫމާތުގެ ސިއްރު ހި ފެހެއްޓުން (ނ) ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލުމަށްޓަކައި ވަކިވަކި ފަރުދުންނާއި،
Deleted: ހ ވިޔަފާރިފަދަ ތަންތަނުން އެއް ކުރާ ފަރުދީ މަޢުލޫމާތު އެކުލެވޭ ޑޭޓާ
، ބޭނުންކުރެވޭނީ ހަމައެކަނި ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލުމަށެވެ.
Deleted:
Deleted: ށ (ރ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް، ބަލަހައްޓާ ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން
އެފަދަ ފަރުދީ މަޢުލޫމާތު އެކުލެވޭ ޑޭޓާގެ ސިއްރު ހިފެހެއްޓުން
Deleted: ނަގައި
ލާޒިމުވެގެންވެއެވެ.
Deleted: ނ (ބ) ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި
ފަރާތްތަކުންވެސް، މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް ބޯހިމެނުމުގައާއި
ސަރވޭކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި، ފޯމުތައްފަދަ ތަކެތި
އެ ދާއިރާތަކާގުޅޭ ތަފާސްހިސާބު ހަދައި ޢާންމުކުރެވެންދެން
ސިއްރުގެ ގޮތު ގައި ހި ފަހައްޓައި، ރައްކާތެރިކަމާއެކު
37

ބަލަހައްޓަންވާނެއެ ވެ. އަދި، ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލަ އި ނި މުމާއެކު
Deleted: އެ އެއްޗެހި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެމަތިން އެ އެއްޗެހި
ނައްތާލަންވާނެއެ ވެ.
Deleted: ރ (ޅ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، ބިއުރޯ އަދި ތަފާސްހިސާބުގެ
ޤައުމީ ނިޒާމުގައި ހިމެނޭ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބާބެހޭ މަޢުލޫމާތު
Dާަeleted: ފޯރުކޮށްދޭ އިދާރާތަކުގަ އި ތަފާސްހިސާބުގެ މަސައްކަތަށް
ޚާއްޞަކުރެވިފައިވާ މުވައްޒަފު ންނަކީ މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރުމަށާއި
Deleted: ޤާއިމުކުރެވޭ
ތަފާސްހިސާބުގެ ސިއްރު ހިފެހެއްޓުމަށް އެއްބަސްވެ އިޤްރާ ރެއްގައި
Deleted: ޔުނިޓްތަކުގެ
ސޮއިކޮށް ، އެ އަށް ފުރިހަމައަށް ޢަމަލުކުރަންޖެހޭނެ ބައެކެވެ.
Dާާeleted:
Deleted: އަ
(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަ ޔާންކުރާ އިޤުރާރު އޮންނަންވާ ގޮތް، މި
Deleted: ބ
ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
Deleted: ރ
Dާްeleted:
(އ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތަފާސް ހިސާބަށް މަޢުލޫ މާތު އެއްކުރުމުގައާ އި
Deleted: ޅ ޢާންމުކުރުމުގައި ސިއްރު ހިފެހެއްޓުމުގެގޮތުން ދައުލަތުގެ
އިދާރާތަކުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ނެ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން
ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަ ޔާންކުރަންވާނެއެ ވެ.
ތަފާސްހިސާބު ޢާންމުކުރު ން 47. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްކުރެ ވޭ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކުރެވޭނީ ހަމައެކަނި
ތަފާސްހިސާބުގެ ބޭނުމަށެވެ.
Deleted: ހ (ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ކިބައިން ހޯދާ މަޢުލޫމާތެއް
ތަފާސްހިސާބުގެ ގޮތުގައި ޢާންމުކުރާއިރު އެ މަޢުލޫމާތެއް ނި ސްބަތްވާ
Deleted: ކުާަން
ފަރާތެއް ހާމަވާގޮތަށް ޢާންމުކޮ ށްގެން ނުވާނެއެވެ.
Deleted: ދިން
Deleted: ށ (ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްކުރެވޭ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް ކަ މާނުބެހޭ
ފަރާތަކަށް، މި މާއްދާގެ (ރ) ގައިވާ ގޮތަށް މެނުވީ
Deleted: ގެ (ހ) އާއި (ށ)
38

ހާމަކޮށްގެންނުވާނެއެ ވެ.
Deleted: ނ (ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތަފާސްހިސާބުގެ މަސައްކަތަށް
ޚާއްޞަކުރެ ވިފައިވާ މުވައްޒަފަ ކަށް މެނުވީ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
މަޢުލޫމާތެއް، އެ މަޢުލޫމާތު ދިން ފަރާތުގެ، ނުވަތަ ވިޔަފާރިއެއްނަމަ
އެ ވިޔަފާރިއެއް ނުވަތަ މަސައްކަތެއް ހިންގާ ބެލެހެއްޓުމާ ޙަވާލުވެ
ހުރި ފަރާތުގެ ހުއްދަ ލިޔުމަކުން ހޯދުމަށްފަހުގައި މެނުވީ ހުއްދަ
ދީފައިވާ އޮފިސަރަކު ހާމަކޮށްގެންނުވާނެއެވެ .
(1) މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް ފޯރުކޮށްދީފައިވާ މަޢުލޫމާތެއް ނުވަތަ
އެފަދަ މަޢުލޫމާތެއްގެ ބައެއް ؛
(2) މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް ކުރެވިފައިވާ ސުވާލެއްގެ ޖަވާބެއް؛
(3) ސުވާލަކަށް ދީފައިވާ ޖަވާބުގައި ހިމެނޭ މަޢުލޫމާތެއް
ބޭނުންކޮށްގެން ހަދާފައިވާ ރިޕޯޓެއް ނުވަތަ ޚުލާޞާ
ލިޔުމެއްގަ އި އެ މަޢުލޫމާތު އެކުލެވިގެންވާ ގޮތުން އެއީ
ކާކުކަން، ނުވަތަ ކޮން ވިޔަފާރިއެއް ކަން ނުވަތަ
މަސައްކަތެއް ކަން ފަހަރުގަ އި ހާމަވެދާނެކަމަށް ލަފާކުރެވޭ
ރިޕޯޓާއި ލިޔުން؛
Deleted: ކޮމްޕިޔުޓަރު އަދި މިނޫންވެސް
(4) އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަ ތެއް ބޭނުންކޮށްގެން
Deleted: ރ ރައްކާކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތެއް ނުވަތަ އެފަދަ މަޢުލޫމާތެއްގެ
Deleted: ހަާީކު ބައެއް.
Deleted: ކުާަން
(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައިވާ މަޢުލޫމާތުގެ ތެރެއިން އެއްވެސް އަމިއްލަ
Deleted: ކުާަން
ފަރުދެއްގެ، ނުވަތަ ވިޔަފާރިއެއްގެ، ނުވަތަ މަސައްކަތެއް ކުރާ
Deleted: މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ މަޢުލޫމާތު
ފަރާތެއްގެ މަޢުލޫމާތު، ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ޙާލަތުގަ އި އެފަ ރާތަކުން
Dާުeleted:
39

އަމިއްލައަށް ޝާއިޢުކުރާ ޙާލަތުގައި، ނުވަތަ އެފަދަ މަޢުލޫމާތު
Deleted: ކޮމްޕިއުޓަރުގެ އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތްތަކުގެ ޛަރީޢާއިން ޢާންމުކޮށް ލިބެން ހުންނަ
ގޮތަކަށް ބަހައްޓާނަމަ މި މާއްދާގެ (ނ) އިން އި ސްތިސްނާވާނެއެވެ.
Deleted: ޞީ
Deleted: ބ (ޅ) ރިޕޯޓެއް ނުވަތަ ރިޕޯޓެއްގެ ޚުލާޞާއެއް ނުވަތަ އެފަދަ ލިޔުމެއްގައި
ހިމެނޭ މަޢުލޫމާތެއް ޝާއިޢުކުރުމުގެ ސަބަބުން އެ މަޢުލޫމާތެއް
ރައްދުވާ ފަރާތް ޢާންމުކޮށް އެނގުމުގެ ހަމައެކަނި ސަބަބަކީ
އެފަރާތަކީ އެ ދާއިރާގައި ޙަރަކާތްތެރިވާ ހަމައެކަނި ފަރާތް
ކަމުގައިވާނަމަ، ޝާ އިޢުކުރެ ވޭ މަޢުލޫމާތު ރައްދުވާ ފަރާތުން އެ
އެއްޗެއް އުފެއްދުމަށް ޚަރަދުކުރާ މިންވަރު ނުވަތަ އެކަމަށް
ރައުސްމާލު ބޭނުންކުރެވޭ ޢަ ދަދު ނުވަތަ އެ މަސައްކަތުން ލިބޭ
ފައިދާގެ މިންވަރު ހާމަނުވާނެ ފަދައިން އެ މަޢުލޫމާތެއް
Deleted: ނ ޝާއިޢުކުރުމަކަށް މި މާ އްދާގެ (ރ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރު
ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
Deleted: ¶ (ކ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވީނަމަވެސް، މި
...
ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއް ކުރާ މަޢުލޫމާތުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އަމިއްލަ
Deleted: ގަ ފަރުދެއްގެ މަޢުލޫމާތު، އެއް ވެސް ތަޙްޤީޤަކަށް ނު ވަތަ ދަޢުވާއެއް
އުފުލުމަށް ނުވަތަ ކޯޓެއްގައި ހިނގަމުންދާ މައްސަލައަކަށް ނުވަތަ
އިދާރީ ފިޔަވަޅެއް އެޅުމަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ބޭނުންކޮށްގެން
ނުވާނެއެވެ.
Deleted: ¶ (އ) ތަފާސްހިސާބުގެ ބޭނުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް
...
Deleted: ވ ބޯހިމެނުމުގައާއި ސަރވޭކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި،
ފޯމުތައްފަދަ ތަކެތި އެ ދާއިރާތަކާގުޅޭ ތަފާސްހިސާބު ހަދައި
ނިމުމާއެކު ނައްތާލަންވާނެއެވެ.
އެޑްވާންސް ރިލީސް ކަލެންޑަރ 48. (ހ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ޢާންމުކުރަންވާނީ އެންމެހައި ފަރުދުންނަށް
40

Deleted: އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ނުފޫޒަކާ ނުލައި އެއްހަމައެ އްގައި ލިބޭފަދަ ގޮތަކަށް ދުރާލާ ކަނޑައެ ޅި
ޢާންމުކުރެވިފައިވާ ރިލީސް ކަލެ ންޑަރާ އެއްގޮތް ވާ ގޮތު ގެމަތިންނެވެ.
(ށ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރާ އެންމެހައި އިދާރާތަކާއި ބިއުރޯއިން،
ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އުފައްދަންޖެހޭ
ޑެޒިގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ޢާންމުކުރާނެ ގޮތާއި ޢާންމުކުރާނެ
ތާރީޚުތައް، ޤައުމީ ތަފާސްހިސާބުގެ އަހަރީ ޕްރޮގްރާމްގަ އި
ބަޔާންކޮށް، ޢާންމުކޮށް އިޢުލާނުކޮށް، އެ ތާރީޚުތަކަށް
ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ. އެ ތާރީޚުތަކަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް
ގެންނަނަމަ، ދުރާލައި އާ ތާރީޚު ކަނޑައަޅައި، އެކަން ޢާންމުކޮށް
އަންގަންވާނެއެ ވެ.
ފަރުދު ންގެ ޒިންމާ 49. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބާރު ލިބިގެން ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމުގެ
މަސައްކަތުގައި ޙަރަ ކާތްތެރިވާ، ހުއްދަދީފައިވާ އޮފިސަރަކު ޢާންމު
Dާާeleted: ފަރުދުންގެ ކިބައިން މަޢުލޫމާތަކަށް އެދިއްޖެ ހިނދެއްގައި،
އެފަރާތަކަށް ތެދު މަޢުލޫމާތު ދޭންވާނެއެވެ.
(ށ) މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމަށްޓަކައި ބިއުރޯއިން ތައްޔާރުކޮށްފަ އިވާ ފޯމުފަދަ
ލިޔުމެއް ފުރިހަމަކޮށް ވަކި މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ބިއުރޯއަށް
ހުށަހެޅުމަށް އަންގައިފިނަމަ އެ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އެ ފޯމެއް
ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު ބިއުރޯއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ނ) ތަފާސްހިސާބުގެ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމުގެ މަސައްކަތުގައި ޙަރަކާތްތެރިވާ
ހުއްދަ ދީފައިވާ އޮފިސަރެއްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާ ކުރުމަށް
ހުރަސްއެޅުމުގެ ގޮތުން އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެއްވެސް ޢަމަލެއް
ހިންގައިގެން ނު ވާނެއެވެ.
(ރ) ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި ބިއުރޯއިން ނުވަތަ ދައުލަތުގެ
41

އެއްވެސް އިދާރާއަކުން ކުރާ ސަރވޭއެއްގައި ނުވަތަ އެފަދަ
އިދާރާތަކުން ދޭ ފޯމެއްގަ އި ތެދު ނޫން މަޢުލޫމާތު ދީގެންނުވާނެއެވެ.
(ބ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތަފާސްހިސާބާބެހޭ މަޢުލޫމާތެއް އެއްވެސް
ފަރާތަކަށް ދިނުމުގެ ކުރިން، މަޢުލޫމާތު އެއްކުރަން ދާ ފަރާތަކީ
އެކަމުގެ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ މީހެއްކަން ޔަޤީންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި
Deleted: ލިޔުމެއް ނުވަތަ އެފަދަ ހުއްދައެއް އޮތްކަން އެނގޭފަދަ ފާހެއް ނެތް ފަރާތަކަށް
މަޢުލޫމާތު ދިނުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލާޒިމުވެގެނެއް ނުވެއެ ވެ.
ހަތް ވަނަ ބާބު
ފިޔަވަޅު އެޅުން
Deleted: ބެާާހޭ އަމިއްލަ މަންފާއަށް މަޢުލޫމާތު 50. (ހ) ބިއުރޯގެ މުވައްޒަފަކަށް ނުވަތަ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ފޯރުކޮށްދޭ
ބޭނުންކުރުން
އެހެނިހެން އިދާރާއެއް ގެ މުވައްޒަފަކަށް ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގައި ލިބޭ
Deleted: ޤައުމީ
މަޢުލޫމާތެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ކުރިން، ސީދާގޮތެއްގައި ނުވަތަ
ނުސީދާގޮތެއްގައި ނަމަވެސް އޭނާގެ އަމިއްލަ މަންފާއަށް ނުވަތަ
ފައިދާއަށް އެ މަޢުލޫމާތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
Deleted: މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު ކުރި (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު ކުރި ޢަމަލުގެ
ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަ ތްކޮށް އޭނާ ވަ ޒީފާއިން ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އޭ އާ އެ އެކު، އެ ކު 5،000/- ސް ސް(
ނާ މެދު ފިޔަވަޅު ޅުމާ މީހަ)ފަ ހާ
އޭގެ އިތުރުން، އެ މީހަކު 60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް)
ރުފިޔާއާއި /- 60,000 (ފަ ސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ
ރުފިޔާ އަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެން ވެއެވެ.
އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެން ވެއެވެ. ¶
Deleted: ¶
ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ތަފާސް ހިސާބު 51. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަކަށް ފިޔަވައި، މި ޤާނޫނުގެ
އެއްކުރުން
ދަށުން ހުއްދަ ދީފައިވާ އޮފިސަރަކަށް، އެފަރާތަކަށް ދީފައިވާ އިމުގެ
ބޭރުން ތަފާސްހިސާބާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ ތަފާސްހިސާބު
އެއްކޮށްގެން ނުވާނެ އެވެ.
42

Deleted: މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު ކުރި (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު ކުރި ޢަމަލުގެ
ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އޭނާ ވަޒީފާއިން ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެ ވެ. އޭނާއާމެ ޔަވަޅު އެޅުމާ އެކު، އެ މީހަކު 5،000/- (ފަސްހާސް)
ދު ފި
އޭގެ އިތުރުން، އެ މީހަކު 60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް)
ރުފިޔާއާއި /- 60,000 (ފަ ސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ
ރުފިޔާ އަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެން ވެއެވެ.
އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. ¶
Deleted: އު ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ހޯދާފައިވާ 52. (ހ) ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ފޯރުކޮށްދޭ އެއްވެސް އިދާރާއަކުން، މި
މަޢުލޫމާތު ހާމަ ކުރުން
ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ހޯދާފައިވާ މަޢުލޫމާތެއް، އެކަން އެނގިހުރެ
Deleted: އްާަ
ޝާއިޢުކޮށް ނުވަތަ އެހެން ފަރާތަކަށް ފޯރުކޮށްދީގެންނުވާނެއެވެ.
Dާާeleted:
Deleted: މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު ކުރި (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު ކުރި ޢަމަލުގެ
ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އޭނާ ވަޒީފާއިން ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ވަ ޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތި ޔާރު ވަ ޒީފާދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އޭ އާ ޅު އެޅު އެކު، އެ ހަކު 5،000/- ސްހާސް(
ނާ މެދު ފިޔަވަ މާ މީ)ފަ
އޭގެ އިތުރުން، އެ މީހަކު 60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް)
ރުފިޔާއާއި /- 60,000 (ފަ ސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ
ރުފިޔާ އަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން ޢަ ދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެން ވެއެވެ.
އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެ ވެ. ¶
ހުއްދަނެތި މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުން 53. (ހ) އަދާކުރާ ވަޒީފާ ގެ ގޮތުން ލިބޭ މަޢުލޫ މާތެއް، ހުއްދަ ނެތި
ޢާންމުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ ކަމާނުބެހޭ ފަރާތަކަށް އެފަދަ
މަޢުލޫމާތެއް ހާމަކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.
Deleted: މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު ކުރި (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު ކުރި ޢަމަލުގެ
ޢަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަ ތްކޮށް އޭނާ ވަ ޒީފާއިން ކުޑަބޮޑުމިނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އޭ އާ އެ އެކު، އެ ކު 5،000/- ސް ސް(
ނާ މެދު ފިޔަވަޅު ޅުމާ މީހަ)ފަ ހާ
އޭގެ އިތުރުން، އެ މީހަކު 60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް)
ރުފިޔާއާއި /- 60,000 (ފަ ސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ
ރުފިޔާ އަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން ޢަ ދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެން ވެއެވެ.
އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. ¶
ޒިންމާއަދާކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުން 54. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަ ދީފައިވާ އޮފިސަރަކު އަދާކު ރަންޖެހޭ
43

މަސްއޫލިއްޔަތެއް އަދާކުރުމުގައި، އެއްވެސް ފަރާތަކުން
ހުރަސްއަޅައިގެންނުވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، ކަމުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް
1000 5,000:Deleted ރިޢާޔަތްކޮށް 1،000/- (އެއްހާސް) ރުފިޔާއާ 5،000/- (ފަސް
ސް ހާސް(ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޢަ ދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އި ޚްތިޔާރު
Deleted: ފަ
ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
5000 30,000:Deleted
Deleted: ތިރީ
ޝަޚްޞު އޮޅުވާލު ން 55. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތަފާސް ހިސާބު އެއްކުރުމަށް ހުއްދަ ދީފައިވާ
Deleted: ހުއްދަ ދީފައިވާ އޮފިސަރަކު ކަމުގައި ދެއްކުން
އޮފިސަރަކު ފިޔަވައި އެހެން އެއް ވެސް ފަރާތަކުން އެފަރާތަކީ
ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމުގެ ހުއްދަ އޮތް ފަރާތެއްކަމުގަ އި ދައްކައި،
މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމުގެ މަސައްކަތްކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
5,000:Deleted (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، 5،000/- (ފަސް ހާސް)
ރުފިޔާއާ 30،000/- (ތިރީސް ހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޢަދަދަކުން
30,000:Deleted
ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިތުރުން، ޖިނާއީ ކުށްތައް ކަނޑައެޅިފައިވާ
Deleted: އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެ ވެ.
ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އެ މީހަކާމެދު ޖިނާއީ ދަޢުވާކުރަންވާނެއެވެ.
މަޢުލޫމާތު ފު ރިހަމަކުރުމަށްފަހު 56. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމަށް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް
އަނބުރާ ރައްދުނުކުރުން
ފޮނުވާފައިވާ ނުވަތަ އެފަރާތަކާ ޙަވާލުކުރެވިފައިވާ، މަޢުލޫމާތު
ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު އަނބުރާ ރައްދުކުރަންޖެހޭ އެއްވެސް ކަ ރުދާހެއް
ނުވަތަ ފޯމެއް ނުވަތަ އެނޫ ންވެސް އެފަދަ ލިޔުމެއް، އަނބުރާ
ފޮނުވަން ކަނޑައެޅިފައި ވާ މުއްދަތުގައި ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
2،500:Deleted (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު 2،500/- (ދެހާސް
ފަސްސަތޭކަ(ރުފިޔާއާ 5،000/-)ފަސް ހާސް(ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ
5,000:Deleted
ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
Deleted: ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޢަދަދަކުން
44

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވީ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއަކުންނަމަ، އެ
މުއައްސަސާ ހިންގުމާ ޙަވާލުވެ ހުރި އެންމެ އިސް ފަރާތް މި
މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރަންވާނެއެވެ.
މަޢުލޫމާތު ނު ދިނުން 57. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަ ދީ ފައިވާ އޮފިސަރަކު ކުރާ ސުވާލުތަކަށް
ޖަވާބުދީ އެފަރާތަކުން ސާފުކުރަން ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު މި
ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮ ތުގެމަތިން ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
5,000:Deleted (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު 5,000/- (ފަސް ހާސް)
ރުފިޔާއާ 30,000/- (ތިރީސް ހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޢަދަދަކުން
ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބިގެންވެ އެވެ.
Deleted: ¶
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވީ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއަކުންނަމަ، އެ
މުއައްސަސާ ހިންގުމާ ޙަ ވާލުވެ ހުރި އެންމެ އިސް ފަރާތް މި
މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރަންވާނެއެވެ.
މަޢުލޫމާތު ދިނުމުގައި 58. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމުގައި އެފަރާތަކަށް
އިހުމާލުވުން
ފޮނުވާފައިވާ ރައްދުކުރަންޖެހޭ އެ އްވެސް އެއްޗެއް ނު ވަތަ ފޯމެއް
ނުވަތަ އެފަދަ އެހެން ލިޔުމެ އް ފުރިހަމަކުރުމުގައި، ނުވަތަ ކުރާ
ސުވާލަކަށް ނުވަތަ މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރުމަށް ބޭނުންވެގެން އެހުމުން
ޖަވާބުދިނުމުގައި، ނުވަތަ މަޢުލޫމާތެއް ނުވަތަ ބަޔާނެއް ދިނުމުގައި
ތެދު ނޫން މަޢުލޫމާތު ހިމަނައިގެންނުވާނެއެ ވެ.
2،500:Deleted (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މީހަކު 2،500/- (ދެ ހާސް
ފަސްސަތޭކަ(ރުފިޔާއާ 5،000/-)ފަސް ހާސް(ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ
5,000:Deleted
ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބިއުރޯއަށް ލިބި ގެންވެ އެވެ.
45

ޖިނާއީ ކުށަށް އަދަބު 59. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މަނާކޮށްފައިވާ ކަމެއް ކުރާ ފަރާތްތަކާމެދު ނުވަތަ މި
ކަނޑައެޅުން
ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ ފަރާތްތަކާމެދު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަޅާ އިދާރީ ފިޔަވަޅުގެ
އިތުރުން، ޖިނާއީ ކުށްތައް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ޤާނޫނެއް ގެ ދަށުން އެ ފަރާތެއްގެ
މައްޗަށް ޖިނާއީ ދަޢުވާކޮށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމަކަށް މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް
ނާޅައެވެ.
އަ ށްވަނަ ބާ ބު
މާލީ ކަން ކަން
ބަޖެޓު 60. ބިއުރޯގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ، ކޮންމެ
Deleted: އްާެ އަހަރަކުވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގަ އި
ހިމަނައި، ބިއުރޯއަށް ދޫކުރަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން، ބިއުރޯ ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ
Dާެeleted:
ފައިސާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނުމަށްޓަކައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006
Deleted: ދަށުން ދައުލަތުގެ މާލިއްޔާ އިން
(ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ
Deleted: އިން ބަޖެޓު އެކުލަވާލައި،
އެއް ގޮތްވާ ގޮތު ގެމަތިން ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމުގެ
Deleted: މިނިސްޓްރީން
މަސްއޫލިއްޔަތު ޙަވާލުކޮށްފައިވާ މިނިސްޓަރަށް، މިނިސްޓްރީން
Deleted: މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސްއަ
ފޮނުވަންވާނެއެ ވެ.
Deleted:
ޚިދުމަތުގެ ފީ 61. ބިއުރޯއިން ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތްތަކަށް ޚިދުމަތުގެ ފީއެއް ނެގުމުގެ އިޚްތިޔާރު
ބިއުރޯއަށް ލިބިގެން ވެއެވެ. އެގޮތުން ދެވޭ ޚިދުމަތަށް ފީ ނެގޭނެ މިންވަރާއި
އުސޫލު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބިއުރޯއިން ހަދާ ގަވާ އިދުގަ އި
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
މާލީ ކަންކަން 62. ބިއުރޯގެ އެންމެހައި ހިސާބުތަ ކާއި ލިޔެކިޔުންތައް ބަލަހައްޓަންވާނީ ޤާނޫނު
ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އާ އެ އްގޮތް ވާ
ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
އޮޑިޓްކުރުން 63. ބިއުރޯގެ އާމްދަނީއާއި ޚަރަދާއި މިލްކިއްޔާތާއި، މާލީ ޒިންމާތަކާބެހޭ ހިސާބު،
46

Deleted: އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޝްވަރާއާ އެކު، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅާ
ގޮތެއްގެމަތިން ލިޔެ ބަލަހައްޓައި އޮޑިޓްކުރަންވާނެ އެވެ.
Deleted: މަާުށްފަހު، އެކުލަވާލެވޭ މާލީ ބަޔާނެއް
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް
ފޮނުވަން. އަހަރީ ރިޕޯޓު 64. ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއް ނިމޭތާ 3 (ތިނެއް) މަސް ދު ވަހުގެ ތެރޭގައި
ފާއިތުވެދިޔަ އަހަރު ބިއުރޯ ހިނގާފައިވާ ގޮތާއި ބިއުރޯ ގެ ޙަރަކާތްތަކާބެހޭ
Deleted: ކައުންސިލަށް ރިޕޯޓެއް އެކުލަވާލައި، ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން އެ ރިޕޯޓު މިނިސްޓަރަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
Deleted: އަދި އެ ރިޕޯޓުގެ ކޮޕީއެއް ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހަށް ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން ފޮނުވަންވާނެއެވެ. ¶
ނުވަ ވަނަ ބާ ބު
އެހެ ނިހެން ކަން ކަ ން
ސިއްރު ހިފެހެއްޓުން 65. (ހ) ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކަ އުންސިލްގެ މެންބަރެއްގެ ހައިސިއް ޔަތުން ނުވަތަ
ކޮމިޓީ މެންބަރެއްގެ ހައި ސި އްޔަތުން އެ މެންބަރުންނަށް ލިބޭ
މަޢުލޫމާތަކީ ސިއްރުގެ ގޮތުގައި ހިފަހައްޓަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތެވެ. އެފަދަ
މަޢުލޫމާތެއް، ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެމަތިން ހާމަކުރަންޖެހޭ
ފަރާތަކަށް ހާމަކުރާ ކުރުން ފިޔަވައި އެއް ވެސް ފަރާތަކަށް
ހާމަކޮށްގެންނުވާނެއެ ވެ.
(ށ) ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލްގެ މެމްބަރުން، ތަފާސްހިސާބުގެ ސިއްރު
ހިފެހެއްޓުމަށް އެއްބަސްވެ އިޤްރާރެއްގައި ސޮއިކޮށް، އެއަށް
ފުރިހަމައަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
Deleted: ށ (ނ) ބިއުރޯގެ މު ވައް ޒަފެއްގެ ހައި ސިއްޔަތުން އެ މު ވައްޒަފުންނަށް ލިބޭ
މަޢުލޫމާތަކީ ސިއްރުގެ ގޮތުގައި ހިފަހައްޓަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތެވެ. އެފަދަ
މަޢުލޫމާތެއް، ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެމަތިން ހާމަކުރަންޖެހޭ
ފަރާތަކަށް ހާމަކުރާ ކުރުން ފިޔަވައި އެއްވެސް ފަ ރާތަކަށް
ހާމަކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.
47

(ރ) މަޤާމުގައި ދެމިހުންނައިރު އަދި މަޤާމުން ވަކިވުމަށްފަހުގައިވެސް،
ތިމާގެ މަޤާމު އަދާކުރުމުގައި ތިމާއަށް ލިބިފައިވާ މަޢުލޫމާތުތައް
ސިއްރުގެ ގޮތުގައި ހިފަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ބ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބިއުރޯއިން ބަލަހައްޓަމުންގެންދާ މަޢުލޫމާތު
ރައްކާތެރިކަމާއެކު ބެލެހެއްޓޭނެ ނިޒާމެއް ބިއުރޯގައި ޤާއިމުވެފައި
އޮންނަންވާނެއެވެ.
ގަވާއި ދު ހެދުން 66. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހާ ހިނދަކު، މި
ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާ އިދުތައް ހަދައި ހިންގާނީ
ބިއުރޯއިންނެވެ.
(ށ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހާ ހިނދަކު، މި
ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތަ އް، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަ ލުކުރަން
ފަށާތާ 6 (ހައެއް) މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގަ އި ހަދައި، ދިވެހި
ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓްގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.
Deleted: އެ ޖަދުވަ ލު 67. މި ޤާނޫނުގައި ޙަވާލާދީފައި ވާ، އަދި މި ޤާނޫނާ އެކުގައިވާ ޖަދުވަލަކީ، މި
ޤާނޫނުގެ ބައެކެ ވެ.
Deleted: މުހިންމު
Deleted: މި ޤާނޫނު ފުރިހަ މަވާނީ އެ ޖަދުވަލާ
ކު ޤާ ޢަމަލުކުރަން ފެށުން 68. މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްވެ، ތަޞްދީޤުކޮށް،
އެ ގައެ ވެ. މި ނޫނުގައި އެ ޖަދުވަލަށް ޙަވާލާދޭ
ފަހަރުތަކުގައި އެ ޙަވާލާދެނީ، މި ޤާނޫނުގެ މުހިންމު ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގަ އި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ނެވެ.
ބަޔަކަށެވެ. .
މާނަކުރުން 69. މި ޤާނޫނުގައި ޢިބާރާތެއް ނުވަތަ ލަފްޒެއް ބޭނުންކޮށްފައިވާގޮތުން
ކަނޑައެޅިގެން އެހެން މާނައެއް ދޭހަނުވާހާ ހިނދަކު، އަންނަނިވި
ޢިބާރާތްތަކާއި ލަފްޒުތަކަށް ދީފައިވަނީ ، އެ ޢިބާރާތްތަކާއި ލަފްޒުތަކާ ގު ޅިގެން ،
ތިރީގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
48

(ހ) "ހުއްދަ ދީފައިވާ އޮފިސަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ
36 37:Deleted ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދަ ދޫކުރެ ވޭ ފަރާތްތަކަށެވެ. އަދި މި
މާނައިގައި ބޯހިމެނުމާއި ސަރވޭކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ
ސުޕަވައިޒަރުންނާއި، އެނިޔުމަރޭޓަރުންނާއި، ޑޭޓާ އެންޓްރީ
މަސައްކަތްކުރުމަށް ހުއްދަ ދީފައިވާ މީހުން ހިމެނެއެވެ.
Dާުeleted: (ށ) "ސްޓެޓިސްޓިކަލް ކައުންސިލް " ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ، މި
23 ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގަ އި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސްޓެޓި ސްޓިކަލް
Deleted:
ކައުންސިލަށެވެ.
Deleted: ރާާު
(ނ) "ބިއުރޯ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަ ނީ، މި ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގައި
Deleted: ރާާު ބަޔާންކޮށްފައިވާ މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސްއަށެވެ.
(ރ) "ޗްފީ ސްޓެޓިސްޓީޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބިއުރޯގެ އިސް
Deleted: ފ ފަރާތުގެ ގޮތުގައި މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ
7 ފަރާތަށެވެ.
Deleted:
(ބ) "މާލީ އަހަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން
ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން އެ އަހަރުގެ 31 ޑިސެމްބަރުގެ ނިޔަލަށް
ފުރަތަމަ އެކައުންޓިންގ މުއްދަތަށް، އަދި އޭގެ ފަހުން އަންނަ
Deleted: މް ކޮންމެ އަހަރެއްގެ 31 ޑިސެ ންބަރުގެ ނިޔަލަށް އަންނަ 12 (ބާރަ)
މަސް ދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ.
Deleted: ދައުލަތުގެ (ޅ) "ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ފޯރުކޮށްދޭ އިދާރާތައް" ކަމަށް ބުނެފައި
އެވަނީ ، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބަށް
Dާުeleted:
ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމާއި، އެއްކޮށް އެކުލަވާލުމާއި،
Deleted: ވުޒާރާތަކާއި، ޑިޕާޓްމަންޓްތަކާއި، އިދާރާތަކާއި،
ޢާންމުކުރުމާއިް، ފޯްރުކޮށްދިނުމުގައި ޙަރަކާތްތެރިވާ ސަރުކާރާއި
ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ މުސްތަޤިއްލު .
ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކަށެވެ.
Deleted: ތަކާއި މުއަ އްސަސާ
49

24:Deleted (ކ) "މެންބަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން ޢައްޔަންކުރެވޭ މެންބަރުންނަށެވެ.
Dާުeleted:
Deleted: ކަާަ
(އ) "ބޯހިމެނުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މުޅި އާބާދީ
ނުވަތަ ކަނޑައެޅޭ ވަކި ދާ އި ރާއެއް ގެ ހުރިހާ އެއް ޗެއް ހިމެނޭގޮތުން
ކަނޑައެޅޭ މުއްދަތެއް ގެ ތެރޭގައި ނެގޭ މަޢުލޫމާތަށެވެ.
(ވ) "އާބާދީއާއި ދިރިއުޅޭ ތަންތަނުގެ ބޯހިމެނުން" ކަމަށް ބުނެފައި
އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މީހު ން ދިރިއުޅޭ ހުރިހާ ތަންތަނާއި ހުރިހާ
ފަރުދުން ހިމެނޭގޮތަށް، ކަނޑައެޅޭ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގަ އި ނެގޭ
މަޢުލޫމާތަށެވެ.
(މ) "އެހެނިހެން ބޯހިމެނުން" ކަ މަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އާބާދީއާއި
ދިރިއުޅޭ ތަންތަނުގެ ބޯހިމެނުން ފިޔަވައި، އެހެނިހެން ބާވަތުގެ މުޅި
Deleted: އާބާދީ (މަސައްކަތް ހިންގާ ތަންތަން، ގަސްގަހާގެހިފަދަ) ނުވަތަ
ކަނޑައެޅޭ ވަކި އެއް ޗެއް ހިމެނޭ ގޮތުން، ކަނޑައެޅޭ މުއްދަތެއްގެ
ތެރޭގައި ނެގޭ މަޢުލޫމާތަށެވެ. އެހެނިހެން ބޯހިމެނުމަށް
ނިސްބަތްކުރާއިރު ބޯހިމެނުން ނިސްބަތްވާ އެއްޗެއްގެ ނަން
Dާްeleted: ބޯހިމެނުމުގެ ކުރިއަށް)އިކޮނޮމިކް ސެންސަސް، އެގްރިކަލްޗަރ
ސެންސަސް މިފަދައިން(ގެންނަންވާނެއެވެ.
(ފ) "ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި
ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެކުލެވިގެންވާ
Deleted: ދިވެހިރާއްޖޭގައި ސާރ ވޭކޮށްގެންނާއި އެހެނިހެން
ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމަ ށެވެ.
ގޮތްގޮތުން ތަފާސްހިސާބާބެހޭ މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމުގެ
މަސައްކަތްކުރާ ސަރު ކާރުގެ އޮފީސްތަކާއި ދައުލަތުގެ
(ދ) "ސަރވޭ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މުޅި އާބާދީ ނުހިމެނޭގޮތަށް،
އިދާރާތައް އެއްކޮށް ހިމެނޭގޮތުންނެވެ. ¶
ޙަވާލާދެވޭ ވަކި އާބާދީއަކަށް ނުވަތަ ވަކި އާބާދީއެއްގެ ބަޔަކަށް
Deleted:
50

ހުރިހާ އެއްޗަކަށް ނިސްބަތްވާ ގޮތަށް ހޮވޭ ސާމްޕަލްއަކަށް ބިނާކޮށް
މަޢުލޫމާތު ނެގުމަށެވެ.
Deleted: ކޮންމެވެސް (ތ) "ތަފާސްހިސާބު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މަޢުލޫމާތު އެއްކޮށް ، އެ
މަޢުލޫމާތު އެކުލަވާލައި، ޖުމްލަ ހިސާބުތަކެއްގެ ގޮ ތުގައި ،
Deleted: އްާެ
ވަކިފަރާތެއް ހާމަނުވާފަދަގޮތަށް ނެރެވޭ ނަތީޖާއަށެވެ.
Deleted: ދޭހަކޮށްދޭ ގޮތަށް ނެގޭ ޢަދަދުތަކަ
"ކް " " "
(ލ) ލެސިފިކޭޝަން ނުވަތަ ކޯޑިންގ ސިސްޓަމް ކަމަށް ބުނެފައި
އެވަނީ ، ހޯދޭ މަޢުލޫމާތު ތަފާސްހިސާބަށް ބަދަލުކުރުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ
ހިސާބުކުރުމުގެ ނިޒާމުތަކަށެވެ.
(ގ) "އިދާރީ ތަފާސްހިސާބު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޢަމަލުކުރެވޭ
ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ ގަވާއިދެއްގެ ދަށުން އެ އްކުރެވޭ
މަޢުލޫމާތަށެވެ.
(ޏ) "ޑެޒިގްނޭޓަޑް ސްޓެޓިސްޓިކް ސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެ ވަނީ، ރަސްމީ
ތަފާސްހިސާބުގެ ތެރެއިން އެއިރަކަށް އެންމެ އިސްކަންދީގެން
ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އުފެއްދުމަށް ކަނޑައެޅޭ ،
އަދި ތަފާސްހިސާބުގެ އަހަރީ ޕްރޮގްރާމްގައި ހިމެނިފައިވާ
Dާެeleted: ތަފާސްހިސާބަށެވެ.
Deleted: (ސ) "ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤައުމީ
ފެންވަރުގައި އެކި ދާއިރާތަކުން ސިޔާސަތު ކަނޑަ އެޅުމާއި
ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރެ ވޭ މިންވަރު ދެނެގަތުމަށް ބޭނުންވާ އަދި
ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފަރާތްތަކުން ބޭނުންވާ، އިޤްތިޞާދީ، އި ޖްތިމާޢީ،
ތިމާވެށި އަދި އާބާދީއާބެހޭ ތަފާސްހިސާބެވެ. އަދި މިފަދަ
ތަފާސްހިސާބަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުގައި
ހިމެނޭ އިދާރާތަކުން ތަފާސްހިސާބުގެ އަސާސްތަ ކަށް ބިނާކޮށް
51

ބިއުރޯއިން ވަޒަންކުރެވި ކަނޑައެޅިފަ އިވާ ފެންވަރަށް ފެތޭ
ތަފާސްހިސާބެވެ.
(ޑ) "ތަފާސްހިސާބުގެ މަސައްކަތަށް ޚާއްޞަކުރެވިފައިވާ މުވައްޒަފުން"
ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުގައި ހިމެނޭ
Deleted: ބިއުރޯގެ މުވައްޒަފުންނާއި، ބިއުރޯއިން އިދާރާތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައް ޒަފުންނަށެވެ.
ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެމަތިން ޤައުމީ ތަފާސްހިސާބުގެގެ
ޤައުމީ ނިޒާމުގައި ހިމެނޭ ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގައި "މި "
(ޒ) ނިސްޓްރީ ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޤާއިމުކުރެވޭ ތަފާސްހިސާބު ގެ .
ތަފާސްހިސާބުގެ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމުގެ މަސްއޫ ލިއްޔަތު
Deleted: ށްާަ ޚާއްޞަކުރެވިފައިވާ އެއިރެއްގަ އި ޙަވާލުކޮށްފައިވާ ވުޒާރާއަށެވެ.
Deleted: ޔުނިޓްތަކުގެ މުވައްޒަފުންނަ
(ޓ) "މިނިސްޓަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ
Deleted: ފަރާތްތަކަ
ތަފާސްހިސާބުގެ ސިޔާސަތުތަ އް ކަނޑައަޅައި ތަންފީޛުކުރުމުގެ
މަސްއޫލިއްޔަތު އެއިރެއްގަ އި ޙަވާލުކޮށްފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާ ގެ
ވަޒީރަށެވެ.
Deleted: ޓ (ޔ) "ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ގެ ޤާނޫނު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު
ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި، އެ
ޤާނޫނަށް ގެނެވޭ އިޞްލާޙުތަ އް ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.
Deleted: ޔ (ޕ) "ކައުންސިލްތައް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު
Deleted: ލޯކަލް 7/2010)ދިވެހިރާއްޖޭގެ އި ދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން
ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރަށު ކައުންސިލްތަކާއި،
އަތޮޅު ކައުންސިލްތަކާއި، ސިޓީ ކައުންސިލްތައް ހިމެނޭ ގޮތުން ނެވެ.
Deleted: ޕ (ޖ) "ސްޓެޓިސްޓިކަލް ރެޖިސްޓަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
Dާަeleted: ބޯހިމެނުމާއި ސާރވޭ ސާމްޕަލް ނެގުމަށާއި ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް
އެކުލަވާލުމުގައި ފާހަގަކުރަންޖެހޭ އެކިއެކި ތަންތަނާއި ޔުނިޓްތައް
)ވިޔަފާރިތަކާއި މަސައްކަތް ހިންގާ ތަންތަން، ގޭގެ، ޢިމާރާތްފަދަ
52

ތަންތަނަށް(އަދި އެތަންތަނާ ބެހޭ އަސާސީ މަޢުލޫމާތު، ތަން
Deleted: އް ފާހަގަކުރެވޭގޮތަށް ހަމައެކަނި ތަފާސްހިސާބުގެ ބޭނުމަށް އެކުލަވާލެވޭ
ލިސްޓުތަކަށެވެ.
Deleted: ޖ (ޗ) "ޑިސެމިނޭޝަން ޕޮލިސީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތަފާސްހިސާބުގެ
ޤައުމީ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އެކުލަވާލާ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު
ޢާންމުކުރުމާއި، އިސްލާހު ގެނައުމުގައި ގެންގު ޅެންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި،
Deleted: ވައި އެންމެންނަށް އެއްހަމައެއްގައި ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ
ގޮތްތަކާއި ތަފާސްހިސާބު ޢާންމުކުރުމުގައި ގެން ގުޅެންޖެހޭ އުސޫލުތައް
ކަނޑައަޅާ ސިޔާސަތެ ވެ.
Deleted: ޗ (ހހ) "އެޑްވާންސް ރިލީޒް ކަލަންޑަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ރަސްމީ
ތަފާސްހިސާބު ޢާންމުކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފަ އިވާ މުއްދަތުތަކާއި ވަގުތު
ކަނޑައެޅި ދުރާލާ ޢާންމުންނަށް އެނގޭ ގޮތަށް ޢާންމުކުރެވޭ
ކަލަންޑަރަށެވެ.
53

ޖަދު ވަލު 1
ރަސްމީ ތަފާސްހިސާ ބުގެ މަ އިގަނޑު އަސާސްތަ އް
އަސާސް 1:
Deleted: އެާުއްގެ މަޢުލޫމާތުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބަކީ ޑިމޮކްރެޓިކް މުޖްތަމަޢެއްގެ މަޢުލޫ މާތުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އަގުނުކުރެވޭހާ މުހިންމު
...
ވަސީލަތެކެ ވެ. އެ ގޮތުން އިޤްތި ޞާދީ، އިޖްތިމާޢީ، ތިމާވެށި އަދި އާބާދީއާބެހޭ ތަފާސްހިސާބުގެ އަލީގައި ސަރު ކާރާއި،
ޢާންމު ފަރުދުންނަ ށް ޤައުމުގެ ޙާލަތު ވަޒަންކުރުމަށް އެހީ އަކަށްވެ އެވެ. އެހެންކަމުން، ރައްޔިތުންނަށް ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ
ޢާންމު މަޢުލޫމާތުގެ ގޮތުގައި ސަރުކާރުގެ ތަފާސްހިސާބު ބަ ލަހައްޓާ އިދާރާތަކުން ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެކުލަ ވާލައި
އެންމެހައި ފަރުދުންނަށް އެއް ހަމައެއްގަ އި ފޯރުކޮށްދޭންވާނެ އެ ވެ.
އަސާސް 2:
Dާާeleted: އެގޮތުގައި ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކަ އިާާ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބަކީ ރައްޔިތުންގެ އިތުބާރު ލިބިގެންވާ އެއްޗެއްގެ ގޮތުގައި ހަދައި، އެގޮތުގައި ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކަ އި ،
...
ތަފާސްހިސާބު ބަލަހައްޓާ އިދާރާތަކުން ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް، އެ ކުލަވާލުމާއި ރައްކާކުރުމާއި، ހާމަކުރުމުގައި،
Deleted: ވުޒާރާތަކުން
ސައިންޓިފިކް އުސޫލުތަކާއި ހަ މަތަކުގެމަތިން، ޕްރޮފެޝަނަލް އެތިކްސް އާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުންމަތީ ދެމިތިބެންވާނެއެވެ.
Deleted: އަމަލުކުރުންމަތީ ދެމިތިބެާު . ވާާްނެއެވެ..
...
އަސާސް 3:
Dާާeleted: ، ތަފާސްހިސާބު ނަގައިާާ ބަލަހައްޓާ ޑޭޓާ ރަނގަޅަށް މާނަކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމަށްޓަކައި، ތަފާސްހިސާބު ނަގައި ބަލަހައްޓާ އިދާރާތަކުން ސައިންޓިފިކް
.
...
އުސޫލުތަކާއި، ބައިނަލްއަޤް ވާމީ މިންގަނޑުތަކަށް ފެތޭގޮތަށް ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލަ އި ހާމަކުރަންވާނެއެ ވެ.
އަސާސް 4:
ތަފާސްހިސާބު ނަހަމަގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމާއި އޭގެ މާނަ އޮޅޭގޮތަށް ގޯސްކޮށް މާނަކޮށް ބޭނުންކުރާ ޙާލަތްތަކުގައި،
Dާާeleted: ތަފާސްހިސާބު ނަގައި ބަލަހައްޓާ ދައުލަތު ގެ އިދާރާތަކުން އެކަންކަމު ގެ ރަނގަޅު ގޮތް އަންގައިދީ، އެ ކަންކަން
އޮޅުންފިލުވައިދީ، ރަނގަޅަށް މާނަކޮށްދިނުމުގެ ޒިންމާ އުފުލަންވާނެއެވެ.
Deleted: ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާތަކުންނާއި . އުާަލަތުގެ
...
Deleted: މިކަންކަމުގެ ރަނގަޅު ގޮތް
... އަސާސް 5:
Dާޭeleted: ނާާްއި،ން ފަދަ.އެނޫންވެސް އެކިއެކި ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލުމަށް ހޯދޭ ޑޭޓާ، ސާރވޭކޮށްގެންނާއި ސަރުކާރުގެ އިދާރީ ރިކޯޑްތަކުގެ ތެރެއިންނާއި ،
...
އެނޫންވެސް ގޮތްގޮތަށް އެއްކުރެވިދާނެއެ ވެ. އެގޮތުން ތަފާސްހިސާބު ބަލަހައްޓާ އިދާރާތަކުން ޑޭޓާ ހޯދާނެ ގޮތްތައް
Deleted: މިގޮތުން ތަފާސްހިސާބު ބަލަހައްޓާ
... ކަނޑައެޅުމުގައި ޑޭޓާގެ ކޮލިޓީއަށާއި، ލިބޭ އަވަސްމިނަށާއި ، ހިނގާނެ ޚަރަދަށާއި، މަޢުލޫމާތުދޭ ފަރާތްތަކުގެ ބުރައަށް
ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.
Dާާeleted: އަސާ ސް 6:
ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލުމަށްޓަކައި، ވަކި ވަކި ފަރުދުންނާއި، ވިޔަފާރިފަދަ ތަންތަނުން އެއްކުރެވޭ ފަރުދީ ފެންވަރުގެ
Deleted: ފަދަ ތަންތަނުން އެއްކުރެވޭ އިންޑިވިޖުއަލް
...
54

ޑޭޓާއަކީ، ތަފާސްހިސާބު އެކުލަވާލުމުގައި މެނުވީ އެހެން އެއްވެ ސް ގޮތަކަށް ބޭނުންނުކުރެވޭނެ އެއްޗެއް ކަމުން
Dާާeleted: ތަފާސްހިސާބު ނަގައި ބަލަ ހައްޓާ އިދާރާތަކުން ، އެފަދަ ފަރުދީ ޑޭޓާގެ ސިއްރު ހިފެހެއްޓުމަށް ކޮންމެހެން
ލާޒިމުވެގެންވެއެވެ.
Deleted: ވުޒާރާތަކ
Dާުeleted:
އަސާސް 7:
Deleted: މި ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ހިންގުމުގައި ޢަމަލުކުރާ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާ އިދުތައް ޢާންމުކޮ ށްފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.
Deleted: އިންޑި ވިޖުއަލް
އަސާ ސް 8:
Deleted: ން
ޤައުމުގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ނިޒާމު ހަލުވިކަމާއެކު ފުރިހަމައަށް ހިންގުމާއި މަސައްކަތްތައް އެއް އުސޫލެއްގެމަތިން
Deleted: މުާަންދާ
ގެންދިއުމަށްޓަކައި، ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް އަދި ބަލަހައްޓާ އިދާރާތަކުގެ މެދުގައި ފުރިހަމައަށް ކަންކަން
Deleted: ގަވާއިދުތަކާއި ވިލަރެސްކުރުމަކީ ކޮންމެހެންކުރަންޖެހޭނެ ކަމެކެވެ.
Deleted: ކާީަ،
އަސާ ސް 9:
Deleted: ރެާުވި
ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް އަދި ބަލަހައްޓާ އިދާރާތަކުން ބައިނަލްއަޤްވާމީ ކޮންސެޕްޓްތަކާއި، ކްލެފިކޭޝަންތަކާއި،
Deleted: ހުންނަންޖެހޭނެ އެއްޗްި އސައްހެ ދުން. ، ޤަ
އުސޫލުތައް ގެންގުޅުމަކީ އުމުގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ނިޒާމު ހަލުވިކަމާއެކު ފުރިހަމައަށް ހިންގުމާއި މަސައްކަތްތަ އް އެއް
Deleted: ނަގާ އުސޫލެއްގެމަތިން ގެންދިއުމަށް މަގުފަހިކުރުވާނެ ކަމެކެވެ.
Deleted: ވުޒާރާ
އަސާސް 10:
Deleted: ނަގާ
ޤައުމުގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ނިޒާމު ތަރައްޤީކޮށް ކުރިއެރު ވު މުގައި ހިއްސާވެ އެހީތެރިވުމުގެގޮތުން ދޭދޭ ޤައުމުތަކުގެ
Deleted: ވުޒާރާ މެދުގައާއި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފަރާތްތަކާއެކު ތަފާސްހިސާބުގެ ރޮނގުން ގުޅުން ޤާއިމްކުރަންވާނެއެވެ.
Dާުeleted:
01-07-2021
Dާްeleted: .
____
55

ޖަދުވަލު2-
ދިވެހިރާެެއްޖޭގެެތަެފާސްހިސާބެުގެެބުލެެިދިރާސެާކުރެއްވުމަށެްޤައުމެެ ތަރައްޤ އާއެެިތަރިކައެިގެެކެ މިޓ އަށެްމެންބަރްުނެ
ވަޑައިގެންނެވިގެ ތެުގެނެިސްބަތެްެ
 ވެަޑައިގެންނެވިެބައްދަލުުވްނެެ - ވަެޑައިނުގަންނަވެާބައްދަލެުވްުނެ Scެ އެެހްެނެކ މިޓ އެއްގައެިެ
ހިެެމެނެިވަޑައެިނެުގަންނަވެާެ Q ކަެރަންޓައިންގައެިެ Sެ ސަލްާމެެ
2021
          01.07.2021 44 00:55
          23.06.2021 39 00:45
          23.06.2021 38 00:55
      Sc    22.06.2021 37 2:00
  -        24.05.2021 30 00:50
          19.05.2021 29 1:15
  Q        18.05.2021 28 1:15
    -   Q   22.04.2021 25 1:10
          21.04.2021 24 1:00
    -      20.04.2021 23 1:00
          19.04.2021 22 1:05
2020
          04.11.2020 68 00:50
 -    -     02.11.2020 67 00:55
          27.10.2020 65 1:00
          21.10.2020 63 1:00
-         - 14.10.2020 59 00:35
       -   12.10.2020 57 00:55
-          11.10.2020 56 1:15
18 18:40 17 18 16 17 13 16 18 16 17 2
ެ ޖު ންބަރެުމޫސެާސިރާ އިރާގެެމެ ފ ނަދެޫދާ ެ ދެު ެއަޙްމަދެުސަޢ ެ ރު ގެެމެންބެަ ރެާ ގެމަނަފުށެިދާއި ެ މެްޙަސަން އިކްރާ ެ މެންބަރު ެ ދާއިރާގެ ެރެު ދިއްގަ ެ އިބްރާހ މެްނަސ މް ެރު މެންބެަ ެ ރާގެ ދާއި ެދެޫ ތުލުސް ެ މެްކ ލްޙަ ޢަބްދެު ެ ޣަނ ބްދުލެް ޢެަ މެންބަރު ެ ދާއިރާގެެ ެދޫ ކުރެނެް ެ ރޫން ޙާ މަދެު އަޙް ެ މެންބަރު ެ ދާއިރާގެެ ެ މަނަދޫ ެ ލ ޔޫނުސެްޢެަ ެ މެންބަރު ެ ދާއިރާގެެ ެ ހ ޅުދޫ ެ ޝަރ ފެް ެމް އިބްރަހ ެރު މެންބަ ެ އިރާގެ ދެާ ކެލާ ެ الله ދެުޢަބްދު އަޙްމަ ެ މެންބަރު ެ ރާގެ ދާއި ެ ބާރަށު ެ މް އަޙްމަދެުސަލ ެ މެންބަރު ެ އިރާގެ ދެާ ހޯރަފުށެި ގުތެު ވެިވަ ހޭދެަ މުގެެޖުމްލެަ ބައްދަލުވު ތާރ ޚެް